

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Zákonné úrazové pojištění a bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Bc. Denisa Vaňková

**Diplomová práce
2016**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Denisa Vaňková**
Osobní číslo: **E14467**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Regionální rozvoj: Bezpečnost regionu**
Název tématu: **Zákonné úrazové pojištění a bezpečnost a ochrana zdraví při práci**
Zadávající katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je popsat vývoj systému zákonného úrazového pojištění v České republice v letech 1990 až 2015 a analyzovat úspěšnost fungování systému v oblasti zvyšování bezpečnosti a ochrany při práci.

Osnova:

- Rešerše a studium pramenů upravujících model zákonného úrazového pojištění v České republice.
- Vysvětlení podstaty fungování úrazového pojištění.
- Analýza statistických dat o úrazovosti v odvětvích české ekonomiky ve vztahu k modelům úrazového pojištění.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- ANDRAŠČÍKOVÁ, Mária a kol. Zákoník práce: prováděcí nařízení vlády a další související předpisy s komentářem k 1.1.2015. 9. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2015, 1255 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-921-2.
- KOČÍ, Miroslav, Miroslava KOPECKÁ a Jindřich STIEBITZ. 2013. Průvodce odborně způsobilých osob problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hornické činnosti a požární ochrany. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 397 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-834-5.
- MACKIE, Peter, John NELLTHORP and James LAIRD. 2005. Valuation of Accident Reduction. World Bank, Washington, DC. World Bank. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/11799> License: CC BY 3.0 Unported.
- MIKYSKA, Martin. 2010. Odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání. Olomouc: ANAG, sv. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-807-2635-696.
- VOSTATEK, Jaroslav. 1996. Sociální a soukromé pojištění. 1.vyd. Praha: Codex Bohemia, 601 s. ISBN 80-859-6321-3.

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Bohuslav Pernica, Ph.D.
Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Datum zadání diplomové práce: 29. září 2015

Termín odevzdání diplomové práce: 29. dubna 2016

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Ivana Křaftová, CSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 29. září 2015

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 29. 4. 2016

Bc. Denisa Vaňkova

Poděkování:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Bohuslavu Pernicovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování této diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala svým rodičům a blízkým za podporu, které se mi dostávalo po celou dobu studia.

ANOTACE

Tato práce se zabývá zákonným úrazovým pojištěním v České republice a jeho vývojem. Fungování úrazového pojištění je ukázáno pomocí modelu AAA. Aktéry úrazového pojištění jsou zaměstnanci, zaměstnavatelé a stát. Je proveden statistický rozbor ukazatelů úrazovosti a výběru a čerpání pojistného spravovaného komerční pojišťovnou.

KLÍČOVÁ SLOVA

pracovní úraz, zákonné úrazové pojištění, pracovní síla, pojistné, odškodnění

TITLE

Statutory accident Insurance and issues for improving health at work in the Czech Republic

ANNOTATION

The thesis deals with the issues of statutory accident insurance in the Czech Republic. Taking into account the evolution of accidental insurance in the Austria-Hungarian Empire, Czechoslovakia, and the Czech Republic, the statutory accident insurance is presented by AAA model focusing upon substantial actors: state, employees, and employers. A statistical analysis of personal accident rates as well as collecting insurance premium by Accident Insurance Company is presented in the thesis.

KEYWORDS

accident at work, statutory accident insurance, labour force, insurance premium, compensation for injury

OBSAH

ÚVOD	9
1 VÝCHODISKA A UŽITÉ METODY ANALÝZY PROBLÉMU	11
1.1 MODEL ARÉNY, AKTÉRŮ A JEJICH AGENDY	11
1.2 DRUHY POJIŠTĚNÍ V ČR	12
1.3 HISTORICKÝ VÝVOJ A JEHO VLIV NA VYMEZENÍ ZÁKONNÉHO ÚRAZOVÉHO POJIŠTĚNÍ	15
2 VYMEZENÍ PROBLÉMU A PODSTATA FUNGOVÁNÍ POJIŠTĚNÍ	30
2.1 PRACOVNÍ ÚRAZ A NEMOC Z POVOLÁNÍ.....	30
2.2 ZAMĚSTNAVATEL, ZAMĚSTNANCI A STÁT	31
2.3 POJIŠTĚNÍ A VEŘEJNÝ ZÁJEM.....	36
2.4 JAK ÚRAZOVÉ POJIŠTĚNÍ UPRAVENO	37
3 ANALÝZA ZÁKONNÉHO ÚRAZOVÉHO POJIŠTĚNÍ	43
3.1 JAK PŘEDCHÁZET RIZIKU ÚRAZŮM A NEMOCEM Z POVOLÁNÍ.....	43
3.2 SOUČASNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA	45
3.3 ZÁKONNÉ ÚRAZOVÉ POJIŠTĚNÍ NA KONKRÉTNÍM PŘÍKLADU A ANALÝZA DAT.....	48
3.4 ÚSPĚŠNOST FUNGOVÁNÍ SYSTÉMU	62
3.5 NÁSTIN ŘEŠENÍ ZÁKONNÉHO ÚRAZOVÉHO POJIŠTĚNÍ.....	63
ZÁVĚR	67
POUŽITÁ LITERATURA	68
SEZNAM PŘÍLOH	74

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Zákonné úrazové pojištění: model arény, aktéři a regulace v ČR.....	12
Tabulka 2: Přehled mezinárodních regulací od 1953-1981.....	42
Tabulka 3: Přihlášení k zákonnému úrazovému pojištění ČR.....	46
Tabulka 4: Lhůty pro odvod pojistného v ČR.....	46
Tabulka 5: Přehled pojistného v ČR a v letech 1995-2014 (v tisících Kč).....	49
Tabulka 7: Porušené předpisy a zavinění smrtelných pracovních úrazů v ČR v roce 2014	60
Tabulka 8: Zaměstnání u smrtelných pracovních úrazů v ČR v roce 2014.....	61

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Model arény aktérů a jejich agendy v ČR.....	11
Obrázek 2: Druhy pojištění v ČR.....	12
Obrázek 3: Částeční a plná regulace pojištění v ČR.....	14
Obrázek 4: Vytvoření zákonů, týkající se bezpečnosti práce v ČR.....	36
Obrázek 5: Systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v ČR.....	43
Obrázek 6: Vyplacené, přijaté a přebytek z provozu pojištění ČR a v letech 1995-2014 (v tisících Kč).....	50
Obrázek 7: Správní režie a vyplacené pojistné v ČR a v letech 2002-2014(v tisících Kč).....	51
Obrázek 8: Predikce přijatého, vyplaceného pojistného a přebytku v ČR v letech 2015-2040 (v tisících Kč).....	51
Obrázek 9: Pracovní neschopnost a počet pracovních úrazů v ČR v letech 2006-2014.....	52
Obrázek 10: Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti a počet dnů pracovní neschopnosti v ČR a v letech 2006-2014.....	53
Obrázek 11: Neschopnost podle CZ NACE v odvětví 01-29 v ČR v letech 2009 a 2014.....	54
Obrázek 12: Neschopnost podle CZ NACE v odvětví 30-59 v ČR v letech 2009 a 2014.....	55
Obrázek 13: Neschopnost podle CZ NACE v odvětví 60-88 v ČR v letech 2009 a 2014.....	56
Obrázek 14: Neschopnost podle CZ NACE v odvětví 90-96 v ČR v letech 2009 a 2014.....	56
Obrázek 15: Smrtelná pracovní úrazovost v krajích v ČR v roce 2014.....	57
Obrázek 16: Podíl počtu pojištěnců a smrtelných pracovních úrazů v odvětví v ČR v roce 2014.....	58
Obrázek 18: Klasifikace zdrojů smrtelných pracovních úrazů v ČR v roce 2014.....	59
Obrázek 19: Model arény – přesun na stranu zaměstnavatele.....	63
Obrázek 20: Model arény – přesun na stranu stát.....	64
Obrázek 21: Model arény – přesun na stranu zaměstnanců.....	65

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČR	Česká republika
Sb.	Sbírka zákonů
Sb. z. a n.	Sbírky zákonů a nařízení
ILO	International Labour organization
USA	United States of america
OSN	Organizace spojených národů
EU	Evropská unie
LZPS	Listina základních práv a svobod
Kooperativa	Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
ČSSZ	Česká správa sociální zabezpečení
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ČP	Česká pojišťovna a.s.
KP	Komerční pojišťovna, a.s.

ÚVOD

Jedním ze základních lidských práv, které nám poskytuje sociální stát, je právo na ochranu zdraví při práci. Nástrojem zajištění výkonu tohoto práva v České republice není pouze vytváření uspokojivých pracovních podmínek, jak o tom hovoří čl. 28 *Listiny základních práv a svobod*, ale také systém úrazového pojištění nutící zaměstnavatele k minimalizaci rizika spojených s určitými druhy povolání nebo prací. První systém úrazového pojištění byl zaveden v roce 1665 v námořní dopravě, protože v té době námořníci podstupovali velká rizika. Od té doby prošel institut úrazového pojištění mnoha proměnami odrážejícími jednak hospodářský, jednak politický vývoj. V demokraciích však vždy bylo arénou, kde střetávaly zájmy tří subjektů: občana (zaměstnance), vlastníka kapitálu (zaměstnavatele) a státu tvořeného jeho občany. Jednalo se o instituci, kde se protínaly soukromé zájmy zaměstnance a zaměstnavatele s veřejným zájmem definovaným státem.

Úrazové pojištění jako takové tak zasahuje svým rozměrem do zájmových rovin několika subjektů. Jedná se o zaměstnavatele, kteří podnikají za účelem zisku. Následně se jedná o zaměstnance, kteří chtějí chránit svoje zdraví a chtějí sociální jistoty, a pak se jedná o zájem státu, který se snaží uvedenou problematiku regulovat, propojit a chránit zájem zaměstnanců. V současné době platí, že pokud je rozhodováno v soudním sporu, kde je jedním z účastníků sporu zaměstnavatel a druhý zaměstnanec, je v současné soudní praxi brán zaměstnanec jako ten slabší, který si zaslouží ochranu státu. Úrazové pojištění je sociální konstrukt, a to samo o sobě generuje celou řadu výzkumných otázek, které by mohly být podrobeny analýze. Jestliže se organizace úrazového pojištění v minulosti proměňovala v kontextu společenských změn a proměňovaly se zájmy jmenovaných aktérů, pak si lze klást otázky týkající právě tématu modernizace úrazového pojištění, jako je např.:

- Proč vůbec stát upravuje zákonné úrazové pojištění, jde skutečně o veřejný zájem?
- Proč je úrazové pojištění upraveno právě tímto způsobem, jaké jsou nedostatky stávající právní úpravy a co tomu předcházelo?
- Jak může být v budoucnu řešeno právně úrazové pojištění v jednotlivých možných variantách?

Konstrukce úrazového pojištění v České republice, zejména systém jeho financování, byl zkonstruován na počátku ekonomické transformace. A je otázkou, zda je ještě dnes slučitelný s očekávaným vývojem, jestli by fond financování tohoto pojištění měl být dále

zpravován soukromým subjektem, kterým je Kooperativa pojišťovna, anebo by měl být použit jiný organizační model. Samotná soukromá pojišťovna na veřejném úrazovém pojištění realizuje nemalé zisky. Například v roce 2013 bylo přijato pojistné 6,42 miliard Kč, vyplaceno bylo 3,57 miliard Kč, 0,57 miliard Kč bylo určeno na mzdové, režijní a investiční výdaje a přebytek z provozu pojištění byl 2,28 miliard Kč. V roce 2014 byl vývoj obdobný a přebytek pojištění byl 2,25 miliard Kč. Proto je otázkou, jestli by správa úrazového pojištění neměla být realizována Českou správou sociálního zabezpečení

S cílem podpořit případné úvahy o změnách v systému úrazového pojištění je také zpracována tato diplomová práce. Jejím **cílem je popsat vývoj zákonného úrazového pojištění v České republice v letech 1990 až 2015 a analyzovat úspěšnost fungování systému v oblasti zvyšování bezpečnosti a ochrany při práci. Cílem práce je podívat i na historii a směr kudy se dříve zákonné úrazové pojištění ubíralo a najít směr dalšího vývoje.**

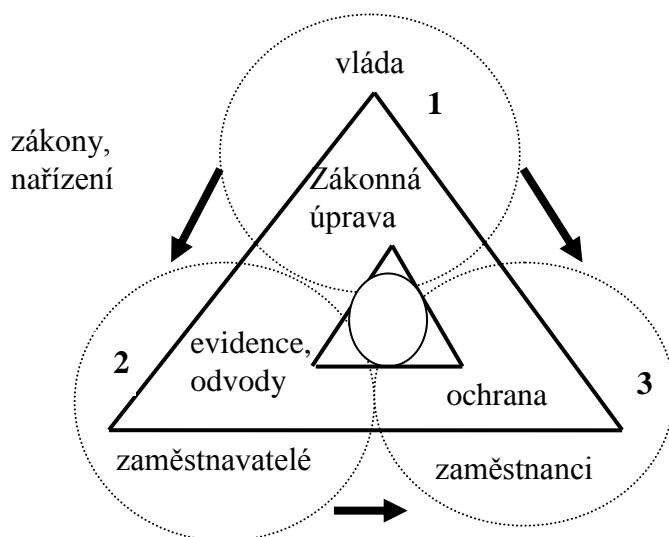
Práce je členěna do tří kapitol, kde v první kapitole je proveden rozbor model AAA (aréna, aktéři a agenda). Dále je rozebrána historie, protože je základnou, na které se staví. A kdo se neseznámí s historií, nedokáže pojmut v plném rozsahu současný stav. Druhá kapitola rozebírá jednotlivé „hráče“ v oblasti úrazového pojištění a jejich vzájemné principy fungování, zde zatím ponejvíce v obecné rovině. V kapitole tři celou problematiku konkretizují, uvádím příklady z praxe a statistiky. Na statistikách bylo velmi zajímavé, že lze vysledovat reakci zaměstnavatelů na zákonnou úpravu – zejména pokud jde o její zpřísnění (pokuty) nebo i růst kontrol v praxi – Inspektorát práce. Samotné placení náhrady za dočasnou pracovní neschopnost mělo vliv na snížení pracovních neschopností. Závěrem jsem si dovolila představit svoje řešení problematcky zákonného úrazového pojištění.

1 VÝCHODISKA A UŽITÉ METODY ANALÝZY PROBLÉMU

Má-li být úspěšná analýza problému definovaného cíle, je třeba si určit prostor, ve kterém se pohybuje zákonné úrazové pojištění. V tomto případě to znamená si definovat model arény, aktérů a jejich agendy, druhy pojištění v ČR a historii zákonného úrazového pojištění.

1.1 Model arény, aktérů a jejich agendy

Model zákonného úrazového pojištění jako model arény je zachycený na obrázku č. 1. Trojúhelník s číselně vyznačenými hranicemi mezi arénami ukazuje formální vazby mezi aktéry a agendami.

Obrázek 1: Model arény aktérů a jejich agendy v ČR

Zdroj:[vlastní zpracování]

Vláda prostřednictvím ústavních činitelů zveřejnila ve sbírce zákonů vyhlášku č.125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění a lhůty pro odvod pojistného. Toto zákonné nařízení jsou povinni respektovat zaměstnavatelé, praktickým výkonem, tedy výběrem plateb a poskytováním těchto plnění byla pověřena Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group (dále je Kooperativa). Pro úplnost je nutno však uvést, že zaměstnavatelé, kteří měli sjednanou pojistku u České pojišťovny do 31. 12. 1992 jsou nadále pojištěni u této pojišťovny. Nyní se jedná již o výjimečné případy, proto ve všech materiálech zmiňují pouze Kooperativu pojišťovnu. Plnění, která jdou z plateb určených na zákonné pojištění, jsou směřována k zaměstnancům. Zaměstnanci dostávají vyplacené škody, jejichž podrobný rozpis je v příloze D.[4][17]

V tabulce č. 1 jsou znázorněny subjekty, které se podílejí na úrazovém pojištění, buď ve formě regulátora (vláda), nebo ve formě plátce pojištění (zaměstnavatelé). Dále pak jsou zde příjemci těchto plnění, zaměstnanci, a je zde i vidět i Kooperativa, která je příjemce plateb a poskytovatelem plnění (náhrad).

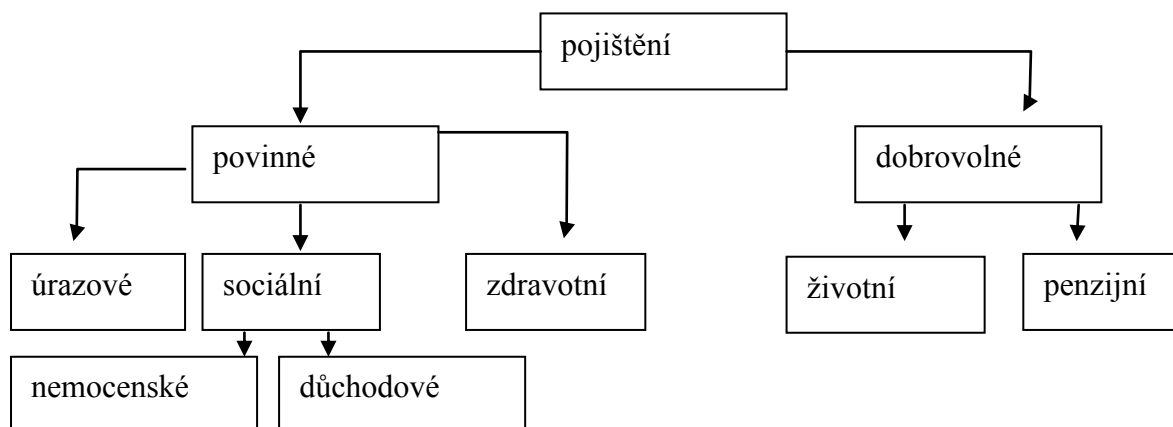
Tabulka 1: Zákonné úrazové pojištění: model aréna, aktéři a regulace v ČR

úsek	Aréna- aktéři- agenda	Regulace
1-2	(ústřední) vláda	zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce komerční pojišťovna, vyhláška č.125/1993 Sb.,
2-3	zaměstnavatelé	zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, povinnosti ze zákonů
3-1	zaměstnanci	zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, čerpání výhod ze zákonů

Zdroj: [vlastní zpracování]

1.2 Druhy pojištění v ČR

V obrázku č. 2 jsem schematicky znázornila pojištění tak, jak je upraveno v našich zákonech. Jak je z obrázku č. 2 patrné, jedná se o pojištění zcela povinné, kde jsou státem stanovena přesná pravidla fungování a pojištění dobrovolné, kde je stanoven právní rámec, ale stát nevstupuje do jednotlivostí a je zde dána smluvní rovnost.

Obrázek 2: Druhy pojištění v ČR

Zdroj: [vlastní zpracování]

Povinné pojištění zabezpečuje finančně jednotlivce nebo jeho rodinné příslušníky při výskytu životních událostí, které lze předvídat a proti, kterým je pojištěn a například nemoc,

invalidita a smrt. Je založeno na principu rovnoměrného sdílení možného rizika vzniku takových událostí s mnoha pojištěnci.[31]

Sociální pojištění v sobě obsahuje dvě složky, a to pojištění nemocenské a důchodové. Soustava dávek nemocenského pojištění zásadně zahrnuje pojištění krátkodobých následků některých sociálních událostí peněžitými dávkami, odvozenými z výše výdělku, který podstatně nahrazují. Podmínkou nároku na dávku nemocenského pojištění je, že skutečně dochází na ztrátě na výdělku. Z důchodového pojištění se poskytují tyto důchody: starobní, invalidní, vdovský a vdovecký. O nároku na důchod, jeho výši a výplatě rozhoduje Česká správa sociální zabezpečení.[19][23]

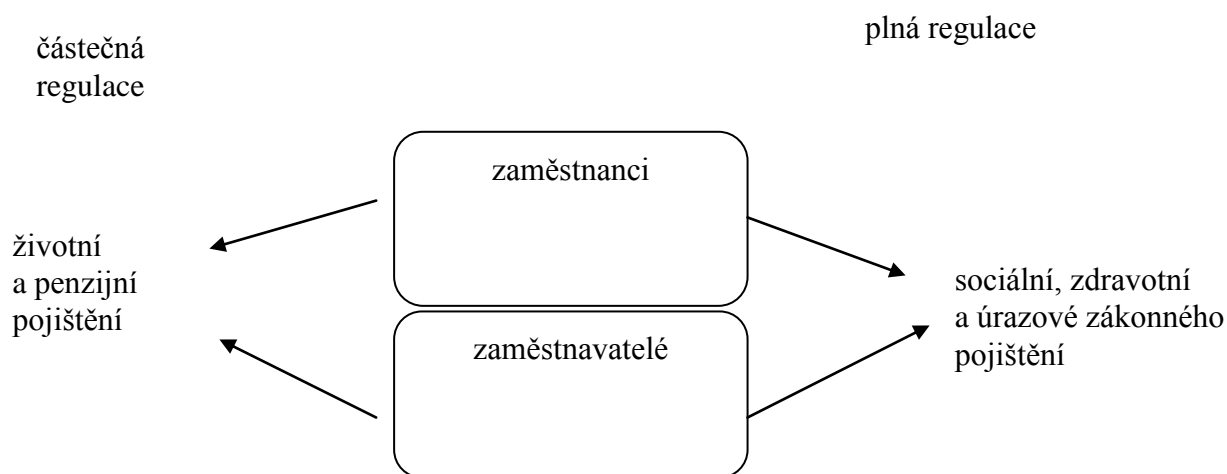
Zdravotní pojištění je založeno na centralizaci finančních prostředků k financování zdravotnictví a jejich přerozdělování na principu solidarity. Stát jako garant za dostupnost zdravotní péče prostřednictvím své moci především legislativní, stanovuje zdroje financování.[19] Zákonné úrazové pojištění bude popsáno podrobněji v následujících kapitolách a předmětem této diplomové práce.

Dobrovolné pojištění se skládá zejména z životního a penzijního pojištění. Životní pojištění chrání jednotlivce (zaměstnance) a jeho rodinu před finančními důsledky nejrůznějších životních situací, například životní pojištění proti riziku smrti, proti riziku trvalé invalidity či smrti úrazem. Na trhu existují dva základní druhy životních pojištění: pojištění investiční, kapitálové a jejich kombinace nebo rizikové životní pojištění. Kapitálové životní pojištění by měli využít hlavně ti, kdo chtějí mít kromě pojistné ochrany rizik jistotu, že získávají garantovanou částku na dožití.[28]

Penzijní pojištění je dobrovolná forma pojištění, kterou si občané přispívají a bude jim vyplacena po uplynutí určité doby, nejčastěji po dosažení 60 let věku. Tedy po většinou v době, kdy budou v důchodu a nebudou výdělečně činní. Co se týká dobrovolné formy pojištění, mohou si platit toto pojištění jak zaměstnanci, tak jim mohou přispívat zaměstnavatelé.

Na obrázek č. 3 je ilustrativní a znázorňuje popis fungování pojištění. Na trhu pojištění se vyskytují dva hráči, o které svádí pojišťovny boj. Jedná se o zaměstnance a zaměstnavatele, přičemž zaměstnavatelé jsou často motivováni uzavírat dobrovolné pojištění ve prospěch zaměstnanců. Jedná se o jeden ze stimulů, díky kterým si chtějí udržet pracovní sílu. Zaměstnanci si uzavírají životní a penzijní pojištění individuálně z toho důvodu, aby se ochránili před dopadem nepříznivých situací, které mohou v životě nastat. V této oblasti existuje částečná regulace, která stanoví pouze pravidla, za kterých se pojistky uzavírají

a pravidla, za kterých je možné tyto částky odpočíst od daní. Plně regulováno je sociální, zdravotní a úrazové pojištění, které je plně upraveno zákonem a nelze se jakkoliv odchylovat.

Obrázek 3: Částeční a plná regulace pojištění v ČR

Zdroj: [vlastní zpracování]

Zákonné úrazové pojištění a komerční pojištění při práci

Pojišťovnictví zabezpečuje finanční vyloučení negativních důsledků nahodilosti na ekonomickou nebo jinou činnosti lidí. Pojištění nemůže ovlivnit výskyt nahodilých událostí nebo vznik škod, ale finančně eliminuje dopad nahodilých událostí. Chápeme ho tedy jako specifické odvětví ekonomiky, zabývající se činností pojišťovací, zajišťovací a zprostředkovatelskou. Pojištění také představuje právní vztah, kdy pojistitel na sebe přebírá závazek ve formě pojistného plnění pojištěnému, vznikne-li nahodilá událost.[10]

Zaměstnavatel za zaměstnance platí povinné zákonné pojištění, ale zaměstnanec se může dále sám pojistit. Zaměstnanec si může zřídit životní pojištění, na které mu zaměstnavatel může přispívat. Dále životní pojištění může sjednat zaměstnavatel, který to za něho může platit a je to pro něj daňovým nákladem do částky 30 000,-Kč za rok.

Zaměstnavatel musí ovšem velmi dobře číst smlouvu se životní pojišťovnou, zda není tato smlouva uzavřena velmi nevýhodně pro tohoto zaměstnavatele. V říjnu 2015 například pojišťovna předložila zaměstnavateli v naší oblasti, jednalo se o smlouvu o spolupráci, kde byly povinnosti zaměstnavatele stanoveny na více než dvou stranách, přičemž tato smlouva byla sepsána tak, že byla tři roky nevypověditelná, byla velmi jednostranná a zaměstnavatel se v ní zavazoval respektovat manuál, přičemž ten mohla pojišťovna kdykoliv změnit, a to

jednostranně. Sankcí bylo placení újmy zaměstnavatelem pojišťovně. Přičemž tentýž zaměstnavatel ukončil spolupráci s jinou životní pojišťovnou, protože její jednání bylo neprofesionální a sankcionovala zaměstnavatele za pozdní platby, přičemž problém byl v tom, že ve firmě jsou zaměstnanci téhož příjmení, tzn. že asi ve čtyřech případech jsou dva nebo tři lidé stejného příjmení a docházelo k tomu, že pojišťovna přičítala platbu na špatné rodné číslo. Takže pokud by smlouvu s novou pojišťovnou uzavřela, vůbec by si nepolepšila, ba naopak. Navíc v dnešní době, kdy není výhled na tři roky dopředu, co se týká výroby a odbytu, je krajně nevhodné uzavírat smlouvu na takovou dobu.

1.3 Historický vývoj a jeho vliv na vymezení zákonného úrazového pojištění

Pro pochopení současného stavu zákonného úrazového pojištění je nutno znát historii a její vliv, neboť z historie vyplynuly okolnosti, které se podílely na formování současné právní úpravy. V této podkapitole používám názory uznávaného českého odborníka Igora Tomeše, které popisuje ve své monografii: Úvod do teorie a metodologie sociální politiky.

Úsilí o úplnost (komplexnost) sociální ochrany. Princip komplexnosti se týká úplnosti věcného rozsahu sociální ochrany, tj. kvalitativní stránky sociální ochrany. Znamená, že sociální soustava poskytuje dávky a služby pro všechny známé a veřejně uznané sociální události.

„Jednotlivá odvětví a jednotlivé nástroje sociální ochrany se vyvíjely postupně. Nejstarší byla pomoc v existenční nouzi. Jako první ze soustav sociálního pojištění vzniklo úrazové pojištění. Zprvu byla zavedena odpovědnost zaměstnavatele za škodu způsobenou pracovním úrazem, posléze nemocí z povolání, a to buď podle zvláštního zákonodárství (např. Workmer's Compensation Acts v anglosaských zemích), nebo v rámci občanského či živnostenského práva v řadě dalších evropských zemí. Německou zásluhou vzniklo úrazové pojištění jako první odvětví sociálního pojištění. Do druhé světové války se postupně vyvinula dnes známá odvětví sociálního zabezpečení a sociální pomoci.“ [51]str. 411

„Englišovu sociální doktrínu zdokonalil Alois Rašín úvahami o organizaci zpřístupnění plodu hmotné a duchovní kultury všem. Ve své knize Národní hospodářství (1921) napsal: „Sociální ochranné zákonodárství, pojišťování rizika ztráty výdělku při nemoci a úrazu, nezaměstnanosti, invaliditě a stáří hledí těm, kteří nemohou uspořit tolik, aby jmění bylo základem života jejich, jednak zabezpečit dlouhé užívání pracovní síly, jednak pojistit je pro

případ ztráty jejich výdělkové schopnosti, aby nebyli odkázáni na důchod zaopatřování chudých“. [51] str. 166

„ Zvláštním případem nemoci je úraz (latinsky trauma) - porucha zdraví vyvolaná zevním, náhlým či krátkým zásahem. Jde většinou o působení fyzikální (elektřiny, ohně, pohybu předmětu apod.), chemické (otravy, popáleniny apod.) nebo sociální (stres, selhání člověka apod.)“ [51] str. 212

„Nemoc a úraz se stávají sociální událostí v okamžiku, kdy člověk nemůže zabránit poruše svého zdraví, nebo nemá dost vlastních sil a zdrojů, aby tuto poruchu odstranil, léčil a rehabilitoval se. Sociální událostí se nemoc stává, potřebuje-li jedinec pomoc jiné osoby nebo peněžní pomoc (ekonomickou pomoc) či institucionální pomoc (službu). Teprve porucha zdraví spojená s touto potřebou finančně dostupné služby a s neschopností postarat se o sebe vytváří z nemoci sociální událost. Můžeme tedy říci, že sociální událostí jsou ekonomické důsledky vyvolané nemocí. Můžeme je rozdělit na: (i) náklady na prevenci, léčení, rehabilitaci a reintegraci; (ii) pracovní neschopnost a ztrátu příjmů z ekonomické činnosti; (iii) vyčíslitelné škody na majetku, zejména u pracovních úrazů. Nemoc se stává také sociální událostí, když občan má náklady s udržením pracovní schopnosti a když vyvolá pracovní neschopnost a následný pokles či zánik příjmů z ekonomické činnosti.“
„Poskytnout prevenci a náklady s udržením pracovní schopnosti bývá zčásti uloženo zaměstnavateli.“ [51] str. 212

Přehled vývoje zákonného úrazového pojištění. První zmínky o zákonném úrazovém pojištění byly v roce 1665 především v námořní dopravě, kde největší zájem pojistit zaměstnance a zajistit jejich rodinu měly firmy. V 19. století byl rozvoje průmyslové výroby a došlo ke vzniku zákonného úrazového pojištění. Ve Velké Británii byl přijat zákon o náhradě škody za pracovní úraz. Zde už byl zájem prosazován státem.

V níže uvedených bodech lze vidět vývoj zákonů týkajících se zákonného úrazového pojištění v České republice v letech 1881-1993. V těchto letech měl největší zájem o bezpečnost a ochranu zdraví při práci stát, který prosadil následující zákony. Tyto zákony jdou postupně za sebou podle jejich vzniku. Jednotlivé body jsou dále více popsány, zde je pouze přehled zákonů.

- zákon o úrazovém pojištění → povinnost zaměstnavatelů se pojistit;
- zákon o nemocenském pojištění;
- zákon o úrazovém pojištění;

- zákon č. 1/1888 říšského zákoníku o úrazovém pojištění na našem územní;
- zákon o pojištění pro případ invalidity a stáří;
- zákon z roku 1888 byl nahrazen zákonem z roku 1948 zákonem č. 99/1948 Sb., o národním pojištění;
- zákon č. 99/1932 Sb., o odškodnění nemocí z povolání;
- zákon z roku 1932 byl nahrazen zákonem z roku 1947 zákonem č. 46/1947 Sb., o odškodnění nemocí z povolání;
- zákon z roku 1888 byl nahrazen zákonem z roku 1948 zákonem č. 99/1948 Sb., o národním pojištění;
- zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění;
- zákon č. 55/1956 Sb., o důchodovém pojištění;
- zákon č. 58/1956 Sb., o náhradě škody za pracovní úrazy;
- zákon č. 150/1961 Sb., o náhradách při pracovním úraze a nemocech z povolání;
- zákon č. 101/1964 Sb., o sociálním zabezpečení → upravuje podmínky vzniku nároku na invalidní důchod;
- zákon č. 30/1965 Sb., o odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání;
- zákon č. 33/1965 Sb., o náhradě nákladů vznikajících státu, nemocí z povolání a jiných poškození na zdraví;
- zákon č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení → upravuje podmínky vzniku nároku na invalidní důchod;
- zákon z roku 1975 byl nahrazen zákonem z roku 1988 zákonem č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení;
- zákon č. 138/1990 Sb. o soukromém podnikání občanů → zákonné pojištění odpovědnosti za škodu zaměstnance;
- zákon z roku 1990 byl nahrazen zákonem z roku 1991 zákonem č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání;
- zákon č. 37/1993 Sb., o změnách v nemocenském a sociálním zabezpečení a pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech.

V níže uvedených bodech lze vidět vývoj úmluv mezinárodní organizace práce. Tento vývoj byl v letech 1921-1969:

- zdravotní péče a nemocenské pojištění;
- starobní, invalidní a pozůstalostní pojištění;
- úrazové odškodnění a pojištění.

Počátky úrazového pojištění. První zmínky úrazového pojištění, sjednávaného ve prospěch zaměstnanců, jsou z Nizozemska z roku 1665. Jednalo se však o jednotlivé případy a ve velké většině o námořní dopravu. Jelikož lidská práva v té době nebyla respektována, úrazové pojištění upadlo v zapomnutí.

Práva člověka byla zmiňována v dobách francouzské revoluce, ale první silný impuls pro vznik úrazového pojištění byl až rozvoj průmyslové výroby, především té strojní, což bylo v průběhu 19. století. Ovšem zaměstnanec byl v obtížné situaci, dá se říci často v důkazní nouzi, neboť to byl on, kdo měl dokázat zavinění zaměstnavatele. Navíc tyto lidé byli pod tlakem, protože zaměstnavatel si chtěl chránit svoji pověst. Postupně byla prosazována myšlenka na zavedení odpovědnosti zaměstnavatele za každý pracovní úraz, i když vznikl v důsledku neopatrnosti dělníka. [56][26][31]

Úrazové pojištění v začátku industrializace. *„V počátcích industrializace a zavádění strojů do manufaktur neexistovala ochrana dělníků, a proto mnozí utrpěli pracovní úraz. Pokud následky úrazu byly vážné či fatální, přišli o práci a rodiny o svého živitele. Podle občanských zákonů bylo možné žalovat zaměstnavatele o náhradu škody, avšak žalující musel prokázat vinu zaměstnavatele. Proto v polovině 19. století ve Velké Británii přijali zákon o náhradách škody při pracovním úrazu (Workmer's Compensation act), v němž obrátili důkazní břemeno, a tím popřeli základní demokratický princip presumpce neviny. Zákon uložil zaměstnavatelům, aby prokazovali, že úraz nezavinili. Stanovil také normy pro výpočet výše náhrady škody. To podnítilo mnohé zaměstnavatele, aby se začali zajímat o ochranu dělníků při práci. Vznikaly první normy bezpečnosti práce a regulace pracovní doby. Na jejich dodržování dohlíželi tovární inspektoři.“*[51] str. 224

„Zaměstnavatelé svou odpovědnost začali pojišťovat u komerčních firem, to znamenalo začátek úrazového pojištění. Německý kancléř Bismarck učinil úrazové pojištění povinným a zestátnil je. V roce 1881 vyšel říšský zákon o úrazovém pojištění jako vůbec první akt sociálního pojištění na světě. v současnosti téměř všechny státy na světě mají buď

veřejnoprávní úrazové pojištění, nebo uložily povinnost zaměstnavatelům se pojistit. Některé bývalé britské kolonie mají ještě workmer's compensation.“[51] str. 224

„ Úrazové pojištění představuje zvláštní druh veřejnoprávního sociálního pojištění. Od ostatních soustav se sociální pojištění liší tím, že kompenzuje škody vzniklé porušením pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zatímco ostatní odvětví sociálního pojištění reagují na potřeby příjmu a služeb pojištěnců, vyvolané sociální událostí. Veřejné úrazové pojištění se svou filozofií nejvíce blíží komerčnímu pojištění.“[51] str. 224

„Z Rakouska - Uherska ČSR převzala živnostenský dozor (1883). Hlavní Bismarckovou zásluhou bylo zavedení sociálního pojištění pro široké vrstvy dělníků. V jeho politice „bíče a cukru“ to byla kompenzace za zákon proti socialistům z roku 1878 (Miller, 1990). Zavedením sociálního pojištění zestátnil fondy svépomocných nemocenských pokladen, z nichž se často financovaly akce dělnických spolků. Tato politika vyústila v zákonech proti socialistům a ve třech sociálně-pojišťovacích zákonech - o nemocenském pojištění (1883), o úrazovém pojištění (1884), o pojištění pro případ invalidity a stáří (1889). Nové zákony měly podřídit dělnické spolky politickému dozoru německého státu, pacifikovat je a ovládnout stále se zvětšující obnosy peněz spolků (v Německu to byly v době zavedení sociálního pojištění přibližně dvě miliardy marek). Dělníci se těmto opatřením zprvu bránili, na přelomu století je však přijali. Podobně tomu bylo i v Rakouska - Uhersku. Nejstarším systémem sociálního pojištění je nemocenské pojištění (1881), pojištění úrazové (1883), starobní a invalidní dělnické pojištění (1889).“[51] str. 84, 123

Podstatnou změnou bylo zavedení povinného pojištění pro případ úraz a nemoci z povolání. Poprvé byl tento systém zaveden v Německu v roce 1884. Úrazové pojištění bylo na našem území zavedeno zákonem č. 1/1888 říšského zákoníku ze dne 28. 12. 1887 o pojištění dělníků pro případ úrazu. Chráněnými osobami byli dělníci a výkonní úředníci zaměstnaní v továrnách a hutích, v dolech na vyhrazené nerosty, v loděnicích, ve skladištích a lomech, jakož i v zařízeních k těmto podnikům příslušejících zaměstnaní, jsou pojištěni podle tohoto zákona proti následkům úrazu, jež se staly. O rok později byl přijat zákon o povinném nemocenském pojištění dělníků a nižších úředníků. [26][1]

„Právo na sociální zabezpečení je podrobně rozvedeno v úmluvách Mezinárodní organizace práce. Základními úmluvami jsou: č. 102 o sociálním zabezpečení z roku 1952 a č. 118 o rovnosti zacházení z roku 1962.“[51] str. 160

„Pro jednotlivá odvětví sociálního zabezpečení byly pak vypracovány zvláštní úmluvy: zdravotní péče a nemocenské pojištění - úmluvy č. 24-25 z roku 1927, č. 130 z roku 1969;

starobní, invalidní a pozůstalostní pojištění (zabezpečení) - úmluvy č. 35-40 z roku 1933, č. 48 z roku 1935, č. 128 a 138 z roku 1967; úrazové odškodnění a pojištění - úmluva č. 12 z roku 1921, č. 17-19 z roku 1925, č. 42 z roku 1932, č. 121 z roku 1964; pojištění v nezaměstnanosti - úmluva č. 44 z roku 1934; mateřské a rodinné dávky - úmluva č. 3 z roku 1919 a č. 103 z roku 1952.“[51] str.161

Úrazové pojištění prováděly zvláštní pojišťovny, které byly zřízeny k tomuto účelu a které se zakládaly na zásadě vzájemnosti. Jednalo se o veřejnoprávní korporace, které byly pod kontrolou státu. Hlavními nositeli úrazového pojištění zaměstnanců v českých zemích po rozpadu Rakouska – Uherska až do roku 1948 byla Úrazová pojišťovna dělnická pro Čechy se sídlem v Praze a Úrazová pojišťovna dělnická pro Moravu a Slezsko se sídlem v Brně. Kromě těchto dvou hlavních nositelů úrazového pojištění zaměstnanců zde působily i Úrazová pojišťovna dělnická, Úrazová pojišťovna zaměstnanců drah, Úrazová pojišťovna zaměstnanců pošt, Úrazová pojišťovna zaměstnanců tabákové reže a různé pokladny a fondy jako další nositelé úrazového pojištění. Orgánem nadřízeným těmto pojišťovnám byl ministr vnitřních věcí, který byl oprávněn pojišťovnu zřídit a určit její sídlo. Zemské výbory za tímto účelem vydávaly dobrozdání, tedy posudky hodnotící potřebu pojišťovny v příslušném regionu. Ministr vnitřních věcí dále mohl měnit obvody pojišťoven, po vyslyšení příslušných pojišťoven a zemských výborů. [26]

Postupem času úrazové pojištění zahrnovalo v širokém rozsahu pracovníky téměř všech průmyslových, těžebních, stavebních, skladových, zemědělských a lesních podniků, pracovníky zdravotnických a veterinárních zařízení, pracovníky železniční, silniční, letecké a vodní dopravy. Pojištění se vztahovalo na pracovníky živnostensky provozovaných podniků s vymezenými technologiemi, například pro výrobu výbušnin a podniků, kde se používaly soupravy pro svařování, parní kotle a stroje s motory nebo s potahem. Dále se pojištění vztahovalo na pracovníky divadel, podniků vojenské správy, profesionálních hasičských sborů a na pracovníky odborného školství. Ochrana úrazového pojištění se vztahovala také na osoby poskytující pomoc v mimořádných situacích, na učně, volontéry (dobrovolní pracovníci) a praktikanty, na příbuzné, kteří pracovali v podnikatelově podniku i když s nimi nebyla sjednána pracovní, služební ani učňovská smlouva a na domácí dělníky pojištěných podniků.[14][26]

Úrazové pojištění po roce 1930. Roku 1932, kdy byl vydán zákona č. 99/1932 Sb., o odškodnění nemocí z povolání. Úrazové pojištění poskytovalo náhradu škod zahrnující nemocenské ošetření a péči o bezmocné, péči o zaměstnání, peněžité dávky, důchody, další

dávky a příspěvky pozůstalým nebo osobám na zraněném závislých. Pojišťovny hradily i některé náklady nositeli nemocenského pojištění. Pojištění platili výhradně zaměstnavatelé. Podniky povinné úrazovým pojištěním byly zařazovány do „nebezpečných tříd“, v nichž byly, podle úrazového nebezpečí a prováděných preventivních opatření zahrnuty do určitého procenta této třídy, jemuž odpovídala také příslušná sazba pojistného. Rozdělení do tříd nebezpečství bylo každých 5 let revidováno, s přihlédnutím ke zkušenostem úrazových pojišťoven. Pojistné platili členové pojišťoven dle výše výdělků pojištěnce, přičemž byly stanoveny redukční hranice při určité výši ročního příjmu. Tarif příspěvkové sazby se stanovil v závislosti na procentu nebezpečství a na výdělku. Z tarifového pojistného připadalo na podnikatele 90 %, na pojištěnce 10 %, přičemž tuto jeho spoluúcast platil podnikatel a odečítal si ji z výplaty mzdy nebo služného. Pojišťovny byly spravovány představenstvem, které je rovněž zastupovalo navenek. Ministr vnitřních věcí měl právo představenstvo pojišťovny rozpustit a její správu a zastupování dočasně převést na ustanoveného správce. Do čtyř týdnů však byl ministr povinen učinit potřebná opatření, aby se představenstvo znovu ustavilo. Každá pojišťovna zřizovala povinně rezervní fond, jehož výši určil ministr vnitra. Z úrazového pojištění se hradila újma, která vznikla tělesným zraněním nebo smrtí pojištěnce. Formou náhrady byl zásadně důchod, který byl zraněnému od počátku pátého týdne po nastalém úrazu *„počínajíc po čas neschopnosti k výdělku vyplácen.“* Výše tohoto důchodu se stanovila v závislosti na výdělku, kterého zraněný dosahoval před tím, než vznikl jeho úraz. Došlo-li následkem úrazu k smrti pojištěnce, vyplácela se z úrazového pojištění kromě důchodu, na který vznikl nárok vdově, sirotkům a rodičům zemřelého, pokud byl jejich živitelem, ještě náhrada pohřebních nákladů. [34][14][26]

Pojišťovna měla právo při zjištění závad v pojištěném podniku vyzvat podnikatele, aby je odstranili ve stanovené lhůtě a mohla též dát podnikateli pokyny, jaké opatření má provést k ochraně života a zdraví pracovníků. Pojišťovny disponovaly řadou sankčních opatření, od uložení přírážky k pojistnému, do výše 50 % pojistného, až po navržení okresnímu úřadu nebo báňskému revírnímu úřadu potrestání podnikatelů nebo zaměstnanců pořádkovou pokutou při nedodržení předpisů uvedených v § 138 a §139 zákona č. 1/1887 říšský zákoník, povinnosti podnikatelů a povinnosti zaměstnanců a v případě neodstranění zjištěných závad nebo nedobytnosti navrhnout zvýšení pokuty zaměstnavateli, případě i trest vězení.[34][14][26]

Zákon č. 99/1932 Sb. byl nahrazen zákonem č. 46/1947 Sb., o odškodnění nemoci z povolání. Změna zákona oproti předchozí úpravě byla v tom, že stanovil přesněji plnění.

Je-li zjištěno, že u pojištěnce vzniká nemoc z povolání, nebo je-li obava, že se nemoc z povolání bude opakovat. Zaměstnavatel byl povinen poskytnout nemocenské ošetření nebo učinit vhodné opatření, aby pojištěnec mohl zanechat nebezpečného zaměstnání. V takovém případě mu poskytnout vyrovnání újmy na výděлку nebo jiných hospodářských škodách přechodný důchod až do poloviny plného důchodu, nebo jednorázovou dávku až do výše plného důchodu za půl roku. Zákon o úrazovém pojištění dělníků platil až do roku 1948, kdy byl zrušen.[33][26]

Úrazové pojištění od roku 1945 do roku 1965. *„Ačkoli vzniklo v Německu a posléze v dalších evropských zemích jako samostatné odvětví sociálního pojištění, po druhé světové válce se při jeho reformách prosazovala myšlenka o doplnění ostatních dávek sociálního pojištění kompenzací škod, které vznikly pojištěncům nad to, co již bylo zabezpečeno zdravotním, nemocenským a důchodovým pojištěním. Tento požadavek byl reakcí na administrativně náročný regresní systém, jímž muselo úrazové pojištění ostatním sociálním pojišťovnám nahrazovat náklady na jimi již vyplacené dávky a poskytnuté služby. Regresní proces odpadá, je-li veřejné úrazové pojištění jen doplňkovým pojištěním.“*[51] str. 224

„Doplňkové veřejné úrazové pojištění má především kompenzovat: náklady na nadstandardní zdravotní péči, bolestné, rozdíl mezi nemocenským a ušlou mzdou, doplatky k invalidním důchodům, náhradu pozůstalým a náklady pohřbu, škody na věcech vnesených a další prokazatelné škody, které poškozený a jeho rodina utrpěly. Pojistné platí výhradně zaměstnavatel.“[51] str. 224

„Úraz je označen jako pracovní, jestliže se přihodí na pracovišti nebo jinde, ale v přímé souvislosti s pracovním výkonem, např. při pracovní cestě. Jednotlivé národní soustavy se liší v tom, zda za pracovní se považují úrazy na cestě do práce a z práce. Pokud se takové úrazy považují za pracovní, pak zpravidla platí podmínka, že cesta do práce nesmí být ničím přerušena. Pokud se zastaví zaměstnanec na cestě do práce u lékaře, došlo k přerušení cesty, a proto nepožívá ochrany.“[51]str. 224

„V minulém století se na roveň pracovním úrazům zařadily nemoci z povolání. Jsou to onemocnění způsobená expozicí podmínek pracovního prostředí a používaným technologiím. Řadí se sem různé otravy, nemoci ze znečištěného prostředí (silikóza), radiace, onemocnění infekční chorobou apod., které vznikly v přímé souvislosti s výkonem práce. Zpravidla se u jednotlivých onemocnění předpokládá expozice škodlivých podmínek po určitou dobu. Podle norem mezinárodní organizace práce se v současnosti uznává 32 nemocí z povolání jako minimum. Seznam má tzv. otevřený konec - jednotlivé státy mohou přidávat ve své

legislativě další nemoci z povolání. Tak před lety Nejvyšší soud USA uznal jako nemoc z povolání infarkt, který řídící pracovník utrpí na pracovišti v psychicky vypjaté situaci.“[51] str.225

Zákon č. 1/1887 říšský zákoník byl zrušen v roce 1948 zákonem č. 99/1948 Sb., o národním pojištění. Zákon o národním pojištění upravoval sociální pojištění, které rozděloval na nemocenské pojištění, důchodové pojištění a všeobecnou péči o pojištěnce a rodinné příslušníky. V nemocenském pojištění se poskytovaly dávky věcné, například ošetření v nemoci, ústavní ošetření a péče o chrup, dávky peněžní, například nemocenské a peněžní dávky v mateřství. V důchodovém pojištění se poskytovaly peněžní dávky, například starobní důchod, invalidní důchod, důchod manželky a odškodnění za pracovní úrazy.[59][26]

Pojištění byli zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné, osoby vypomáhající, důchodci a veřejní zaměstnanci. Pojištění vznikalo v podstatě začátkem výdělečné činnosti, nebo dnem přiznání důchodu a bylo povinné. Pro všechna odvětví národního pojištění byla jediným nositelem pojištění Ústřední národní pojišťovna. Tato pojišťovna vykonávala svou činnost rovněž prostřednictvím svých územních organizačních složek, jimiž byly národní pojišťovny a okresní národní pojišťovny. Okresní národní pojišťovny kromě jiného vybíraly pojistné, rozhodovaly o dávkách nemocenského pojištění a prováděly veškerou činnost spojenou s jejich poskytováním.[26][32][59]

Zákon č. 99/1948 Sb. však ještě zachoval některá specifika zrušeného bývalého systému úrazového pojištění. Odškodňování za pracovní úrazy bylo upraveno v §76 až § 88, zachoval preferenci úrazových důchodů úplných i částečných před invalidními důchody. Právní úprava obsahovala definici pracovního úrazu, kterému kladla naroveň nemoci z povolání a následné odstupňování odškodnění. V rámci odškodnění pracovního úrazu se poskytovaly dávky v závislosti na snížení výdělečné schopnosti nebo ztrátě výdělečné schopnosti. Z národního pojištění se hradilo jednorázové úrazové odškodné, když ztráta výdělečné schopnosti činila 10-20 %, nebo úrazový důchod, bylo-li poškození zdraví vážnější. Výše úrazového důchodu se stupňovala podle závažnosti poškození zdravotního stavu. Plný úrazový důchod činil 2/3 průměrného ročního výdělku a částečný úrazový důchod činil tu část plného důchodu, která odpovídala stupni ztráty výdělečné činnosti. Jednorázové úrazové odškodné přitom činilo trojnásobek ročního důchodu. V případě, že následkem pracovního úrazu byla pojištěncova smrt, pozůstalé vdově i dětem zemřelého příslušelo jednorázové odškodné a zároveň dostávaly vdovský a sirotčí důchod. Tento

zákon přenesl na nově vytvořenou Ústřední národní pojišťovnu některá práva a povinnosti vyplývající ze spoluúčasti úrazových pojišťoven při zábraně pracovních úrazů v § 96 a § 98 a při péči o povolání pojištěnců se sníženou pracovní schopností pro pracovní úraz nebo nemoc z povolání v § 100. O dávkách odškodnění pracovního úrazu rozhodovaly národní pojišťovny. [32][26][59]

V roce 1956 došlo k přebudování systému sociálního pojištění. Jednalo se o rozdělení sociálního zabezpečení na nemocenské pojištění, sociální zabezpečení a náhrady škody za pracovní úrazy. Zabezpečení při pracovním úrazu či nemoci z povolání se nadále dělo ve dvou větvích dvěma různými formami v oblasti:[26][59]

- sociálního pojištění formou různých zvýhodnění v dávkových formulích;
- pracovně právní formou úpravy náhrady škody.

Nemocenské pojištění bylo upraveno zákonem č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců. Podle tohoto zákona se poskytovala povinně. Platil ho zaměstnavatel na účet státu. Pojistné za zaměstnance socialistického sektoru činí 10%, za zaměstnance soukromého sektoru 15% z úhrnu mezd všech zaměstnanců téhož zaměstnavatele. Mzdou se rozumí mzda za práci podle předpisů o dani ze mzdy, pokud není přímo ze zákona od této daně osvobozena.[59]

Zabezpečení zaměstnance před pracovním úrazem nebo nemocí bylo v oblasti nemocenského pojištění zajištěno formou různých preferencí. Jednalo se například o to, že za první tři pracovní dny neschopnosti se nemocenské pojištění stanovilo nižší sazbou, než od čtvrtého dne. Při pracovní neschopnosti, která vznikla pracovním úrazem, náleželo nemocenské pojištění za první tři pracovní dny nemocenské ve vyšší výši již od prvního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti. [26]

Dalším příkladem prevence je, že u některých typů zaměstnání byla sledována účast na nemocenském pojištění v jednotlivých kalendářních měsících. Pokud zaměstnanec nedosáhl stanovené výše příjmu, nebyl účasten na nemocenském pojištění. Účast na nemocenském pojištění však vznikla bez ohledu na výši dosaženého výdělku v kalendářním měsíci, v němž zaměstnanec utrpěl pracovní úraz či nemoc z povolání. Šlo o následující případy: sezónní a kampaňoví pracovníci, pracovník na nepravdělnou výpomoc, členové družstev, společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditních společností, zaměstnanci na dohodu o pracovní činnosti a dobrovolní pracovníci pečovatelské služby. [26]

V oblasti důchodového pojištění byl zákon č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení. Zaměstnanci byli pojištěni proti negativním následkům pracovních úrazů v rámci důchodového pojištění, které zohledňovalo pracovní úraz jako jednu ze sociálních událostí, jež byla řešena dávkou invalidního důchodu. Tento zákon zvláště upravoval invalidní a částečný invalidní důchod při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání v §16 a §17. Podle tohoto zákona invalidní nebo částečný invalidní důchod náležel bez ohledu na délku doby zaměstnání. O dávkách důchodového zabezpečení rozhodoval státní úřad sociálního zabezpečení, přičemž mohl v dohodě s Ústřední radou odborů vyhláškou v Úředním listě stanovit, že o některých dávkách sociálního zabezpečení budou rozhodovat Komise sociálního zabezpečení rad národních výborů.[26][42][59]

Zákon č. 58/1956 Sb., o náhradě škody za pracovní úrazy a náhradě nákladů léčebné péče a dávek nemocenského pojištění a důchodového zabezpečení říká, že je-li důvod k náhradě škody poškozenému z téže události, z nichž vznikly náklady léčebné péče, anebo byly poskytnuty dávky nemocenského pojištění nebo důchodového zabezpečení je ten, co za náhradu škody odpovídá, povinen státu nahradit tyto náklady a dávky v rozsahu odpovídajícím míře jeho odpovědnosti vůči poškozenému. Náhrada musí být zaplacená v kapitálové hodnotě, vypočtené podle pojistně matematických zásad, žádá-li to státní úřad sociálního zabezpečení[59][46]

Některé otázky řešené těmito zákony byly později i několikrát upravovány novými zákony. Šlo zejména o zákon č. 150/1961 Sb., o náhradách při úrazech a nemocech z povolání. Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci spočívá na zásadě jednoty zabezpečování úkolů výroby a bezpečnosti při práci, na zásadě osobní odpovědnosti všech orgánů, které řídí, organizují a kontrolují práci, za vytváření podmínek bezpečné a zdravotně nezávadné práce a na zásadě nejširší bezprostřední účasti pracujících na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Organizace péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci spočívající na těchto zásadách vytváří předpoklady pro účinné předcházení pracovním úrazům a nemocem z povolání a pro soustavné snižování úrazovosti. v souladu s péčí, kterou vyspělá společnost věnuje všem pracujícím. Je třeba též zajistit, aby pracující, kteří utrpí při práci úraz, se mohli vrátit do pracovního procesu a podílet se podle svých schopností na vytváření hodnot pro společnost. Vznikne-li pracovníkům poškození na zdraví úrazem nebo nemocí z povolání, je třeba rovněž zajistit, aby životní úroveň jejich i rodinných příslušníků nedoznala podstatných změn.[59][39]

Dalším zákonem v řadě zákonů o sociálním zabezpečení byl zákon č. 101/1964 Sb., o sociálním zabezpečení. Tento zákon, na rozdíl od předchozí právní úpravy, již neupravoval zvlášť podmínky vzniku nároku na invalidní důchod, zvlášť upravena byla pouze výše invalidního důchodu při pracovním úrazu. Tyto podmínky byly stanoveny příznivěji, takže invalidní důchod, který byl přiznán v souvislosti s pracovním úrazem, byl vždy vyšší, než invalidní důchod přiznaný z jiných důvodů.[26][59][43]

Zákon č. 30/1965 Sb., o odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání uvádí, že Soustavné prohlubování péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci vyžaduje, aby organizace zajišťovaly svým pracovníkům pracovní podmínky, v nichž pracující mohou plnit své pracovní úkoly bez ohrožení života a zdraví, a aby tak vytvářely předpoklady pro účinnou úrazovou prevenci. Pracovníci přispívají k dosažení tohoto cíle tím, že důsledně plní povinnosti ukládané jim předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Významným přínosem pro zvýšení úrazové prevence je úprava odškodnění pracovních úrazů a nemocí z povolání- Má-li se však tato úprava stát účinným nástrojem výchovy pracujících k bezpečné práci, je třeba, aby posílila vědomí větší odpovědnosti a kázně jak vedoucích pracovníků, tak ostatních pracujících a aby se v ní výrazně uplatnila hmotná zainteresovanost celého kolektivu pracovníků vytvářením nejpríznivějších podmínek pro bezpečnou práci.[26][41]

Dále zákon č. 33/1965 Sb., o náhradě nákladů vznikajících státu z úrazů, nemocí z povolání a jiných poškození na zdraví. Společnost vytvořila potřebné předpoklady, aby lidský život a zdraví byly v podmínkách života a práce co nejvíce chráněny. Přesto dochází k četným úrazům, nemocem z povolání a jiným poškozením na zdraví, které nejen ohrožují životní úroveň postižených osob a jejich rodin, ale zejména zatěžují stát značnými výdaji z celospolečenských prostředků na odčinění, popřípadě zmírnění vzniklých následků. Přičemž příčinou těchto poškození na zdraví bývá ponejvíce porušení právních povinností. Tyto skutečnosti ukazují, že je třeba více než dosud vést organizace i občany, aby dodržovali povinnosti související přímo nebo nepřímo s ochranou života a zdraví. Jedním z prostředků takové výchovy je požadavek, aby nesli aspoň část nákladů, které vznikly společnosti. [26]

Úrazové pojištění od roku 1966 až současnost. *„Základním sociálněpolitickým problémem v úrazovém pojištění je, jak soustavu využít k motivaci zaměstnavatele, aby dbal zásad bezpečnosti a ochrany práce a rozvíjel její technologie ve své organizaci. Ve většině soustav veřejného pojištění se k tomu především používá technika bonusů a malusů -*

zvyšování nebo snižování pojistného. Pojistné se snižuje nebo zvyšuje odvětvím s výrazně nadprůměrným nebo podprůměrným počtem pracovních úrazů v roce. Zvýšené pojistné mají nejčastěji organizace hornické, metalurgické, chemické a stavební, snížené pojistné pak organizace administrativní povahy jako banky, pojišťovny, poradny apod.“[51] str. 225

„Praxe ukazuje na malou účinnost tohoto odvětvového přístupu, protože nezvýhodňuje počínání individuálních zaměstnavatelů - nemotivuje je. Proto při sociální reformě v Albánii byly zavedeny individuální bonusy a malusy, přidělované správní radou individuálním zaměstnavatelům, kteří měli méně nebo více pracovních úrazů než v předchozím roce. Tato praxe se osvědčila jako motivující. V době digitalizace není problém sledovat tyto údaje a nezvyšuje to administrativní náklady.“[51] str. 225

Od 1. ledna 1966 upravuje problematiku odškodňování pracovních úrazů nebo nemocí z povolání v České republice zákoník práce č. 65/1965 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Tento zákoník práce, který upravil objektivní odpovědnost zaměstnavatele za škodu, která nastala v důsledku pracovního úrazu či nemoci z povolání v § 190 až §206. Došlo-li u pracovníka při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním k poškození na zdraví nebo k jeho smrti úrazem, odpovídá za škodu tím vzniklou organizace, u níž byl pracovník v době úrazu v pracovním poměru. Za škodu způsobenou pracovníku nemocí z povolání odpovídá organizace, u níž pracovník pracoval naposledy před jejím zjištěním v pracovním poměru za podmínek, z nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl postižen.[26][13]

Následující zákon č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, stanovil rovněž zvýhodněné podmínky pro ty, kteří nárokovali invalidní důchod v důsledku pracovního úrazu. Zákon rozšířil počet orgánů sociálního zabezpečení, kterými byly federální ministerstvo práce a sociálních věcí, ministerstva práce a sociálních věcí republik, orgány důchodového zabezpečení republik, národní výbory a jednotná zemědělská družstva. O dávkách důchodového zabezpečení rozhodovaly orgány důchodového zabezpečení republik, popřípadě národní výbory.[26]

Tento zákon byl zrušen zákonem č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení. V ustanovení § 29 tohoto zákona se mimo jiné praví, že občan má nárok na invalidní důchod, jestliže se stal invalidním následkem pracovního úrazu. Výše invalidního důchodu byla pro tyto občany zvýhodněna v § 30 a §37.[26][13][44]

Změny po roce 1989 se samozřejmě nevyhnuly ani oblasti zabezpečení při pracovním úrazu či nemoci z povolání. Změny v odškodňování zaměstnanců logicky nejprve reagovaly

na vznik soukromého podnikání. Bylo třeba zajistit účinnou ochranu zaměstnanců i zaměstnavatelů pro případ škody následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, a její náhrady. Nejprve to byl zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, kterým se zavedlo zákonné pojištění odpovědnosti za škodu vzniklou pracovníkům při plnění povinností nebo v přímé souvislosti s ní, za kterou podnikatel odpovídá v podle zákoníku práce v §187 až § 205b. Za podmínek upravených vyhláškou ministerstva financí, cen a mezd České republiky č. 138/1990 Sb. Tato úprava v podobě zákonného pojištění platila od 1. 5. 1990 do 31. 12. 1991. Pojištění prováděla Česká státní pojišťovna. [35][53][26]

Po něm to byl zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, který v § 68 ukládá podnikateli, zaměstnávajícímu alespoň jednoho pracovníka, uzavřít povinné smluvní pojištění odpovědnosti za škody, vzniklé jeho zaměstnancům při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, za kterou podnikatel odpovídá. Podnikatel je povinen uzavřít smluvní pojištění tak, aby smlouva pojištění byla účinná ke dni vzniku pracovního poměru z první pracovní smlouvy.[36][53] *„Právo na sociální zabezpečení je také upraveno Radou Evropy v Evropském zákoníku sociálního zabezpečení (1990).“*[51] str. 160

S procesem privatizace se stalo zřejmým, že nebude možné, aby byl stát povinen uspokojovat nároky na odškodnění pracovníků, kteří utrpěli pracovní úraz nebo byli postiženi nemocí z povolání v případech, kdy byla organizace zrušena s likvidací. Nároky na odškodnění nebudou moci být uspokojeny v rámci likvidace. Garance těchto práv sice vyplývá z úmluv Mezinárodní organizace práce ratifikovaných Československem v roce 1950, ale publikovaných až v roce 1990 ve Sbírce zákonů pod č. 437/1990 Sb. a č. 438/1990 Sb. Podle úpravy § 251 Zákoníku práce by se tato povinnost zejména u privátního sektoru stala neúnosnou. Proto byla v zákoně č. 231/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákoník práce a zákon o zaměstnanosti formulována zásadní koncepční změna odpovědnosti organizace v nově zavedeném § 205d zákoníku práce. Podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání stanovilo ministerstvo financí vyhláškou č. 125/1993 Sb. Touto vyhláškou byla současně zrušena vyhláška ministerstva financí, cen a mezd ČR č. 138/1990 Sb.[37][53]

S účinností od 1. 1. 1993 byla provedena změna v úpravě pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, neboť byl zaveden princip zákonného pojištění této odpovědnosti zaměstnavatele. Zákonem č. 37/1993 Sb., o změnách v nemocenském a sociálním zabezpečení a některých pracovněprávních

předpisů, bylo provádění zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání svěřeno určeným pojišťovněm. Jednalo se o následující pojišťovny Česká pojišťovna, a.s., Kooperativa, Družstevní pojišťovna, a.s.[38][53][26]

V současné době jsou pracovněprávní a sociální nároky a právo na zdravotní péči pojištěných v případě vzniku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání v určitém rozsahu uspokojovány v rámci tří systémů pojištění, a to: [58]

- sociálního zabezpečení (nemocenské pojištění);
- všeobecného zdravotního pojištění;
- pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Nyní považuji za důležité popsat zákonné úrazové pojištění tak, jak funguje v současné době. Zákonné pojištění pro případ odpovědnosti za nemoc z povolání nebo pracovní úraz vzniká dnem uzavření prvního pracovněprávního vztahu u zaměstnavatele a trvá po celou dobu existence u zaměstnavatele. Platí, že každý zaměstnavatel, s výjimkou státních orgánů, je povinen přihlásit se k zákonnému pojištění pro případ své odpovědnosti za vznik pracovního úrazu. Zaměstnavatel je ovšem povinen dbát na to, aby nenastala škodná událost. Podle stanoviska ministerstva financí, zveřejněného 16. 6. 2008, je nutné pro účely zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovní úrazu nebo nemoci z povolání postupovat tak, že pojistné na zákonném pojištění se odvede z příjmů, které podléhají odvodu sociálního pojištění, avšak bez ohledu na stanovení maximálního vyměřovacího základu. Výpočet si provádí každý zaměstnavatel zvlášť. Sazby pojistného jsou stanoveny ve vyhlášce č.125/1993 Sb. Touto sazbou se vynásobí vyměřovací základ. Pojem vyměřovacího základu je vysvětlen v příloze a. Sazby pojistné uvádím v příloze B. V příloze C je uveden výpočet a vzor listiny tak, jak ji zaměstnavatel zakládá do mzdové evidence jako podklad pro úhradu. Podrobnému principu vysvětlení podstaty fungování úrazového pojištění se budu věnovat v další kapitole.[55]

2 VYMEZENÍ PROBLÉMU A PODSTATA FUNGOVÁNÍ POJIŠTĚNÍ

Poté co byl představen základní přehled vývoje zákonného úrazového pojištění, se tato práce soustředí na rozbor následujících pojmů: pracovní úraz a nemoc z povolání. Dále jsou vysvětleny pojmy jednotlivých aktérů v modelu arény (zaměstnavatelé, zaměstnanci, stát) a zodpovězeny dvě výzkumné otázky. První je, proč vůbec stát upravuje zákonné úrazové pojištění, jde skutečně o veřejný zájem? Druhá je, proč je úrazové pojištění upraveno právě tímto způsobem, jaké jsou nedostatky stávající právní úpravy a co tomu předcházelo?

2.1 Pracovní úraz a nemoc z povolání

Pracovní úraz je vysvětlen v zákoníku práce v § 380. Tento paragraf říká, že *„pracovní úraz je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k ní nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi“*.

Za pracovní úraz se posuzuje též úraz, který zaměstnanec utrpěl při plnění udělených pracovních úkolů. Pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět. Pracovním úrazem je tak myšleno nejen tělesné zranění zaměstnance, které nastalo nezávisle na jeho vůli, ale jakékoliv porušení zdraví, k němuž došlo nezávisle na vůli poškozeného, jestliže toto porušení zdraví bylo způsobeno zevními vlivy, které mají povahu krátkodobou. Například je-li zaměstnanec při práci, na kterou není zvyklý a která je nepřiměřená jeho tělesným možnostem, nucen okamžitým, usilovným vzepětím sil překonávat vnější odpor a zvýšit tak náhle, neobvykle či nadměrně svou námahu. Tato námaha musí být příčinou následku, o jehož odškodnění se jedná. Přitom ale nemusí jít o jedinou příčinu úrazu. Stačí, když půjde o jednu z příčin, avšak svou podstatou důležitou a značnou.[2]

Porušením zdraví se rozumí jak poškození tělesné, tak psychické. Porušení zdraví zaměstnance nebo smrt, ke které došlo nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevními vlivy při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi je pracovním úrazem. Zda se jedná o pracovní úraz či nikoliv, záleží na posouzení, zda došlo k působení násilných zevních vlivů. Infarkt myokardu může být pracovním úrazem. Například pilot dopravního letadla odvrátil katastrofu, ale po přistání v důsledku předchozího psychického vypětí utrpěl infarkt. Ale nemůže být pracovním úrazem infarkt jen proto, že jim byl zaměstnanec postižen v pracovní době. Působení zevních vlivů nemusí

spočívat jen v působení zevních sil, například pádu břemene, ale může se jednat o působení vlastní tělesné síly, například uklouznutí, zakopnutí, přetržení svalu atd.[2]

Nemoci z povolání jsou onemocnění, jejichž výčet je obsažen v právním předpisu, pokud vznikly za podmínek v tomto právním předpisu uvedených. Nemoci z povolání jsou charakterizovány jako nemoci, které vznikají zpravidla dlouhodobým působením určitých rizikových faktorů pracovního prostředí. Jedná se zejména o nepříznivé působení chemických, fyzikálních, biologických nebo jiných škodlivých vlivů. Existence samotné nemoci z povolání, tedy zejména určení dne vzniku nemoci z povolání, je otázkou znaleckou, kterou je oprávněn podat pouze lékař příslušného zdravotnického zařízení.[2]

2.2 Zaměstnavatel, zaměstnanci a stát

Zaměstnavatel. Zákonné úrazové pojištění je základnou pro činnost zaměstnavatele, které je definované v zákoníku práce v § 101 a § 102. *„Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce. Náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je povinen hradit zaměstnavatel. Tyto náklady nesmějí být přenášeny na zaměstnance. Zaměstnavatel je povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímající opatření k předcházení rizikům. Prevencí se rozumí všechna opatření, vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, které mají za cíl přecházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik.“*

Povinnost zaměstnavatele při bezpečnosti a ochraně zdraví

Níže uvedené body jsou vybrány ze zákoníku práce v §102 a § 103, které se vztahují k povinnosti zaměstnavatele při bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Jedná se o následující body:

- zaměstnavatel je povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům;
- prevencí rizik se rozumí všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, které mají za cíl přecházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik;

- není-li možno rizika odstranit nebo dostatečně omezit prostředky kolektivní ochrany nebo opatření v oblasti organizace práce, je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky, desinfekční pracovní prostředky a ochranné nápoje;
- při přijímání a provádění technických, organizačních a jiných opatření k prevenci rizik je zaměstnavatel povinen vycházet ze všeobecných preventivních zásad, kterými se rozumí omezování vzniku rizik, odstraňování rizik u zdroje jejich původu, přizpůsobování pracovních podmínek potřebám zaměstnanců s cílem omezení působení negativních vlivů práce na jejich zdraví, nahrazování fyzicky namáhavých prací novými technologiemi a pracovními postupy, předností uplatňování prostředků kolektivní ochrany před riziky oproti prostředkům individuální ochrany a provádění opatření směřující k omezování úniku škodlivin ze strojů a zařízení.

Povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání

Níže uvedené odstavce jsou citovány ze zákoníku práce z § 105. Tyto odstavce obsahují povinnosti zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání. Jedná se o následující body:

„Zaměstnavatel, u něhož k pracovnímu úrazu došlo, je povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku tohoto úrazu za účasti zaměstnance, pokud to zdravotní stav zaměstnance dovoluje, svědků a za účasti odborové organizace a zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví a bez vážných důvodů neměnit stav na místě úrazu do doby objasnění příčin a okolností vzniku úrazu. O pracovním úrazu zaměstnance jiného zaměstnavatele je zaměstnavatel podle věty první povinen bez zbytečného odkladu uvědomit zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance, umožnit mu účast na objasnění příčin vzniku pracovního úrazu a seznámit ho s výsledky tohoto objasnění.“

„Zaměstnavatel je povinen vést v knize úrazů evidenci o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny.“

„Zaměstnavatel je povinen vyhotovovat záznamy a vést dokumentaci o všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny, nebo k úmrtí zaměstnance. Jedno vyhotovení záznamu o úrazu je povinen předat postiženému zaměstnanci a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům.“ Ukázka knihy úrazů je v příloze A.

„Zaměstnavatel je povinen ohlásit pracovní úraz a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím. Dále je povinen přijímat opatření proti opakování pracovních úrazů a vést evidenci zaměstnanců, u nichž byla uznána nemoc z povolání, která vznikla na jeho pracovišti. Uplatní taková opatření, aby odstranil nebo minimalizoval rizikové faktory, které vyvolávají ohrožení nemocí z povolání nebo nemoc z povolání.“

„Vláda stanoví nařízením způsob vedení evidence úrazů v knize úrazů, ohlašování úrazů, vyhotovování a zasílání záznamu o úrazu, okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu, co se rozumí smrtelným pracovním úrazem a vzor záznamu o úrazech.“

Zaměstnanci. Zaměstnanci chtějí chránit svoji bezpečnost a zdraví při práci. Zároveň se snaží minimalizovat riziko pracovního úrazu a mají velký zájem se podílet na otázkách bezpečnosti a ochrany zdraví.

Práva a povinnosti zaměstnanců při bezpečnosti a ochraně zdraví

Níže uvedené body popisují práva a povinnosti zaměstnanců při práci a jsou vybrány ze zákoníku práce z § 106. Jedná se o následující body:

- zaměstnanec má právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o rizicích jeho práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením;
- zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, o niž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví;
- zaměstnanec má právo a povinnost podílet se na vytvoření bezpečného zdraví neohrožujícího pracovního prostředí, a to zejména uplatňováním stanovených a zaměstnavatelem přijatých opatření a svou účastí na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Účast zaměstnanců na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

„Zaměstnanci nesmějí být zbaveni práva účastnit se na řešení otázek souvisejících s bezpečností a ochranou zdraví při práci prostřednictvím odborové organizace a zástupců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.“ Všechny níže uvedené odstavce jsou citovány ze zákoníku práce z § 108.

„Zaměstnavatel je povinen odborové organizaci a zástupci pro bezpečnosti a ochrany zdraví při práci anebo přímo zaměstnancům umožnit účast při jednáních týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci anebo jim poskytnout informace o takovém jednání.“

Vyslechnout jejich informace, připomínky a návrhy na přijetí opatření týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména návrhy na odstranění rizik nebo omezení působení rizik, které není možno odstranit a projednávat“:

- podstatná opatření týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;
- vyhodnocení rizik, přijetí a provádění opatření ke snížení jejich působení, výkon prací v kontrolovaných pásmech a zařazení prací do kategorie zvláštního právního předpisu;
- organizaci školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;
- určení odborně způsobilé fyzické osoby k prevenci rizik podle zákony o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;

„Zaměstnavatel je dále povinen odborovou organizací a zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zaměstnance dále informovat o:“

- zaměstnancích určených k organizování poskytnutí první pomoci, k zajištění přivolání integrovaného záchranného systému a k organizování evakuace zaměstnanců,
- výběru a poskytování pracovně-lékařských služeb;
- určení odborně způsobilé fyzické osoby k prevenci rizik podle zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;
- každé další záležitosti, které mohou podstatně ovlivnit bezpečnost a ochranu zdraví při práci;

„Odborová organizace a zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci anebo zaměstnanci jsou povinni spolupracovat se zaměstnavatelem a s odborně způsobilými fyzickými osobami k prevenci rizik podle zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci tak, aby zaměstnavatel mohl zajistit bezpečné a zdraví neohrožující pracovní podmínky a plnit veškeré povinnosti stanovené zvláštními právními předpisy“.

„Zaměstnavatel je povinen organizovat nejméně jednou v roce prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na všech pracovištích a zařízeních zaměstnavatele v dohodě s odborovou organizací a se souhlasem zástupce zaměstnanců pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zjištěné nedostatky odstraňovat. “

„Zaměstnavatel je povinen odborové organizace a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci zajistit školení, umožňující jim řádný výkon jejich funkce

a zpřístupnit jim právní a ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a doklady o:“

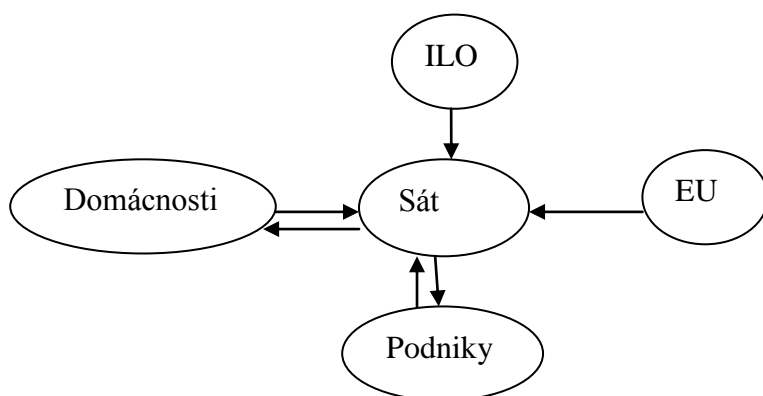
- vyhledávání a vyhodnocení rizik, opatření k odstranění rizik a k omezení jejich působení na zaměstnance a k vhodné organizaci bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci;
- evidenci a hlášení pracovních úrazů a uznaných nemocí z povolání;
- výkonu kontroly a opatření orgánů, kterými přísluší výkon kontroly nad bezpečností a ochrany zdraví při práci podle zvláštních předpisů.

„Zaměstnavatel je povinen umožnit odborové organizaci a zástupci pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci účast při kontrolách orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů.“

Vztah k riziku

Cílem je posoudit užitek spotřebitelů z určitého množství peněz. Funkce užitku je používaná pro analýzu rozhodování spotřebitele v podmínkách rizika a vyjadřuje vývoj užitku v závislosti na zvýšení důchodu spotřebitele. Jsou možné tři varianty přístupu k riziku, jedná se o averzi k riziku, vyhledávání rizika a být lhostejný k riziku. Většina lidí preferuje variantu být averzní k riziku, tedy vybírá si variantu s jistým výsledkem a vyhýbá se riziku. Většina zaměstnanců bude averzní k riziku, protože se budou bát o své zdraví. Druhá varianta je vyhledání rizika. Někteří zaměstnanci budou ochotni podstoupit riziko relativně malé pravděpodobnosti nejvyššího možného výsledku. Poslední varianta je být lhostejný k riziku. Zaměstnanec je nerozhodný při volbě mezi jistou a rizikovou alternativou volby.[52]

Stát. Pro stát je cílový stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby, které ohrožují bezpečnost. V tuto chvíli se jedná se o ochotu a efektivitu eliminovat potencionální hrozby, k čemuž jsou používány mezinárodní předpisy. Český stát implementoval souhrn bezpečnostních podmínek a legislativních norem a opatření (ILO a EU), kterými stát zajišťuje ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů a prosazuje normy morálky. Žádným způsobem nesmí být snížena bezpečnost, ohroženy sociální podmínky a konkurence schopnost objektu (domácnosti, podniky), jak je možné vidět na obrázku č. 4.

Obrázek 4: Vytvoření zákonů, týkající se bezpečnosti práce v ČR

Zdroj:[vlastní]

2.3 Pojištění a veřejný zájem

Po seznámení s fakty a s vývojem historie je možné přejít k výzkumné otázce, proč vůbec stát upravuje zákonné úrazové pojištění. Jde skutečně o veřejný zájem?

Nejprve je nutné si definovat, co je vlastně veřejný zájem. Obecně je za veřejný zájem označována taková orientace politiky, která podporuje rozvoj společnosti a řešení jejich reálných problémů. Z tohoto vymezení je patrné, že identifikace a uznání veřejných zájmů může být ve společnosti zdrojem konfliktů, neboť představy o tom, co je pro společnost dobré, se liší. Ve společnosti proto probíhají boje o identifikaci, uznání a prosazení různých veřejných zájmů. Identifikované veřejné zájmy nemají univerzální platnost. Co je v jednom časovém období či v určité kultuře veřejným zájmem, v jiné době či společnosti jím být vůbec nemusí. Různé veřejné zájmy se mohou dostávat do vzájemného konfliktu. **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**

Pokud se podíváme na úrazové pojištění, může být samo osobě konfliktem s ohledem na to, že podnikatelé využívají pracovní sílu a snaží se maximalizovat zisk a chtějí co nejméně právní regulace. Co se týká pracovní síly tak jejich záměrem je, aby mzdové a s tím související ostatní náklady byly co nejmenší. Často se stává, že lidé, kteří trvají na svých právech a jejich dodržování, jsou buď propouštěni, nebo je ani zaměstnavatel nepřijme do zaměstnání, protože zaměstnavatel najde dost těch, kteří k němu půjdou pracovat bez ohledu na další okolnosti. Aby nedocházelo k situaci, že zaměstnanci nejsou chráněni, pro případ vzniku sociální události vstupuje do toho problému stát, který úrazové pojištění reguluje. Stát se rozhodl, že uzná zákonné pojištění jako veřejný zájem a formuluje ho v právních normách. Touto okolností mají zaměstnanci nárok na náhradu újmy, která

vznikla při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, a to v rozsahu v jakém za ni zaměstnavatel odpovídá podle Zákoníku práce. Podrobnosti jsou uvedeny v příloze D.

Druhým námětem na rozbor je druhá výzkumná otázka, Proč je úrazové pojištění upraveno právě tímto způsobem, jaké jsou nedostatky právní úpravy a co tomu předcházelo?

2.4 Jak úrazové pojištění upraveno

V této podkapitole je rozebrána druhá výzkumná otázka, která popisuje, proč je úrazové pojištění upraveno právě tímto způsobem, jaké jsou nedostatky stávající právní úpravy a co tomu předcházelo?

Proč je zákonné úrazové pojištění upraveno právě tímto způsobem. Při úpravě úrazového pojištění bylo vybráno pojišťovnictví jako specializovaná oblast finančnictví, je pomáhá zajišťovat veškeré hodnoty včetně zdraví a života, které jsou ohrožovány řadou rizik. Předmětem pojištění není jen majetek, ale veškeré hodnoty včetně, zdraví a života.[29]

Stát mohl stanovit platby na úrazové pojištění jako dobrovolné nebo povinné. Pokud by byly stanoveny jako dobrovolné, hrozilo by, že by se část zaměstnavatelů nepojistila a nebyli by schopni hradit zaměstnancům odškodnění, pakliže by se jednalo o smrtelné úrazy nebo doživotní následky. Z tohoto důvodu legislativní rada vlády zvolila variantu, že úrazové pojištění bude pro zaměstnavatele povinné a jeho neplacení bude postihováno sankcí, tedy každý měsíc prodlení je penalizace 10%.[27] Dalším problémem bylo, jaké nevhodnější kritérium zvolit při platbách úrazového pojištění pojišťovně. Placení shodné úhrady za všechny zaměstnance se jevílo jako nevhodné a při legislativní tvorbě zákona bylo zvoleno kritérium placení úrazové pojištění podle vyměřovacího základu, což jsou zpravidla hrubé mzdy.

Pojetí zákonného úrazového pojištění jako součást lidských práv. Začátkem svobody a deklarace lidských práv byla Francouzská revoluce v roce 1789. Ludvík XVI. potřeboval peníze, ale nemohl zvýšit daně, protože lidé již neměli peníze. Jediné řešení je zdanění privilegovaných vrstev, tedy duchovních, šlechticů a měšťanů. Ludvík XVI. narazil na odpor a došlo k revoluci. Dne 26. 8. 1798 došlo k prohlášení práv člověka (občana). Prohlášení práv se říká deklarace práv člověka a občana (například v USA). Deklarace je přirozená, nezcizitelná a jsou v ní zaznamenány posvátná práva člověka. Tato deklarace je neustále před všema očima lidské společnosti a lidé by měli mít stále na paměti svá práva a povinnosti. Tato deklarace obsahuje 17 bodů práv člověka. Následující body obsahují výběr základních lidských práv z deklarace práv člověka a občana z roku 1789: [21][49]

- Lidé se rodí a zůstávají svobodní a rovnoprávní. Sociální rozlišení se může zakládat pouze na společenské užitečnosti;
- Cílem každého politického sdružení musí být zachování přirozených a nepromlčitelných lidských práv, jimiž jsou svoboda, vlastnictví, osobní bezpečnost a odpor proti útlaku;
- Zákon má právo zabraňovat pouze činům společensky škodlivým. Vše, co není zákonem zapovězeno, nemůže být zakázáno a nikdo nemůže být nucen, aby činil to, co zákon nenařizuje;
- Pro zaručení lidských a občanských práv je zapotřebí veřejné moci. Tato moc je tedy zřízena ku prospěchu všech a nikoli pro soukromý užitek těch, jimž je svěřena.

Ve výše uvedených bodech jsou zmíněna práva občana, která nesmějí být porušena od roku 1789. V roce 1789 byla stanovena práva člověka a občana v základní formě.

Jako další deklarace lidských práv je dokument OSN z roku 1948. Tato deklarace rozšiřuje práva člověka a obsahuje 30 článků. V deklaraci se jedná o uvědomění si uznání přirozené důstojnosti a rovných a nezcizitelných práv všech členů lidské rodiny, je základem svobody, spravedlnosti a míru ve světě. Zneuznání lidských práv a pohrdání jimi vede k barbarským činům, urážejícím svědomí lidstva. Vybudování světa, ve kterém lidé, zbaveni strachu a nouze, budou se těšit svobodě projevu a přesvědčení, bylo prohlášeno za nejvyšší cíl lidu. Je nutné, aby lidská práva byla chráněna zákonem, nemá-li být člověk donucen uchýlovat se, když vše ostatní selhalo, k odboji proti tyranii a útlaku. [6]

Lid Spojených národů zdůraznil v Chartě znovu svou víru v základní lidská práva, v důstojnost a hodnotu lidské osobnosti, rovná práva mužů a žen a rozhodl se podporovat sociální pokrok a vytvořit lepší životní podmínky ve větší svobodě. Je nutné podporovat rozvoj přátelských vztahů mezi národy. Členské státy převzaly závazek, zajistit ve spolupráci s OSN všeobecné uznání a zachování lidských práv a základních svobod. [6]

Podrobněji jsem se zaměřila na články 23 a 24, které se týkají pracovního práva. V článku 23 se píše, že „*každý má nárok na práci, na svobodnou volbu zaměstnání, na spravedlivé a uspokojivé pracovní podmínky a na ochranu proti nezaměstnanosti. Každý, kdo pracuje, má nárok na spravedlivou odměnu, která by zajišťovala jemu samému a jeho rodině živobytí odpovídající lidské důstojnosti, a které by bylo doplněno, kdyby toho bylo třeba, jinými prostředky sociální ochrany. Na ochranu svých zájmů má každý právo zakládat odborové organizace a přistupovat k nim*“. V článku 24 se píše, že „*každý má právo na*

odpočinek na zotavení, zejména také na rozumné omezení pracovních hodin a na pravidelnou placenou dovolenou“. [6]

V České republice byla vydána listina základních práv a svobod v roce 1990. Tato listina vycházela ze základní listiny OSN, která byla rozšířena a upravena. Listina základních práv a svobod obsahuje 6 hlav a 44 článků.[30]

Pracovní právo bylo upraveno v článcích 26 až 31. Článek 26 vystihuje totožný text, jako je v článku 23 listiny deklarace lidských práv OSN. Článek 27 popisuje odborové organizace. Článek 28 říká, *„že zaměstnanci mají právo na spravedlivou odměnu za práci a na uspokojivé pracovní podmínky“*. V článku 31 se říká, *„že každá osoba má právo na ochranu zdraví. Občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon“*. [30]

Jako poslední dokument jsem si vybrala listinu základních práv EU z roku 2003. Unie si je vědoma duchovního a morálního dědictví. Zakládá si na nedělitelných a všeobecných hodnotách lidské důstojnosti, svobody, rovnosti a solidarity. Spočívá na zásadách demokracie a právního státu. Do středu své činnosti staví jednotlivce tím, že zavádí občanství Unie a vytváří prostor svobody, bezpečnosti a práva. Unie přispívá k zachování a rozvíjení těchto společných hodnot při současném respektování rozmanitosti kultur a tradic národů Evropy, národní identity členských států a uspořádání jejich veřejné moci na státní, regionální a místní úrovni. Usiluje o podporu vyváženého a udržitelného rozvoje a zajišťuje volný pohyb osob, služeb, zboží a kapitálu, jakož i svobodu usazování. K tomuto účelu je nezbytné posílit ochranu základních práv s ohledem na společenský vývoj, sociální pokrok a vědeckotechnologický rozvoj zřetelnějším vyjádření těchto práv, v podobě listiny. Listina základních práv EU obsahuje 7 hlav a 54 článků.[54]

Pracovněprávní právo je popsáno v článcích 15 a 16 v hlavě 2. v článku 15 je popsáno právo svobodné volby povolání a právo pracovat. Tento článek říká, že *„Každý má právo pracovat a vykonávat svobodně zvolené nebo přijatelné povolání. Každý občan Unie může svobodně hledat zaměstnání, pracovat, usadit se nebo poskytovat služby v kterémkoliv členském státě. Státní příslušníci třetích zemí, kteří jsou oprávněni pracovat na území členských států, mají nárok na stejné pracovní podmínky jako občané Unie.“* [54]

Dále je pracovní právo upraveno v článcích 27 až 38. Článek 34 upravuje sociální zabezpečení a sociální pomoc. Tento článek říká, že *„ Unie uznává a respektuje nárok na přístup k dávkám sociálního zabezpečení a k sociálním službám zajišťujícím ochranu v takových případech, jako je mateřství, nemoc, pracovní úrazy, závislost nebo stáří, jakož*

i v případě ztráty zaměstnání, podle pravidel stanovených právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi. Každý, kdo oprávněně pobývá a pohybuje se uvnitř Evropské Unie, má nárok na dávky sociálního zabezpečení a na sociální výhody v souladu s právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi. Za účelem boje proti sociálnímu vyloučení a chudobě Unie uznává a respektuje právo na sociální pomoc a pomoc v oblasti bydlení, jejichž cílem je zajistit v souladu s pravidly stanovenými právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi, důstojnou existenci pro všechny, kdo nemají dostatečné prostředky.“ Článek 35 popisuje ochranu zdraví. Tento článek říká, že „Každý má právo na přístup k preventivní zdravotní péči a na obdržení lékařské péče za podmínek stanovených vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi. Při vymezování a provádění všech politik a činností Unie je zajištěn vysoký stupeň ochrany lidského zdraví.“ Článek 37 obsahuje ochranu životního prostředí. Tento článek říká, že „Vysoká úroveň ochrany životního prostředí a zvyšování jeho kvality musí být začleněny do politik Unie a zajištěny v souladu se zásadou udržitelného rozvoje“.[54]

Mezinárodní regulace úrazového pojištění podle mezinárodní organizace práce (ILO). Mezinárodní regulací úrazového pojištění se zabývá světová organizace ILO. ILO stanoví zásadu, že pracovníci by měli být chráněni před nemocí a úrazem, které se jim mohou stát v jejich zaměstnání. Přesto pro miliony pracovníků je realita velmi odlišná. Dva milióny lidí umírá každý rok z důvodu nemoci z povolání nebo na pracovní úraz. Odhaduje se, že 160 milionů lidí trpí nemocemi z povolání. Utrpení způsobené pracovními úrazy a nemocemi z povolání jsou pro pracovníky a jejich rodiny nevyčísitelné. Z ekonomického hlediska ILO odhaduje, že 4 % světového HDP se ročně ztrácí v důsledku nemoci z povolání a pracovních úrazů. Zaměstnavatelé čelí předčasným odchodům do důchodu, ztrátě kvalifikovaných pracovníků, platbě vysokého pojistného v důsledku pracovního úrazu a nemoci. Přesto mnohým z těchto tragédií je možné předejít prostřednictvím realizace zvykových prevencí, podáváním zpráv a kontrolních postupů. Normy mezinárodní organizace práce o bezpečnosti a ochraně zdraví poskytují základní nástroje pro vlády, zaměstnavatele a zaměstnance pro zřízení pracovních postupů, a tím zajišťující maximální bezpečnost při práci. Mezinárodní organizace práce přijala více než 40 norem, které se zabývají bezpečností a ochranou zdraví při práci. Základními zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví jsou následující tři úmluvy: [15]

- Occupational Safety and Health Convention, 1981 (Bezpečnost a ochrana zdraví při práci z roku 1981 a protokol z roku 2002);

- Occupational Health Services Convention, 1985 (Ochrana zdraví při práci z roku 1985);
- Promotional Framework for occupational Safety and Health Convention, 2006 (Propagační rámec pro bezpečnost a ochranu zdraví z roku 2006).

Occupational Safety and Health Convention, 1981 (Bezpečnost a ochrana zdraví při práci z roku 1981 a protokol z roku 2002)

Úmluva stanovuje přijetí vnitrostátní politiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které mají být přijaty vládou a v podnicích, na podporu bezpečnosti a ochrany zdraví a zlepšení pracovních podmínek. Protokol vyzývá ke zřízení, pravidelnému přezkoumání požadavků a postupů pro evidenci a hlášení pracovních úrazů a nemocí. Česká republika tuto úmluvu přijala 1. 1. 1993, zatím co Švédsko, Portugalsko tuto úmluvu přijalo již v roce 1985.[15]

Occupational Health Services Convention, 1985 (Ochrana zdraví při práci z roku 1985)

Tato úmluva stanoví pro zřízení na úrovni zaměstnance podniku, který je pověřen zajistit a udržet bezpečné a zdravé pracovní prostředí. Česká republika tuto úmluvu přijala 1. 1. 1993, zatím co Švédsko tuto úmluvu přijalo 1986 a Portugalsko tuto úmluvu nepřijalo. [15]

Promotional Framework for occupational Safety and Health Convention, 2006 (Propagační rámec pro bezpečnost a ochranu zdraví z roku 2006)

Tato úmluva má za cíl podpořit preventivní bezpečnost a ochranu zdraví kultur a postupně dosáhnout bezpečného a zdravého pracovního prostředí. To vyžaduje ratifikaci států a po konzultaci s nejreprezentativnějšími organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků program o bezpečnosti a ochraně zdraví. Česká republika i Švédsko tuto úmluvu ratifikovaly v roce 2008.[15]

Dále je možné najít ochranu zdraví a bezpečnost v konkrétních odvětvích ekonomické činnosti. V následující tabulce č. 2 lze vidět přehled mezinárodních regulací bezpečnosti a ochrany zdraví.

Koncept zákonného úrazového pojištění a ochrany zdraví při práci je výsledkem závazání ke standardu ILO a je prosazováno státem. V České republice jsme přijali všechny základní úmluvy týkající se zákonného úrazového pojištění.

Tabulka 2: Přehled mezinárodních regulací od 1953-1981

Číslo	Text	Rok
R097	Doporučení ochrany zdraví pracovníků	1953
R102	Sociální zařízení doporučení	1956
C115	Úmluva radiační ochrany	1960
R114	Doporučení radiační ochrany	1960
C120	Úmluva hygieny (obchod a kanceláře)	1964
R120	Doporučení hygieny (obchod a kanceláře)	1964
C139	Pracovní úmluva rakovina	1974
R147	Doporučení rakovina	1974
C148	Pracovní prostředí – znečištění ovzduší, hluk, vibrace	1977
R156	Doporučení pracovní prostředí – znečištění ovzduší, hluk, vibrace	1977
C155	Bezpečnost práce a zdraví	1981
R164	Doporučení pro bezpečnost a zdraví	1981
C161	Ochrana zdraví při práci	1985
R171	Doporučení profesní ochrany zdraví	1985
C162	Úmluva azbest	1986
R170	Doporučení azbest	1986
C167	Úmluva bezpečnost a zdraví ve stavebnictví	1988
R175	Doporučení bezpečnost a zdraví ve stavebnictví	1988
C170	Úmluva chemikálie	1990
R177	Doporučení chemikálie	1990
C174	Úmluva prevence průmyslových havárií	1993
R181	Prevence závažných průmyslových havárií – doporučení	1993
C176	Úmluva bezpečnost a zdraví v dolech	1995
R183	Doporučení bezpečnost a zdraví v dolech	1995
C184	Úmluva bezpečnost a zdraví v zemědělství	2001
R192	Doporučení bezpečnost a zdraví v zemědělství	2001
R194	Seznam nemocí z povolání	2002
C187	Propagační rámec pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci	2006
R197	Doporučení k propagačnímu rámci pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci	2006

Zdroj: upraveno podle [16]

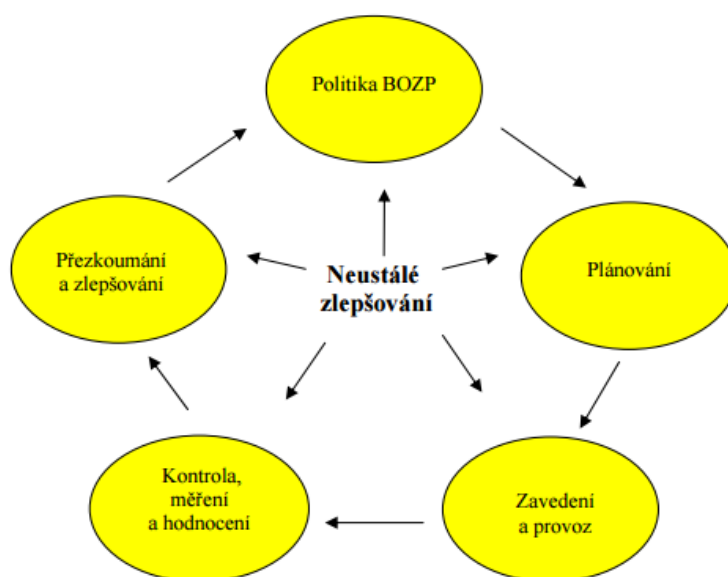
3 ANALÝZA ZÁKONNÉHO ÚRAZOVÉHO POJIŠTĚNÍ

V této kapitole je rozebraný současný stav zákonného úrazového pojištění. Dále se tato kapitola věnuje i některým otázkám z praxe, týkajících se zákonného úrazového pojištění.

3.1 Jak předcházet riziku úrazům a nemocem z povolání

Z praxe je ověřeno, že kdykoliv se management podniku věnuje otázkám bezpečnosti, zároveň tím snižuje riziko vzniku úrazů a nemocí z povolání.

Na obrázku č. 5 je možné vidět systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Z obrázku 3 je patrné, jak by měl vypadat ideální systém bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Vrcholové vedení právního subjektu přezkoumává v plánovaných intervalech systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v zájmu ověření jeho vhodnosti, přiměřenosti a účinnosti (s ohledem na politiku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, stanovené cíle, výsledky identifikace nebezpečí a hodnocení rizik, výsledky vyšetřování příčin mimořádných událostí, výsledky kontrol a auditu, s ohledem na organizační změny a celkovou strategii organizace) s přihlédnutím k závazku neustálého zlepšování. [47]

Obrázek 5: Systém řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v ČR

Zdroj:[47]

Podnikatelé se ale většinou snažit snížit své náklady, aby mohli maximalizovat zisk. Ovšem stát se musí postarat o lidi, jejichž zdraví je poškozeno úrazem.

A proto „desetina ředitelů stavebních firem by změnila bezpečnostní zákony. Každý desátý ředitel stavební firmy v Česku je nespokojen s aktuálním stavem v oblasti

bezpečnostní legislativy. Necelá polovina pak míní, že bezpečnostní opatření snižují ziskovost. Vyplývá to z nejnovější Kvartální analýzy českého stavebnictví, kterou zpracovala analytická společnost CEEC Research spolu s firmou SGPC.“ [11]

Podle průzkumu mají na bezpečnost práce největší vliv jednotliví zaměstnanci, shodlo se na tom 53 % oslovených firem. Zhruba třetina ředitelů se domnívá, že vývoj bezpečnosti práce nejvíce ovlivňuje sama firma, její nařízení a vedoucí pracovníci. Pouze 11 % stavebních společností si myslí, že největší vliv má sám investor.[11] Dle materiálu Státního úřadu inspekce práce odboru bezpečnosti práce z roku 2014 byly nejčastější příčiny vzniku úrazů ve stavebnictví následující:[47]

- nedostatečné vybavení a zajištění konstrukcí pro práci ve výškách;
- nezajištění otvorů a volných okrajů pracovišť ve výškách;
- nepoužívání osobního zajištění proti pádu pracovníka z výšky;
- nezajištění výkopů proti sesutí stěn;
- nebezpečný způsob provádění bouracích prací;
- neodborná obsluha nebo manipulace se stroji a mechanismy;
- nezakryté pohyblivé nebo rotující části strojů;
- špatný technický stav vázacích prostředků a nosných lan zdvihacích zařízení;
- používání zařízení svislé dopravy pracovníky, přestože není určeno pro přepravu osob;
- nedostatečná ochrana živých částí elektrických zařízení.

Přesně 43 % ředitelů uvádí, že bezpečnostní opatření snižují ziskovost zakázek. Naopak 13 % firem je vnímá spíše jako zdroj zvýšení ziskovosti. *„I přes možný mírně negativní dopad do ziskovosti nejsme v oblasti bezpečnosti ochotni přistupovat na kompromisy ani u našich kmenových zaměstnanců, ani u subdodavatelů. Podle mého soudu je aktuální legislativa postačující,“* dodal provozní ředitel Schindler CZ Vladimír Steiner.[11]

Dle aktuální statistiky Státního úřadu inspekce práce dojde prakticky každý třetí den v České republice k úmrtí na pracovišti. V roce 2015 zemřelo během práce 97 lidí, což je o 21 více než ve stejném období loňského roku. Podílí se na tom i oživení ekonomicky a růst zaměstnanosti.[12]

Stát podle ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové má ale odlišný názor. *„Ministryně řekla, že se jedná o velmi vysoké číslo, a že nechce pracovní místa za každou*

cenu a trvá na tom, aby byla bezpečná.“ Za prvních devět měsíců roku se zranilo 27 277 lidí. Od loňského ledna do září jich bylo o zhruba čtyři tisíce více. Podle generálního inspektora Státního úřadu inspekce práce Rudolfa Hahna se ale stále jedná o vysoká čísla. „Počet úrazů klesá tak pomalu, že v podstatě stagnuje,“ uvedl. S ekonomickým růstem se podle něj zvyšuje zaměstnanost i výroba, a to generuje pracovní úrazy. Pozitivní vliv má naopak zavádění nových technologií.[12]

Statistiky zároveň ukazují, že úrazy se nejčastěji stávají zaměstnancům ve věku od 36 do 40 let. Kritickým dnem je pondělí, konkrétně mezi desátou a jedenáctou hodinou dopoledne. Nejvíce smrtelných úrazů - celkem osmnáct - se stalo ve Středočeském kraji. Co se týče smrtelných úrazů, jsou nejrizikovější skupinou zaměstnanci ve věku od 41 do 45 let. Důvodem bývá především podcenění rizika.[12]

3.2 Současná právní úprava

Úrazové pojištění upravuje vyhláška číslo 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění. K 1. 10. 2015 došlo ke zrušení zákona číslo 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, který nikdy nenabyl účinnosti, ačkoliv měl nahradit dosavadní právní úpravu odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání. V souvislosti s tím, došlo k technické novele zákoníku práce a právní úprava se přesunula do nových paragrafů 269 až 271. [55]

Zákonné pojištění se nevztahuje na zaměstnavatele, kteří mají postavení státního orgánu. Jedná se např. o ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy ČR (viz zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů ČSR, ve znění pozdějších předpisů).[55]

Zaměstnavatel je povinen se přihlásit k zákonnému pojištění. Zákonné pojištění vzniká dnem vzniku prvního pracovněprávního vztahu u zaměstnavatele a trvá po dobu existence zaměstnavatele, jak je možné vidět na následující tabulce č. 3. Znamená to, že i když zaměstnavatel sjedná s jediným zaměstnancem dohodu o provedení práce a jiné zaměstnance nezaměstnává, je povinen se přihlásit k zákonnému pojištění.[55]

Tabulka 3: Přihlášení k zákonnému úrazovému pojištění ČR

Pojem	Vysvětlení	Poznámka
Kdy se zaměstnavatel přihlašuje k zákonnému pojištění?	Jakmile začne zaměstnávat prvního zaměstnance.	Vyhláška stanoví splnit tuto povinnost bez odkladu.
Kde se zaměstnavatel přihlašuje?	Kooperativa, a.s. podle sídla organizace.	Zaměstnavatelé, kteří byli pojištěni do 31. 12. 1992 u České pojišťovny, a.s., jsou nadále pojištěni u této pojišťovny

Zdroj:[55]

Zaměstnavatel je povinen se bez zbytečného odkladu písemně přihlásit k zákonnému pojištění organizační jednotce pojišťovny, v jejímž obvodu má zaměstnavatel sídlo (trvalý pobyt, je-li zaměstnavatelem fyzická osoba), a uvést své identifikační číslo. Zaměstnavatelé, jejichž vznik se váže k datu po 31. 12. 1992, se pojišťují u Kooperativy, pojišťovny, a. s. Pokud zaměstnavatelé měli sjednáno zákonné pojištění u České pojišťovny, a. s. (pojištění měli sjednáno nejpozději do 31. 12. 1992), plní tuto povinnost vůči České pojišťovně, a. s.[55]

Lhůty pro odvod pojistného jsou uvedeny v § 12 odst. 3 vyhlášky č. 125/1993 Sb. Pojistné se odvádí, jak je možné vidět v tabulce č. 4.[55]

Tabulka 4: Lhůty pro odvod pojistného v ČR

Období	Vyměřovací základ
pojistné na I. čtvrtletí roku	součet vyměřovacího základu za IV. předchozího roku
pojistné na II. čtvrtletí roku	součet vyměřovacího základu za I. čtvrtletí.
pojistné na III. čtvrtletí roku	součet vyměřovacího základu za II. / čtvrtletí.

Zdroj:[55]

Vznikne-li zaměstnavateli, který v předcházejícím čtvrtletí nezaměstnával žádného zaměstnance, povinnost platit pojistné, zaplatí první pojistné vypočítané z vyměřovacího základu za předchozí čtvrtletí, a to zpětně, nejpozději do konce prvního měsíce následujícího čtvrtletí. Prakticky zaplatí poprvé pojistné ve výši dvou shodných částek, kterými vyrovná skluz v pojistném. Není-li pojistné zapláceno řádně a včas, zvyšuje se o 10% dlužné částky za každý započatý měsíc.[55]

Následující pojmy jsou důležité, protože dojde-li k úrazu na pracovišti je pracovní úraz zaznamenán do knihy úrazů. Zaměstnanec je ošetřen a následně dochází k zjišťování, kdo je za úraz zodpovědný. Zákon o úrazovém pojištění stanovuje zaměstnavateli v souvislosti

s úrazem vést knihu úrazů. Jedná se zákonnou povinností, jejichž nedodržování vede k sankcím pro zaměstnavatele.

Kniha úrazů. V knize úrazů se evidují všechny úrazy, které na pracovišti vznikly, i když jimi nebyla bezprostředně způsobena pracovní neschopnost nebo pracovní neschopnost nepřesahovala tři kalendářní dny. Kniha úrazů může být vedena v listinné podobě jako sešit nebo může být vedena v elektronické podobě. Podle nařízení vlády č. 201/2010 Sb., evidence v knize úrazů musí obsahovat všechny údaje taxativně stanovené nařízením vlády.[9]

Záznam o úrazu. Záznam o úrazu, jehož obsahové náležitosti jsou stanoveny vzorem formuláře, který tvoří přílohu č. 1 nařízení vlády č. 201/2010 Sb. Povinnost vyhotovit záznam má zaměstnavatel ohledně úrazu, jehož následkem došlo ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny nebo k úmrtí zaměstnance. Záznamy se vyhotovují pro zaměstnavatele, postiženého zaměstnance, případně jeho pozůstalé rodinné příslušníky a pro stanovené orgány a instituce, kterým je zaměstnavatel povinen záznamy o úrazech zasílat.[9]

Záznam o úrazu je hlášení změn, jehož obsahové náležitosti jsou stanoveny vzorem formuláře, který tvoří přílohu č. 2 nařízení vlády č. 201/2010 Sb. Tento formulář je určen pro situace, kdy zaměstnavatel odešle vyhotovený záznam o úrazu a následně se dozví o skutečnostech, které vedou ke změně údajů v záznamu o úrazu. Případy, kdy je zaměstnavatel povinen vyhotovit záznam o úrazu – hlášení změn a komu a v jakých lhůtách je třeba jej zaslat, stanoví nařízení vlády č. 201/2010 Sb.[9]

Opatření proti opakování pracovních úrazů. Zaměstnavatel je povinen v rámci prevence rizik vyhodnotit zjištění, která získal v souvislosti se vznikem úrazu na pracovišti, a zahrnout do prevence rizik taková opatření, která by vyloučila, resp. omezila vznik obdobných pracovních úrazů, resp. pracovních úrazů vzniklých ze stejných zdrojů, příčin a obecných okolností.[9]

Možnost odchýlení se od zákonné právní úpravy. Od ustanovení § 105 odst. 1 ZP, spočívajícího ve slovech „Zaměstnavatel, u něhož k pracovnímu úrazu došlo, je povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku tohoto úrazu, odst. 3 písm. a) a odst. 4 a 7, kterým se zapracovávají předpisy Evropské unie, je možné se odchýlit jen ve prospěch zaměstnance.“[9]

Přestupek a správní delikt na úseku bezpečnosti práce. V případě nedodržení zákoníku práce, například nevyšetření příčin okolností pracovního úrazu, nebo nevyhotovení

záznamu o pracovním úrazu, nebo nevedení dokumentace ve stanovém rozsahu atd., mohou orgány ochrany veřejného zdraví zaměstnavateli v případě nesplnění povinností v souvislosti s výskytem nemoci z povolání podle § 105 odst. 6 zákoníku práce uložit pokutu až do výše 3 000 000 Kč. [9]

3.3 Zákonné úrazové pojištění na konkrétním příkladu a analýza dat

Zákonné úrazové pojištění na konkrétním případu z praxe. V případě, že se stane pracovní úraz, je zaměstnanec okamžitě povinen o tomto obeznámit svého zaměstnavatele. Pokud by to neučinil ihned, ale s odstupem například dvou dnů, tak už nemusí být brán zřetel na to, že je to pracovní úraz. Ve firemní praxi je nutno vyhotovit co nejdříve Záznam o úrazu a napsat Hlášení na zdravotní pojišťovnu zaměstnance o pracovním úraze, Hlášení pracovní úrazovosti za příslušný měsíc na inspektorát práce a Hlášení pracovní úrazovosti na Kooperativu pojišťovnu. K těmto hlášením je nutné doložit záznam o úrazu.

Zpravidla s odstupem po úspěšném doléčení je vyhotoven Posudek o bolestném a zkompletovány ostatní listiny na Kooperativu pojišťovnu. V našem případě byla újma zaměstnance ohodnocena 6 body a jeden bod má hodnotu 250 Kč. V Náhradě ztráty na výdělkem se dopočte příjem zaměstnance do průměrné mzdy. Vypočte se tedy rozdíl mezi průměrným výdělkem a vyplacenou dávkou nemoci. Tato částka bude po zpracování pojišťovnou vyplacena zaměstnanci. Nezbytnou další součástí expedovaných listin na Kooperativu pojišťovnu jsou: bankovní výpis o zaplaceném zákonném úrazovém pojištění za příslušné čtvrtletí a Hlášení o pojistné události k zákonné odpovědnosti za škody z pracovního úrazu a nemoci z povolání dle vyhlášky č. 125/1993 Sb. Všechny výše uvedené tiskopisy jsou vzorově vyhotoveny v příloze H.

Zákonné úrazové pojištění analýza statistických dat. Tato podkapitola se věnuje přehledu zákonného úrazového pojištění v letech 1995-2014. Dále obsahuje lineární predikci vývoje zákonného úrazového pojištění až do roku 2040, vývoj pracovní neschopnosti a pracovní neschopnost podle odvětvové struktury CZ NACE.

Přehled zákonného úrazové pojištění

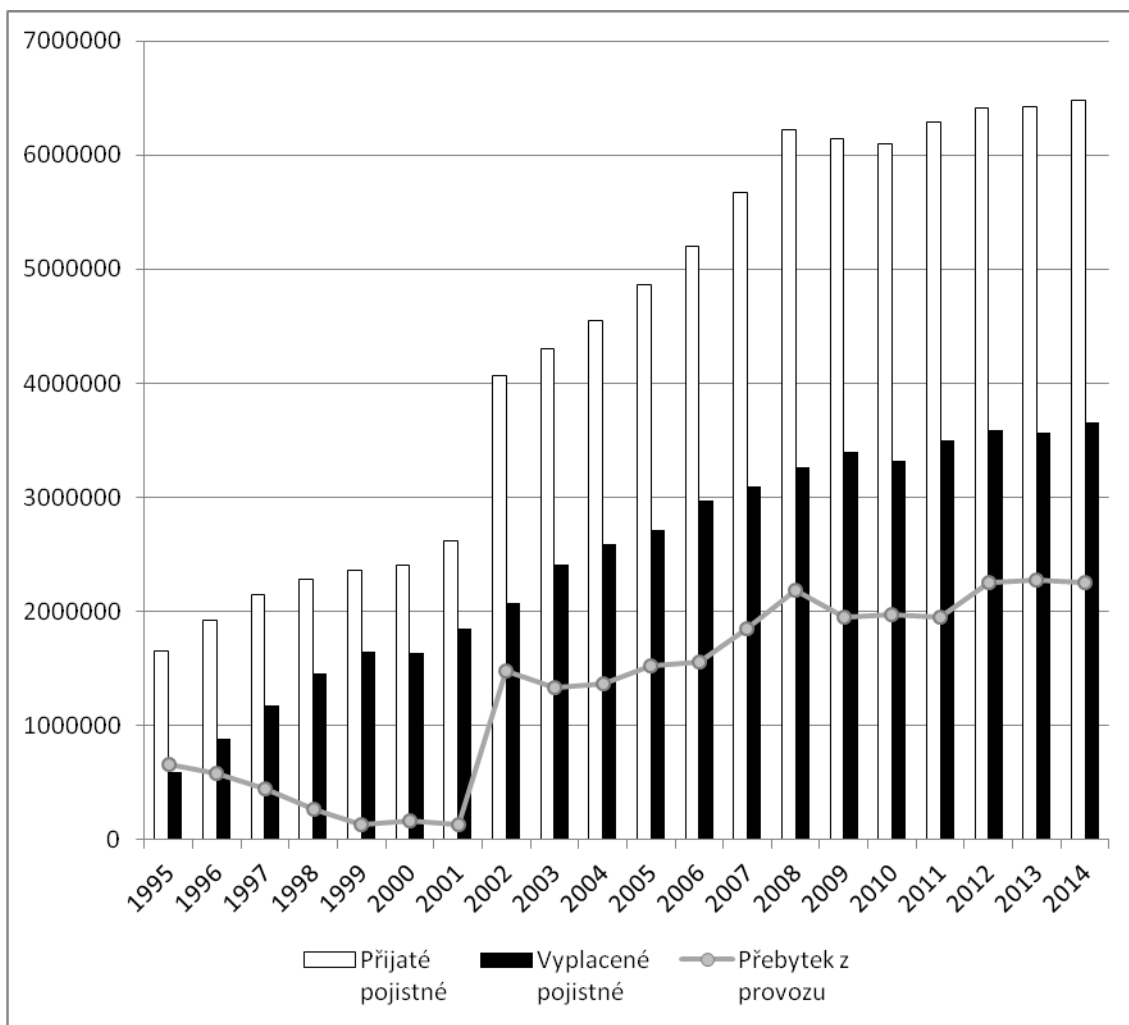
V následující tabulce č. 5 je možné vidět přijaté pojistné, vyplacené pojistné a přebytek z provozu pojištění v letech a podle jednotlivých pojišťoven.

Tabulka 5: Přehled pojistného v ČR a v letech 1995-2014 (v tisících Kč)

Rok	Česká pojišťovna			Kooperativa pojišťovna		
	Přijaté pojistné	Vyplacené pojistné	Přebytek z provozu	Přijaté pojistné	Vyplacené pojistné	Přebytek z provozu
1995	678 962	195 138	322 304	977 583	393 180	340 882
1996	745 410	256 440	323 508	1 176 779	629 373	262 215
1997	782 755	322 683	287 296	1 368 533	857 333	165 325
1998	783 406	352 796	253 401	1 498 540	1 107 504	12 591
1999	766 771	390 535	194 651	1 589 242	1 260 264	-63 146
2000	743 884	317 064	249 120	1 658 289	1 322 775	-76 703
2001	778 003	326 736	279 899	1 840 719	1 522 338	-141 081
2002	1 099 144	350 029	617 382	2 968 166	1 729 195	858 378
2003	1 119 622	450 574	531 744	3 177 389	1 965 379	805 238
2004	1 144 390	509 439	492 186	3 406 606	2 086 195	881 272
2005	1 160 787	536 742	475 348	3 698 490	2 177 158	1 044 420
2006	1 201 255	548 680	497 479	3 998 316	2 424 575	1 059 934
2007	1 278 989	524 323	591 073	4 396 939	2 574 478	1 264 889
2008	1 358 669	557 548	634 062	4 863 696	2 711 532	1 552 331
2009	1 303 272	572 282	564 501	4 836 659	2 825 481	1 385 813
2010	1 278 560	539 479	570 645	4 815 535	2 778 185	1 400 811
2011	1 298 866	597 755	529 315	4 986 677	2 904 938	1 420 177
2012	1 320 017	541 688	661 815	5 088 077	3 046 128	1 593 881
2013	1 310 866	557 694	636 640	5 112 938	3 013 451	1 642 283
2014	1 319 595	547 427	653 662	5 162 262	3 105 326	1 595 416

Zdroj: upraveno podle [22]

Z následující tabulky č. 5 je možné vidět, že přijaté a vyplacené pojistné se postupně zvyšuje v jednotlivých letech v obou pojišťovnách. Tempo růstu vyplacených pojistných plnění bylo pomalejší, než tempo růstu přijatého pojistného. Růst vyplacených plnění je ovlivněn dopadem úpravy pojistných náhrad o odškodnění pracovních úrazů, dále také vyššími průměrnými náklady na jednu pojistnou událost a to zejména vlivem růstu průměrné mzdy na poskytovanou náhradu za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti. Dále je možné z tabulky č. 5 vidět, že nejvíce přijatých a vyplacených plnění zajišťuje Kooperativa pojišťovna, protože je od roku 1993 jediným poskytovatelem, se kterým lze sjednat zákonné úrazové pojištění. Česká pojišťovna spravuje zákonné úrazové pojištění, které bylo sjednáno u ní před 31. 12. 1992, takže vlivem zániku některých subjektů počet pojištěných plátců u této pojišťovny klesá.

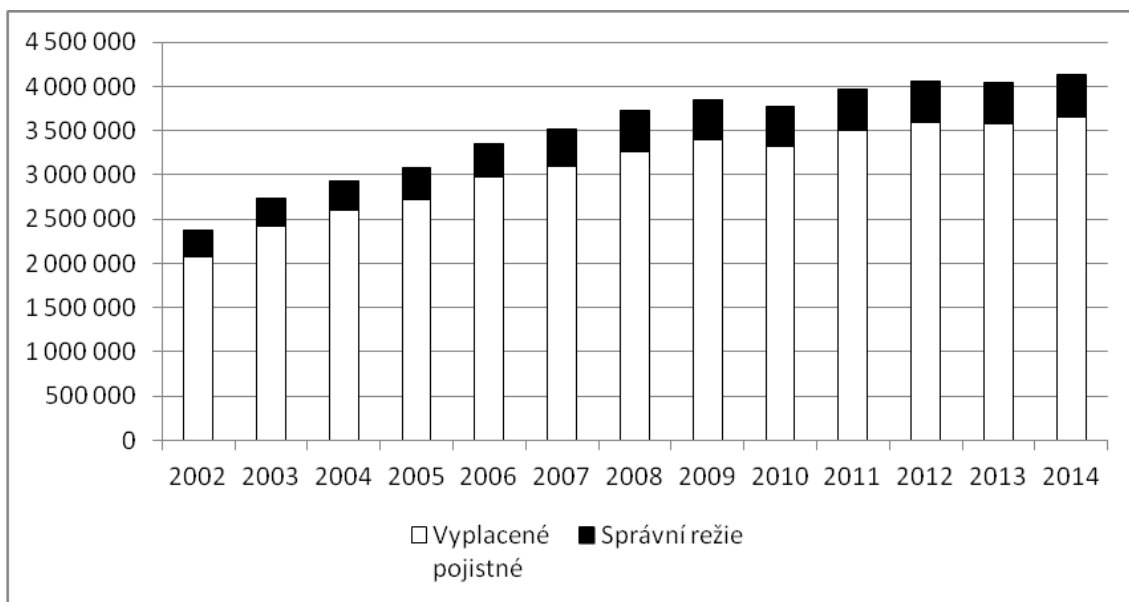

Obrázek 6: Vyplacené, přijaté a přebytek z provozu pojištění ČR a v letech 1995-2014 (v tisících Kč)

Zdroj: upraveno podle [22]

Z obrázku č. 6 zjišťujeme, že v roce 2002 došlo k nejradikálnější změně pojistných náhrad. Hlavním důvodem bylo snížení celkového přijatého pojistného. Další výraznou změnou byl pokles v letech 2008 a 2009, hlavním důvodem byla finanční krize. V důsledku krize došlo k propouštění zaměstnanců. V roce 2008 došlo ke změně vyplácení procentní náhrady v prvních třech dne nemoci z 60 % na 25 %, což vedlo k mírnému poklesu pracovních neschopností.

Na obrázku č. 7 je možné vidět vyplacené pojistné, správní režii a náklady celkem v letech 2002 – 2014. Správní režie byla pojišťovněm snížena od 1. ledna 2002, byla snížena z 25 % na 13,5 % z celkového přijatého pojistného. Její nárůst odpovídá nárůstu přijatého pojistného. Náklady celkem jsou dány součtem správní režie a vyplaceného pojistného.

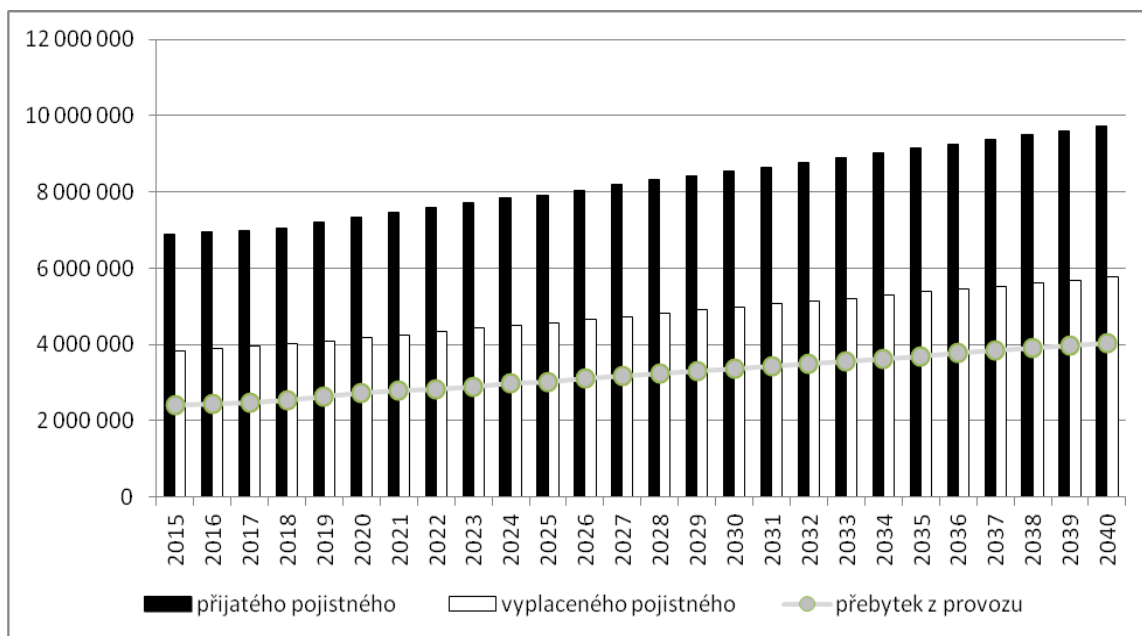

Obrázek 7: Správní režie a vyplacené pojistné v ČR a v letech 2002-2014(v tisících Kč)

Zdroj:upraveno podle[22]

Predikce vývoje pojistného zákonného úrazového pojištění

Z tabulky č. 5 jsem vytvořila obrázek č. 8, který se zabývá předpokládaným vývojem přijatého pojistného plnění, vyplaceného pojistného plnění v letech 2015 až 2040. Z obrázku č. 8 je možné vidět, že přijaté i vyplacené pojistné se v jednotlivých letech postupně zvyšuje.

Obrázek 8: Predikce přijatého, vyplaceného pojistného a přebytku v ČR v letech 2015-2040 (v tisících Kč)

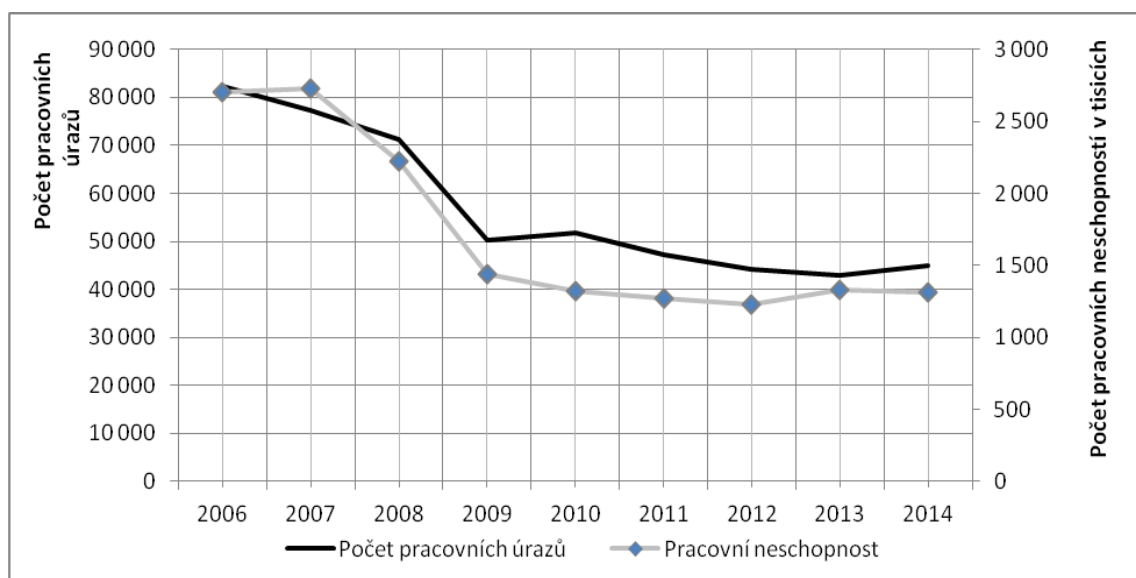
Zdroj:[vlastní]

Vývoj pracovní neschopnosti

Z obrázku č. 9 je možné vidět vývoj pracovní neschopnosti, způsobenou nemocí z povolání pracovním úrazem, v letech 2006-2014. Na obrázku č. 9 můžeme vidět, že v roce 2007 byla pracovní neschopnost nejvyšší a poté postupně poměrně rychle klesala. Důvodem poklesu byla finanční krize v roce 2008-2009. Tato finanční krize způsobila velké propouštění zaměstnanců, a tím zvýšení počtu nezaměstnaných lidí. Dalším faktorem je, že v roce 2008 došlo ke změně vyplácení procentní náhrady v prvních třech dne nemoci z 60 % na 25 %, což vedlo k mírnému poklesu pracovních neschopností. V roce 2012 dochází opět k mírnému zvýšení pracovní neschopnosti a tento stav se do roku 2014 moc nezměnil.

V souvislosti s faktem, že zaměstnavatel je povinen platit prvních 14 dnů pracovní neschopnosti (předtím bylo 21 dnů) došlo ke snížení pracovních neschopností, neboť zaměstnavatel má možnost kontroly zaměstnance v době, kdy mu platí náhradu za dočasnou pracovní neschopnost.

U počtu pracovních úrazů došlo k velmi razantnímu poklesu v množství pojistných událostí, například v roce 2006 jich bylo 81 063 a pro srovnání v roce 2014 jich bylo 49 932. Důvodem poklesu bylo zavedení přísných kontrol a zvýšení postihů pro zaměstnavatele.

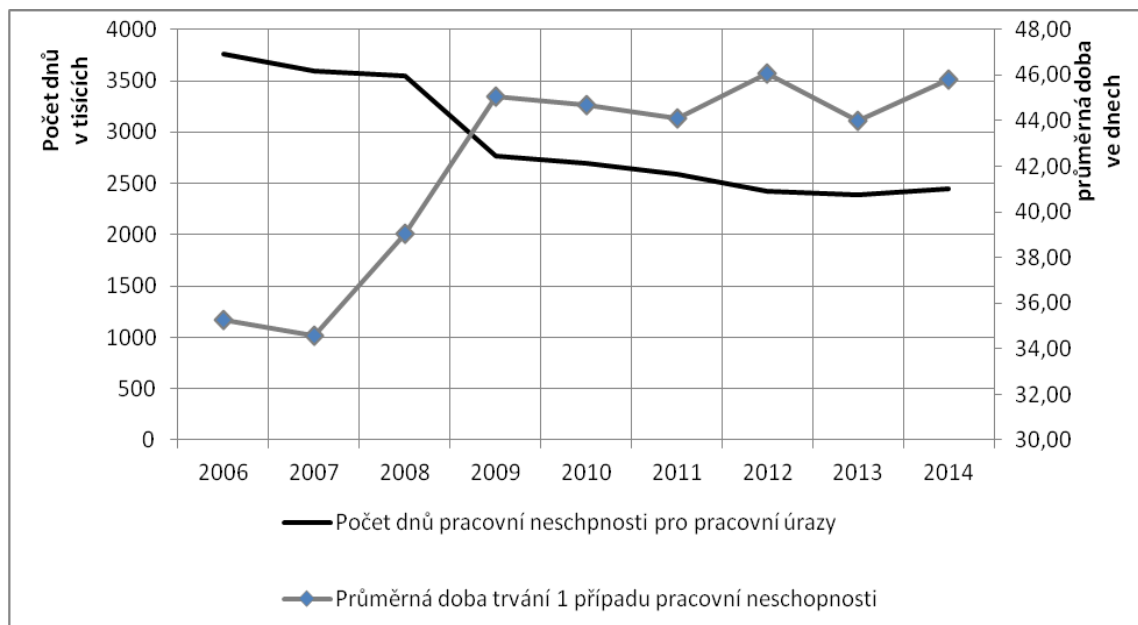

Obrázek 9: Pracovní neschopnost a počet pracovních úrazů v ČR v letech 2006-2014

Zdroj: upraveno podle [7][48]

Z obrázku č. 10 je možné vidět, že průměrná pracovní doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti se zvyšuje. Největší nárůst byl zaznamenán v letech 2007 až 2009. Je zajímavé, že i když se počet pracovních neschopností snižuje, tak ale doba trvání jednoho případu pracovní neschopnosti se zvyšuje a pohybuje se kolem 45 dnů. Podle mého názoru

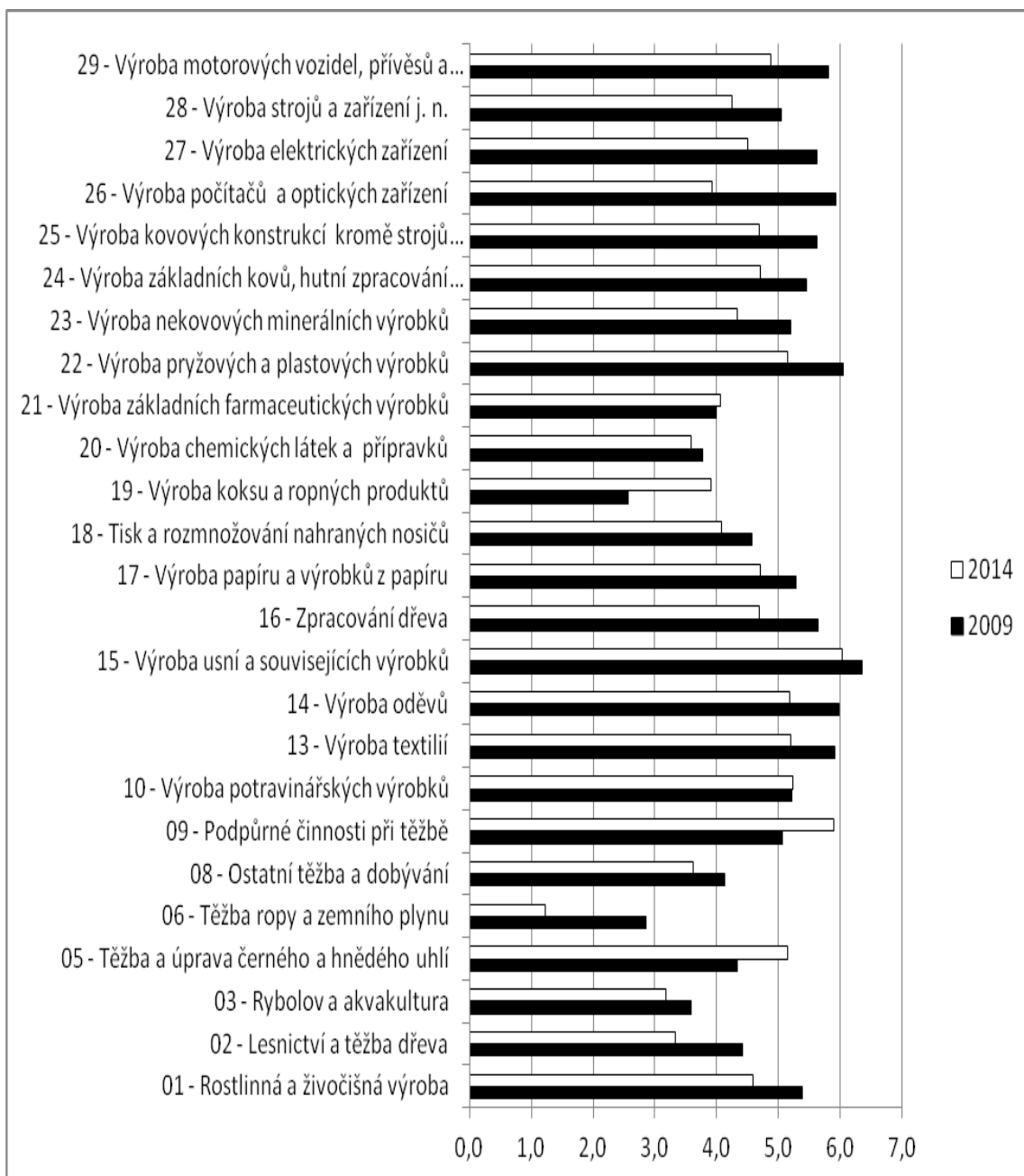
je důvod ten, že dochází k důslednějšimu doléčování nemocí, po kterých následuje rehabilitace, je-li potřeba. Další pokles (s ohledem na snížení počtu pracovních neschopností) lze vidět v počtu dnů pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy. Došlo k poklesu z 3,7 miliónu na 2,4 milionů dnů pracovní neschopnosti.

Obrázek 10: Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti a počet dnů pracovní neschopnosti v ČR a v letech 2006-2014

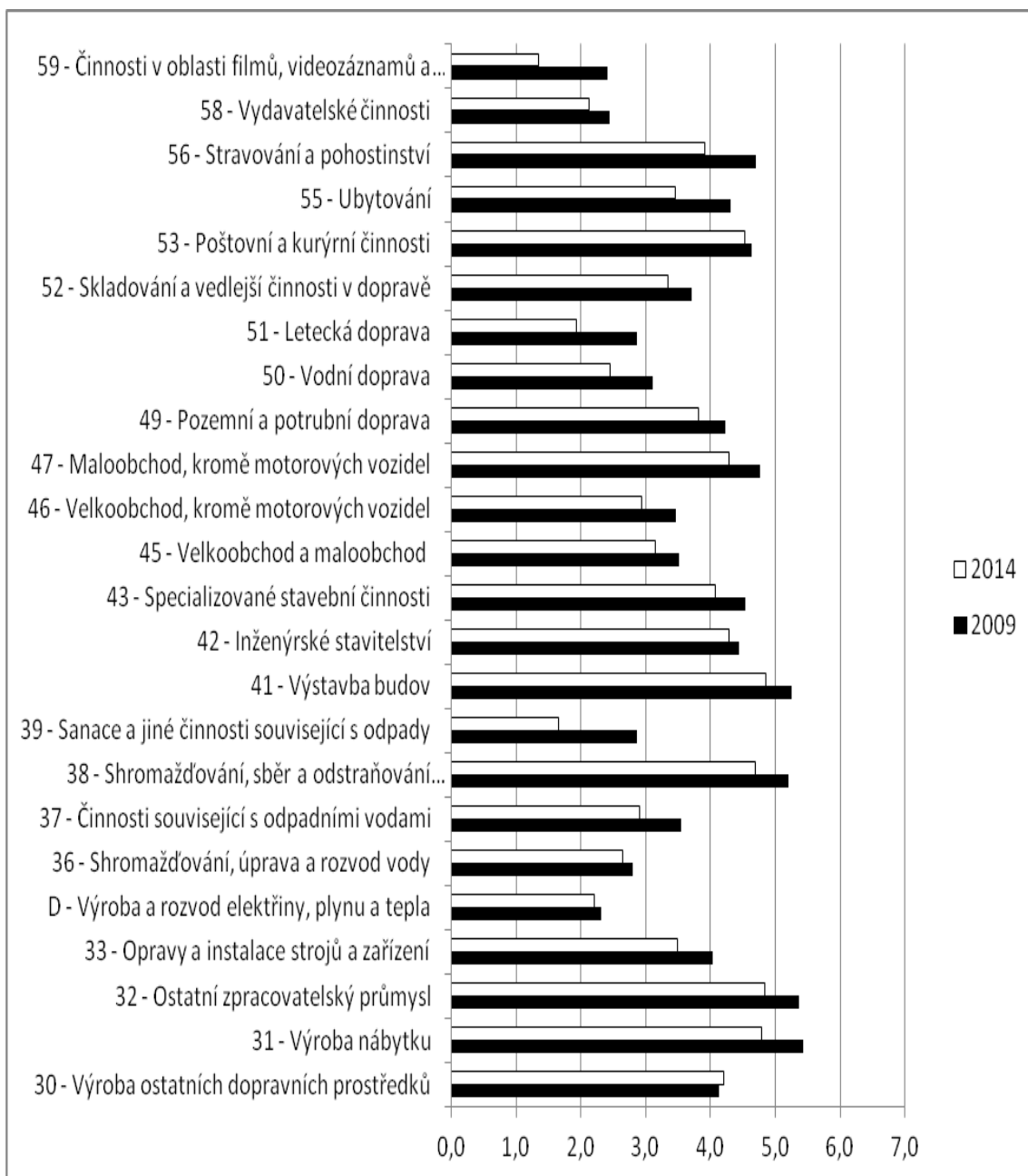
Zdroj: upraveno podle [48] [7]

Na obrázcích č. 11, 12, 13, 14 je možné vidět srovnání počtu pracovní neschopnosti podle CZ NACE v roce 2009 a 2014. Z obrázků č. 11, 12, 13, 14 je patrné, že počet pracovních neschopností v roce 2009 byl vyšší než v roce 2014. Z těchto obrázků je patrné, že zvýšení bezpečnostních předpisů a nařízení vedlo ke snížení pracovních úrazů a nemocí z povolání. Nejvíce pracovních úrazů a nemocí z povolání se stává při těžbě, jedná se 60 %. Další riziková odvětví, která mají kolem 50 %, jsou zpracovatelský průmysl, výroba plastových výrobků, výroba nábytku, výstavba budov, bezpečnostní činnosti a úpravy krajiny.

Obrázek 11: Neschopnost podle CZ NACE v odvětví 01-29 v ČR v letech 2009 a 2014

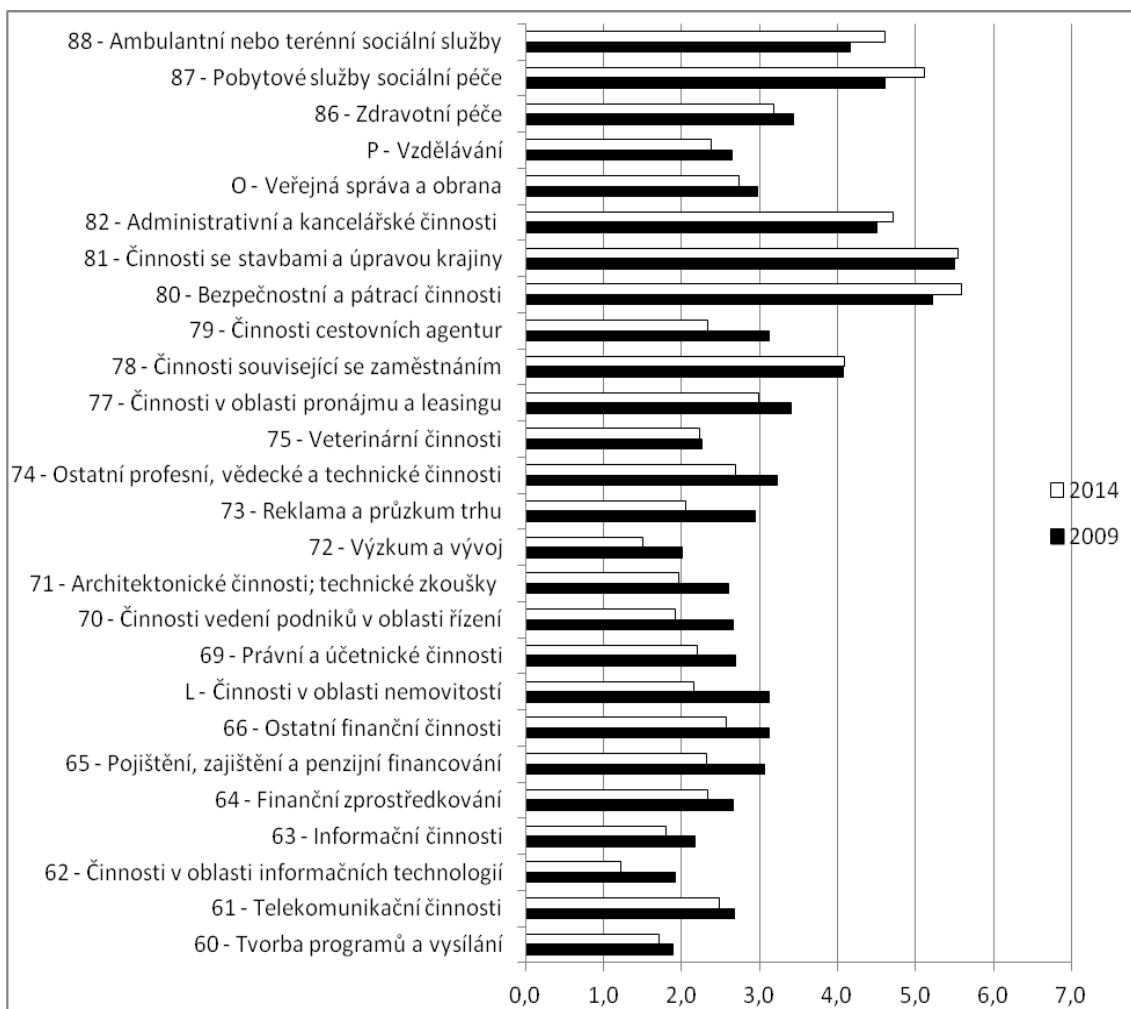
Zdroj: upraveno podle[8]

Obrázek 12: Neschopnost podle CZ NACE v odvětví 30-59 v ČR v letech 2009 a 2014

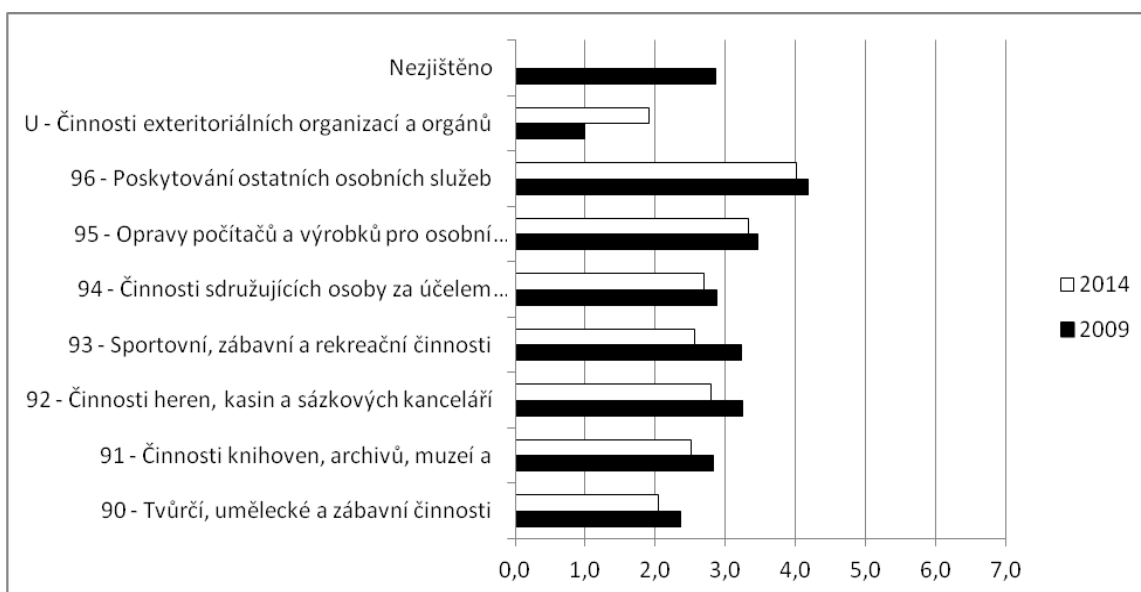
Zdroj: upraveno podle[8]

Obrázek 13: Neschopnost podle CZ NACE v odvětví 60-88 v ČR v letech 2009 a 2014

Zdroj: upraveno podle[8]

Obrázek 14: Neschopnost podle CZ NACE v odvětví 90-96 v ČR v letech 2009 a 2014

Zdroj: upraveno podle[8]

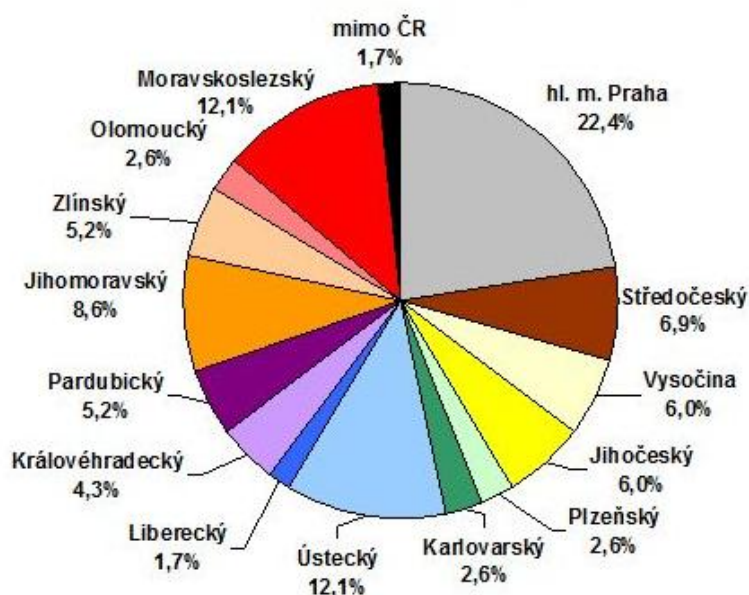
Nyní přejdeme k nejfatálnějším následkům pracovních úrazů a to je smrt, abychom se poučili, jak je možné vyloučit příčiny těchto úrazů.

Analýza smrtelné pracovní úrazovosti v České republice

Následující podkapitola obsahuje smrtelné pracovní úrazy v krajích, podíl počtu pracovních úrazů v odvětví (podle CZ-NACE) a porušené předpisy a zavinění smrtelných pracovních úrazů. V roce 2014 došlo k 107 událostem, které měly za následek 116 smrtelných pracovních úrazů.

Smrtelná pracovní úrazovost v krajích v České republice v roce 2014

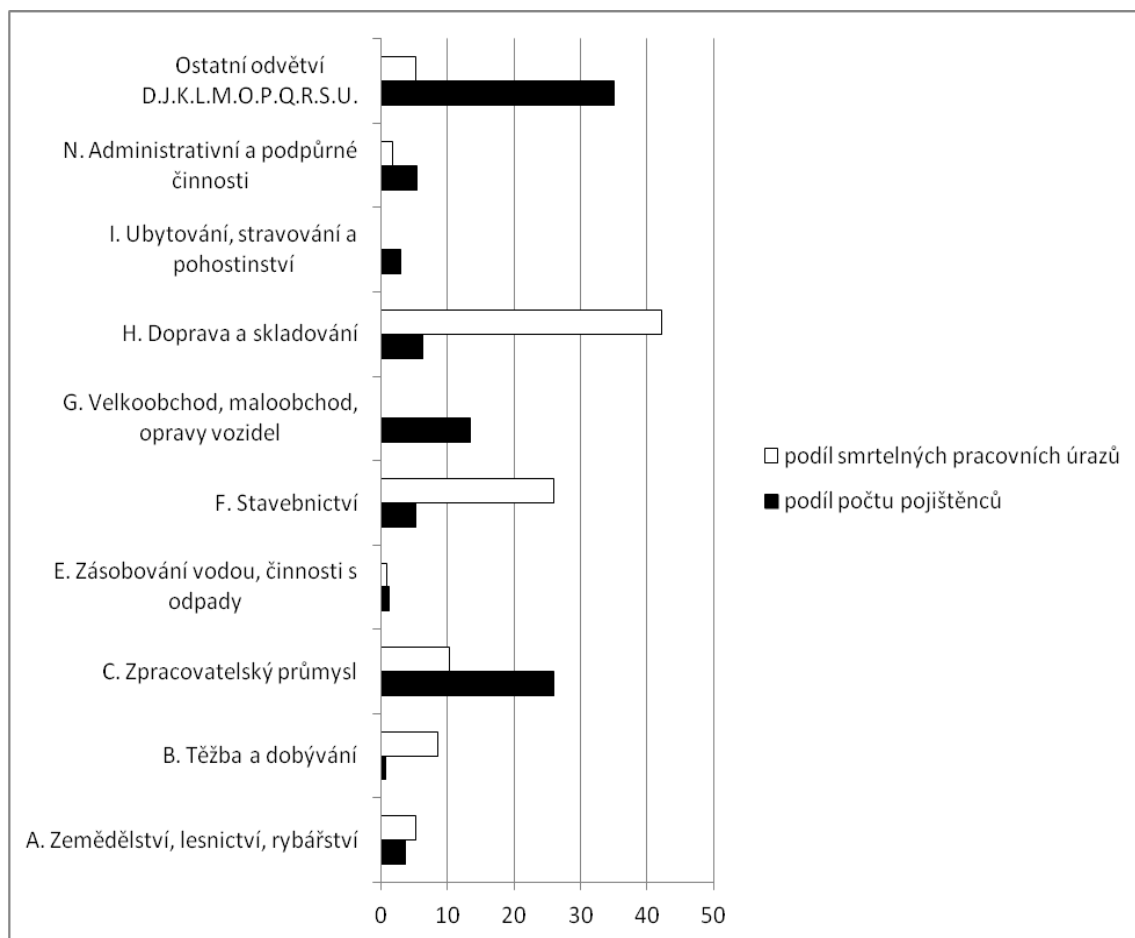
Obrázek č. 15 znázorňuje podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v ČR v jednotlivých krajích v roce 2014. Z obrázku č. 15 vyplývá, že nejvíce smrtelných úrazů je v hlavním městě v Praze a druhé a třetí místo zaujímá Moravskoslezský a Ústecký kraj se stejným procentním počtem

Obrázek 15: Smrtelná pracovní úrazovost v krajích v ČR v roce 2014

Zdroj: [3]

Podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v odvětví (podle CZ-NACE) v ČR v roce 2014

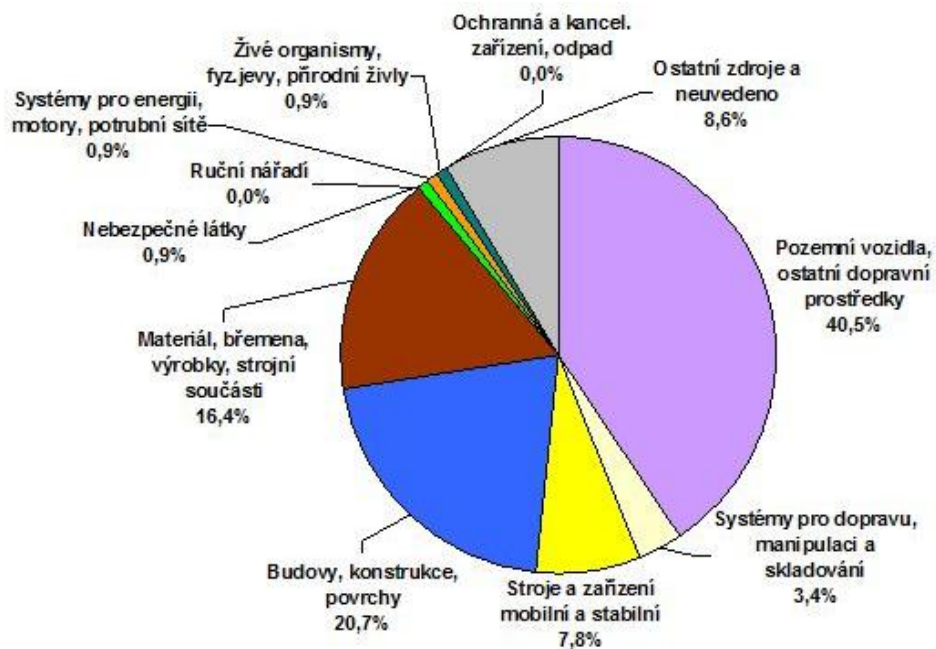

Obrázek 16: Podíl počtu pojištěnců a smrtelných pracovních úrazů v odvětví v ČR v roce 2014

Zdroj: [3]

Na obrázku č. 16 je možné vidět podíl počtu pojištěnců v roce 2014 v odvětví CZ-NACE. Nejvíce pojištěnců je ve zpracovatelském průmyslu a následuje velkoobchod a maloobchod a opravy vozidel.

Na obrázku č. 16 je možné vidět podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v roce 2014 v odvětvích CZ-NACE. Z obrázku č. 16 je patrné, že ačkoliv je ve zpracovatelském průmyslu 26 % pojištěnců, tak na smrtelných úrazech se podílí zpracovatelský průmysl 10,3 %. Ačkoliv v dopravě a skladování je pouze 6,2 % pojištěnců, tak se na počtu smrtelných úrazů podílí doprava a skladování 42,2 %. Z druhé strany v roce 2014 měl velkoobchod a maloobchod podíl počtu pojištěnců 13,5 %, ale v tomto odvětví nebyl žádný smrtelný pracovní úraz.

Obrázek 17: Klasifikace zdrojů smrtelných pracovních úrazů v ČR v roce 2014

Zdroj: [3]

Z obrázku č. 18 je patrné, že nejvíce zastoupeným zdrojem úrazů jsou úrazy způsobené osobní a nákladní automobily. Jedná se 40,5 %, které jsou tedy způsobeny na silnicích, tedy na služební cestě.

Porušené předpisy a zavinění smrtelných pracovních úrazů v ČR v roce 2014

V souvislosti se 116 smrtelnými pracovními úrazy došlo i k dalším typům úrazů, tj. nepracovním nebo pracovním s různou dobou pracovní neschopnosti a různé závažnosti. Bylo identifikováno 147 závad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a 139 porušení některého předpisu, zejména zákona č. 262/2006 Sb. (zákoník práce), a to 43 porušení. Ve 43 případech byl porušen zákon č. 361/2000 Sb. (silniční zákon). Dále bylo evidováno 53 porušení ustanovení dalších zákonů a prováděcích předpisů, většinou v návaznosti na zákoník práce, viz tabulka č. 7. U zraněných zaměstnanců bylo shledáno pravděpodobné zavinění a na to navazující pravděpodobné porušení předpisů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve 13 případech. Přesné informace však nejsou v současné době k dispozici, protože oblastní inspektoráty práce nezjišťují porušení předpisů u zraněného zaměstnance (zákon č. 251/2005 Sb.). U 6 případů dopravních nehod nebyly informace o zavinění a porušených předpisech k dispozici.[3]

Z tabulky č. 7 je možné vidět, že ne vždy se podílí zraněný na porušení předpisů, ale že smrtelný úraz může být způsobem i díky zaměstnavateli (a je vidět, že zavinění zaměstnavatele je daleko více zastoupeno) nebo jiné osoby (například na silnici).

Tabulka 6: Porušené předpisy a zavinění smrtelných pracovních úrazů v ČR v roce 2014

Předpis:	zákon č. 262/2006	zákon č. 361/2000	Jiné zákony a předpisy	celkem	zavinění	Pravděp. zavinění a porušení předpisu
Kdo porušil:						
zraněný	7	28	4	39	41	13
jiná osoba	-	15	-	15	15	-
zaměstnavatel	36	-	49	85	36	
celkem	43	43	53	139	92	13

Zdroj: [3]

V tabulce č. 8 je uvedený počet případů rozdělený podle zaměstnání, tj. druhu a úrovně kvalifikace zraněného zaměstnance. Odvětví je uvedeno jen orientačně. Počty smrtelných pracovních úrazů při dopravních nehodách jsou uvedeny odděleně.

Tabulka 7: Zaměstnání u smrtelných pracovních úrazů v ČR v roce 2014

CZ- NACE	zaměstnání	počet smrtelných pracovních úrazů		
		celkem	z toho dop. nehod	zbývá
C. H.	Obsluha stacionárních prům. strojů a zařízení, montážní dělníci	4	-	4
C. H.	Obsluha pojízdných strojních zařízení a řidiči	30	23	7
C. H.	Kvalifikovaní výrobci, opraváři, zámečníci, kováři, brusiči, svářeči	14	4	10
C. H.	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci v průmyslu, dopravě, ap.	4	1	3
F.	Řemeslníci, kvalifikovaní stavební dělníci, zpracovatelé	23	4	19
F.	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci ve stavebnictví, ap.	2	-	2
A.	Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví ap.	2	-	2
A.	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví, ap.	1	-	1
B.	Kvalifikovaní horníci, kameníci ap.	9	-	9
B.	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci v dolech a lomech	-	-	-
.	Kvalifikovaní řemeslníci ostatní a neuvedeno	1	-	1
.	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci ostatní a neuvedeno	3	-	3
D.	Kvalifikovaní elektromechanici, opraváři, seřizovači el. zařízení	1	1	-
.	Provozní pracovníci ve službách a obchodě	4	2	2
.	Nižší administrativní pracovníci, úředníci	1	1	-
.	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci v prodeji a službách	2	2	-
.	Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí ap. pracovníci	7	4	3
.	Vědečtí a odborní duševní pracovníci, architekti, inženýři	2	-	2
.	Vedoucí a řídicí pracovníci	6	4	2
	celkem ČR	116	46	70

Zdroj: [3]

Podrobným zkoumáním tabulek, které tyto údaje obsahují, je patrné, že nejvíce smrtelných pracovních úrazů se děje při dopravních nehodách. V některých druzích zaměstnání je to 100 % smrtelných pracovních úrazů. Vedoucí, řídící a vědečtí pracovníci, pedagogové, zdravotníci, architekti, úředníci a provozní pracovníci utrpěli z 20-ti případů 11 při dopravních nehodách. Z dopravních nehod nemají žádné zranění horníci, dělníci v zemědělství a lesnictva, pomocní nekvalifikovaní pracovníci ve stavebnictví.

3.4 Úspěšnost fungování systému

Kontrolní činnost státních orgánů především, úřadu práce, byla rámcově upravena v § 26 zákona č.1/1991 Sb., o zaměstnanosti. Za zaviněné porušení povinností mohl orgán kontroly uložit pokutu až do částky 250 000,- Kč. V době do 30. 9. 2004 bylo možné uložit pokutu jen do částky 2 000,- Kč. Dne 1. 10. 2004 vstoupil do účinnosti nový zákon 435/2004 Sb., o zaměstnanosti a jím byl zrušen zákon č. 1/1991 Sb. Nový zákon zpřesnil právní úpravu kontrolní činnosti a zásadní změnou byl přechod na skutkovou podstatu přestupků a správních deliktů právnických osob. Před tím české právo neznalo institut zavinění právnických osob, ale jen fyzických. Pokud zaměstnavatel sice porušil zákon, avšak takové porušení nebylo obsaženo v žádné skutkové podstatě přestupku či správním deliktu, nemohla mu být uložena pokuta. Další významnou změnou bylo zvýšení sankcí do 2 000 000,- Kč.[50]

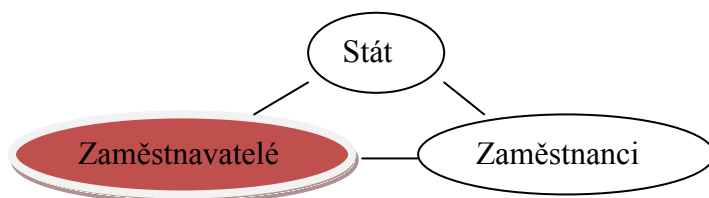
V roce 2005 byl přijat zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce a účinnost nastala 1. 7. 2005. Tímto se opět významně změnilo provádění kontrol a správní trestání v oblasti pracovního práva.[50]

Z výše uvedeného je jasně vidět, že stát přitvrzoval a takzvaně utahoval šrouby a docházelo postupně k velkému počtu kontrol. Z čehož vyplývá, že zaměstnavatelé na tuto okolnost museli reagovat a striktně dodržovat všechny příslušné zákony, týkající se bezpečnosti práce, pokud nechtěli být sankcionováni. Systém začal úspěšně fungovat až se zřízením inspekce práce.

Od 1. 4. 2012 musel každý zaměstnavatel zavést ve své společnosti institut pracovně-lékařské služby a nesměl přijmout zaměstnance bez vstupní lékařské prohlídky. V případě, že tak učinil, nemohl tento zaměstnanec vykonávat práce, protože neměl vyjádření závodního lékaře, že je práce schopný. Závodní lékař též musí dělat poradenskou činnost u zaměstnavatele, čímž dochází opět ke snížení rizika úrazů a nemocí z povolání. O roku 2016 došlo k razantnímu zvýšení pokut za nedodržování pracovně lékařských služeb.[20]

3.5 Nástin řešení zákonného úrazového pojištění

Řešení na principu soukromého pojištění. Na obrázku č. 19 lze vidět, jak by se tato varianta projevila v základním trojúhelníku stát, zaměstnanci a zaměstnavatel. V této variantě by měl zaměstnavatel možnost si sjednat smluvně zákonné úrazové pojištění. Trojúhelník by se posunul směrem k zaměstnavateli.

Obrázek 18: Model arény – přesun na stranu zaměstnavatele

Zdroj:[vlastní]

Dle mého názoru lze řešit úrazové pojištění obdobně jako zákonné pojištění odpovědnosti za škodu při provozu vozidla. Zaměstnavatelé by byli povinni si nově sjednávat úrazové pojištění s pojišťovnou, pro pojistnou smlouvu budou platit jednak ustanovení této pojistné smlouvy, ale i zákoník práce. Docházelo by zde k vyplácení plnění přímo poškozenému. Zákon by se mohl jmenovat například zákon o odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu. Začátkem pojištění by bylo sepsání pojistné smlouvy, kde by si obě smluvní strany dohodly principy pojištění a také sjednaly pojistnou částku. Zároveň by byla umožněna konkurence mezi pojišťovnami, a to zejména ve výši pojistného, a mohlo by být využíváno slev, pokud by zaměstnavatel předcházel škodám, nebo naopak přirážek, pokud by Inspektorát bezpečnosti práce zjistil nějaké zásadní pochybení.

Zaměstnanec, který utrpěl újmu, by obdržel náhradu škody způsobenou pracovním úrazem přímo od pojišťovny zaměstnavatele, nebo by škodu vyplatil nějaký fond v případě, že by zaměstnavatel neměl sjednáno pojištění.

Tento systém by vyžadoval vytvoření garančního fondu, pokud by zaměstnavatelé neměli sjednáno pojištění. Členy fondu by byly pojišťovny provozující dané pojištění. Zároveň by tento fond mohl zpravovat jednotný evidenční systém zaměstnavatelů a kontrolovat, zda plní zákonem stanovené povinnosti pojištění.

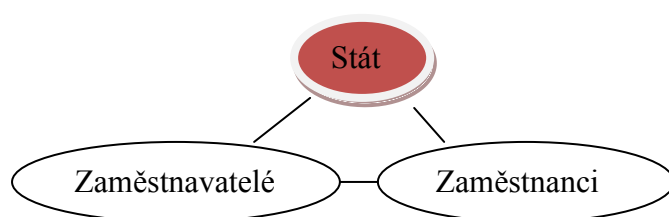
Výhodou této varianty by bylo snížení výdajů ze státního rozpočtu. Pojišťovny budou nuceny dohlížet na to, aby poškození zaměstnanci využili léčebné a rehabilitační programy a rychleji se vrátili do práce. Evidence zaměstnavatelů, tedy těch, kdo platí pojištění, by umožňovala pravidelnou kontrolu a kontrolu plnění povinností, ale mohly by být využívány

sankce v případě, že zaměstnavatel tyto povinnosti neplní. Tato varianta by snižovala podvody nebo jiné zneužívání. V tomto případě by sazby pojistného nebyly kalkulovány na základě politických zájmů, ale dle standardních matematických metod.

Nevýhodou je vytvoření nějakého společného garančního fondu, dále pak nutnost hradit staré závazky ze státního rozpočtu. Zaměstnavatelé s opakovanými škodnými průběhy by platili poměrně vysoké pojištění. Systém by byl financován z prostředků pojišťoven.

Provádění úrazového pojištění státními orgány. Na obrázku č. 20 lze vidět, jak by se tato varianta projevila v základním trojúhelníku stát, zaměstnanci a zaměstnavatel. Tato varianta by se v trojúhelníku posunula směrem ke státu.

Obrázek 19: Model arény – přesun na stranu stát

Zdroj:[vlastní]

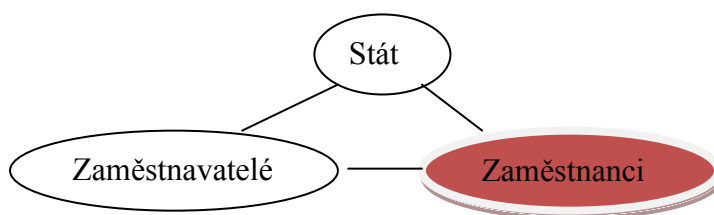
Tato varianta bude fungovat obdobně jako stávající systém s tím rozdílem, že správu pojištění nebudou vykonávat Kooperativa a Česká pojišťovna, ale organizací bude pověřena Česká správa sociálního zabezpečení a její Okresní správy sociálního zabezpečení.

Pojištění by vybíraly Okresní správy sociálního zabezpečení a Pražská správa sociálního zabezpečení. Následně by tento výběr přešel na jedno inkasní místo po jeho zřízení. Bylo by nutné omezit náklady na provozování systému přiměřeným procentem z vybraného pojištění. Povinnost firmy pojistit se by byla upravena zákonem a výše pojistného taktéž. Tato varianta by fungovala na principu průběžného financování a opírala by se o státní rozpočet. V této variantě by bylo možné zapracovat k pojištění přírážky pro případ, že by byla porušována bezpečnost práce. Zároveň by bylo možné využít slev, pokud bude zaměstnavatel předcházet škodám. Česká správa sociálního zabezpečení a její Okresní správy sociálního zabezpečení by měly vést seznam zaměstnavatelů a v případě, že zjistí, že někdo není řádně přihlášen, měly by to řešit jako porušení zákona. Pojištěný zaměstnavatel by měl hlásit každý pracovní úraz nebo nemoc z povolání a všechny změny, které u něho nastaly a které mohou mít vliv na výši pojištění. Kontrolu plnění povinností by prováděly příslušné Okresní správy sociálního zabezpečení, které by mohly stanovit i příslušné sankce.

Výhodou této varianty je zohlednění činnosti zaměstnavatele, zda dodržuje bezpečnost práce či nikoliv (přirážky a slevy k pojištění). Neměnil by se způsob odškodňování pracovních úrazů a šlo by navázat na stávající právní judikaturu. Po zavedení jednotného inkasního místa by byla přesná evidence plátců, což by zlepšilo výběr pojištění.

Nevýhodou této varianty je to, že právní úprava je plně v rukou státu a mohlo by docházet k politickým tahanicím a ovlivňování fungování politiky. S přenesením zákonného pojištění na Českou správu sociálního zabezpečení budou spojeny velké jednorázové výdaje, na personální a materiální zajištění. Jen pro srovnání, programové vybavení pro zavedení systému Kontrolního hlášení, které musí podnikatelé podávat od roku 2016, stálo 80 mil. Kč, a to je velmi nízká cena oproti ostatním programovým vybavením. Tento systém velmi pravděpodobně nesníží výdaje státního rozpočtu.

Zaměstnanci si budou platit samy zákonné úrazové pojištění. Na obrázku č. 21 lze vidět, jak by se tato varianta projevila v základním trojúhelníku stát, zaměstnanci a zaměstnavatel. Tato varianta by se v trojúhelníku posunula směrem k zaměstnancům.

Obrázek 20: Model arény – přesun na stranu zaměstnanců

Zdroj:[vlastní]

V takovémto případě by zaměstnavatel vyplácel prostředky, které platí Kooperativě pojišťovně, ve mzdě přímo zaměstnancům a ti by si potom sjednávali pojištění individuálně. Toto pojištění by mohlo být sjednáno jak přes soukromé pojišťovací subjekty, tak přes stát, například přes zmiňovanou Okresní správu sociálního zabezpečení. Zaměstnanci by tedy měli plnou odpovědnost za své pojištění a nebylo by sjednáno prostřednictvím firmy.

Výhody této varianty jsou zejména pro zaměstnavatele, kterým by ubyla administrativa a úplně by byli zproštěni povinnosti úhrad a veškeré evidence, která s tím souvisí. Výhodou pro zaměstnance by byla možnost své pojištění ovlivnit, zejména pokud by bylo sjednáno přes soukromý subjekt. Pojištění již nebudou zaměstnavatelé, ale zaměstnanci. Mezi výhody patří přímý nárok poškozeného. Pojišťovna by vyplácela náhradu škody přímo poškozenému, přičemž poškozený by uplatňoval svůj nárok na plnění z pojistné smlouvy uzavřené mezi ním a pojišťovnou.

Nevýhoda této varianty je značná administrativní náročnost – bylo by pojištěno velké množství lidí. Nebezpečí, že pojišťovna nebude ochotna dané pojištění provádět, respektive ho odmítne v průběhu času provádět.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo popsat vývoj zákonné úrazové pojištění v české republice v letech 1990 až 2015 a analyzovat úspěšnost fungování systému v oblasti zvyšování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. V této diplomové práci bylo na základě vybraných výzkumných otázek a analýz rozebrat zákonné úrazové pojištění a navrhnout řešení, které by vedlo k nastolení nového systému fungování zákonného úrazového pojištění.

Vedle toho, že v diplomové práci jsou pomocí modelu AAA (aréna, aktéři a agenda) analyzovány vztahy mezi zaměstnanci, zaměstnavateli a státem v oblasti organizace úrazového pojištění, a to v historickém kontextu, analýzy financování úrazového pojištění v České republice ukázala, že pro správce pojištění, Kooperativu pojišťovnu, se jedná o výhodné podnikání. Úrazové pojištění je vysoce přebytkové a pojišťovna má každoročně k dispozici 500 mil. Kč jako správní režii. Lze se domnívat, že tyto prostředky by mohly být ve státní správě využity lépe, a že by předepsané pojistné mohlo pro zaměstnavatele případně zlevnit, pokud by správce úrazového pojištění byl stát.

Pokud jde o výkonnost systému úrazového pojištění, analýza provedená na vývoji pracovní neschopnosti a počtu a odvětvové struktury úrazů ukázala, že vývoj počtu pracovních neschopností od roku 2009 osciluje pod osou s počtem pracovních neschopností 1,5 milionu pracovních neschopností. Dále došlo k velmi razantnímu poklesu v počtu vyřízených pojistných událostí, například v roce 2006 jich bylo 81 063 a pro srovnání v roce 2014 se jednalo o 49 932. Skokově zvýšila průměrná délka trvání pracovní neschopnosti v roce 2009 na 45 dní a od této doby se udržuje přibližně okolo této výše. K velkému skoku v délce trvání průměrné pracovní neschopnosti došlo v letech 2007 (35 dní) až 2009 (45 dní). Další zajímavostí je podíl počtu pojištěnců v odvětví a podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v odvětvích. Největší příjem z pojistného a největší počet pojištěnců je ve zpracovatelském průmyslu (26 %) a v maloobchodu a velkoobchodu (13,5%), ale nejvíce smrtelných pracovních úrazů je v dopravě (42,2 %) a ve stavebnictví (25,9 %).

Na základě provedené analýzy, jsem došla k závěru, že zákonné úrazové pojištění by měl do budoucna spravovat stát přes Českou správu sociálního zabezpečení. Úrazové pojištění by se mohlo stát např. součástí sociálního zabezpečení.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Alex. *Zákoník Říšský* [online]. 2011 [cit. 2015-07-18]. Dostupné z: <http://alex.onb.ac.at/cgi-content/alex?apm=0&aid=rbo&datum=1888>
- [2] ANDRAŠČÍKOVÁ, M., aj. *Zákoník práce: prováděcí nařízení vlády a další související předpisy s komentářem k 1.1.2015*. 9. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2015, 196-216 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-921-2.
- [3] Bezpečnost a ochrana zdraví při práci info. *Analýza smrtelné pracovní úrazovosti v ČR* [online]. Výzkumný ústav bezpečnosti práce: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, 2016 [cit. 2016-04-09]. Dostupné z: http://www.bozpinfo.cz/win/knihovna-bozp/citarna/clanky/statistika_pu/smrtelna_pu160106.html
- [4] Česká pojišťovna. *Zákonné úrazové pojištění* [online]. Česká pojišťovna a. s: Česká pojišťovna a. s, 2015, 2015 [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: <http://www.ceskapojistovna.cz/p?pojisteni-odpovednosti-zamestnavatele>
- [5] Česká správa sociálních zabezpečení. *Důchodové pojištění* [online]. 2015 [cit. 2015-10-14]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/>
- [6] Český rozhled. *Všeobecná deklaráce lidských práv – 1948* [online]. 2015 [cit. 2015-08-16]. Dostupné z: <http://www.ceskyrozhled.cz/2014/11/vseobecna-deklarace-lidskych-prav-1948.html>
- [7] Český statistický úřad. *Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz* [online]. Český statistický úřad: Český statistický úřad, 2016 [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&z=T&f=TABULKA&katalog=30849&pvo=zdr01&zo=N&verze=-1&nahled=N&sp=A&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_null_&evo=v270_%21_VUZEMI97-100-101mv_1&c=v3~8__RP2014&str=v4
- [8] Český statistický úřad. *Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz podle CZ NACE* [online]. Český statistický úřad: Český statistický úřad, 2016 [cit. 2016-03-20]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&zo=N&pvo=ZDR04&katalog=30849&nahled=N&sp=N&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_null_&verze=-1&z=T&f=TABULKA&str=v108&u=v4__VUZEMI__97__19#w=

- [9] DU.cz. *Povinnost zaměstnavatele při pracovních úrazech* [online]. Verlag Dashöfer: Verlag Dashöfer, 2015, 2015 [cit. 2015-12-22]. Dostupné z: http://www.du.cz/33/105-zp-povinnosti-zamestnavatele-pri-pracovnich-urazech-a-nemocech-z-povolani-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EjbGBeeri9PSdvP4-uUTiUo/?uri_view_type=4&justlogged=1
- [10] DUCHÁČKOVÁ, E. *Pojišťovnictví a pojištění*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000, 118 s. ISBN 80-245-0023-X.
- [11] E15 zprávy. *Desetina ředitelů stavebních firem by změnila bezpečnostní zákony* [online]. Mladá fronta a. s.: Mladá fronta a. s., 2015, 2015 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/byznys/reality-a-stavebnictvi/desetina-reditelu-stavebnich-firem-by-zmenila-bezpecnostni-zakony-1247999>
- [12] E15 zprávy. *Každá třetí den zemře zaměstnanec na pracovišti* [online]. Mladá fronta a. s.: Mladá fronta a. s., 2015, 2015 [cit. 2015-11-27]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/domaci/udalosti/inspekce-kazdy-treti-den-v-cesku-zemre-zamestnanec-na-pracovisti-2-1249255>
- [13] Historický vývoj úrazového pojištění. *Zákoník práce a období po jeho vzniku v úrazovém pojištění od 1965 do 1990* [online]. 2015 [cit. 2015-08-02]. Dostupné z: http://www.bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/tematicke_prilohy/urazy_nemoci/historie_urazoveho_pojisteni.k3.html
- [14] Historie vývoje úrazového pojištění v ČR. *Úrazové pojištění do roku 1948* [online]. 2015 [cit. 2015-07-18]. Dostupné z: http://www.bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/tematicke_prilohy/urazy_nemoci/historie_urazoveho_pojisteni.k1.html
- [15] ILO. *Mezinárodní standardy bezpečnosti práce a ochrany zdraví*. [online]. 2015 [cit. 2015-08-15]. Dostupné z: <http://www.ilo.org/global/standards/subjects-covered-by-international-labour-standards/occupational-safety-and-health/lang--en/index.htm>
- [16] ILO. *Přehled mezinárodních regulací*. [online]. 2015 [cit. 2015-08-15]. Dostupné z: http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:12030:0::NO:::#Occupational_safety_and_health
- [17] Kooperativa pojišťovna. *Zákonné úrazové pojištění* [online]. Praha: Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, 2015, 2015 [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/nase-produkty/zakonne-pojisteni-odpovednosti-zamestnavatele/>

- [18] Kooperativa. *Zákonné pojištění zaměstnavatele* [online]. Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group: Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, 2015, 2015 [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.koop.cz/reseni-skod/jak-spravne-resit-skodu/zakonne-pojisteni-zamestnavatele/>
- [19] KREBS, V. a DURDISOVÁ J. *Sociální politika*. Praha: Codex Bohemia, 2005. ISBN 80-7357-050-5.
- [20] Lékařský dům. *Pracovně-lékařská služba* [online]. Lékařský dům: Lékařský dům, 2012 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.ld.cz/pracovnelekarska-sluzba-legislativa/>
- [21] Maturitní otázky. *Francouzská revoluce*. [online]. 1789 [cit. 2015-08-16]. Dostupné z: <http://www.imaturita.cz/maturitni-otazky/dejepis/osvicenstvi-a-velka-francouzska-burzoazni-revoluce/227/>
- [22] Ministerstvo financí. *Úrazové pojištění tabulka*. 2015.
- [23] Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Důchodové pojištění* [online]. 2015 [cit. 2015-10-14]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/3>
- [24] Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Nemocenské pojištění* [online]. 2015 [cit. 2015-10-14]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/7#unp>
- [25] Ministerstvo vnitra České republiky. *Bezpečnost* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky: Ministerstvo vnitra České republiky, 2015 [cit. 2016-02-26]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-bezpecnost.asp>
- [26] Odborný svaz pracovníků. *Historický vývoj* [online]. 2011 [cit. 2015-07-18]. Dostupné z: <http://www.ospzv-aso.cz/addons/111%20RHSD/Historicky-vyvoj-urazoveho-pojisteni.pdf>
- [27] Peníze CZ. *Pojištění odpovědnosti* [online]. Peníze.CZ: Peníze.CZ, 2015, 2015 [cit. 2015-11-09]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/pojisteni-odpovednosti/283855-kooperativa-pojistovna-a-s-vienna-insurance-group-zakonne-pojis-odpoved-organizace-za-skodu-ur>
- [28] Peníze. *Životní pojištění* [online]. 2015 [cit. 2015-10-04]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/zivotni-pojisteni>

- [29] Pojišťovnictví. *Pojištění* [online]. Creative Commons: Creative Commons, 2015, 2015 [cit. 2015-11-09]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Poji%C5%A1t%C4%Bn%C3%AD>
- [30] Poslanecká sněmovna. *Základní listina práv a svobod* [online]. 1990 [cit. 2015-08-17]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>
- [31] POTŮČEK, M.. *Sociální politika*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995, 142 s. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 80-858-5001-X
- [32] Sbírka nařízení a zákonů republiky Československé. *Ročník 1948* [online]. 1948 [cit. 2015-07-22]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1948/041-1948.pdf>
- [33] Sbírka zákonů a nařízení Československé republiky. *Ročník 1947* [online]. 1947 [cit. 2015-07-20]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1947/023-1947.pdf>
- [34] Sbírka zákonů a nařízení státu československého. *Ročník 1932* [online]. 1932 [cit. 2015-07-18]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1932/034-1932.pdf>
- [35] Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky. *Ročník 1990* [online]. 1990 [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1990/023-1990.pdf>
- [36] Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky. *Zákon o živnostenském podnikání* [online]. 1991 [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1991/087-1991.pdf>
- [37] Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky. *Zákon práce a zaměstnanosti* [online]. 1992 [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1992/048-1992.pdf>
- [38] Sbírka zákonů České republiky. *O změnách nemocenského a sociálního zabezpečení* [online]. 1993 [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1993/011-1993.pdf>
- [39] Sbírka zákonů republiky Československé. *Zákon o náhradách při úrazech a nemocech z povolání* [online]. 1961 [cit. 2015-08-02]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1961/071-1961.pdf>
- [40] Sbírka zákonů republiky Československé. *Zákon o nemocenském pojištění zaměstnanců* [online]. 1956 [cit. 2015-08-02]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1956/029-1956.pdf>

- [41] Sbírka zákonů republiky Československé. *Zákon o odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání* [online]. 1965 [cit. 2015-08-02]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1965/017-1965.pdf>
- [42] Sbírka zákonů republiky Československé. *Zákon o sociálním zabezpečení* [online]. 1965 [cit. 2015-08-02]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1956/030-1956.pdf>
- [43] Sbírka zákonů republiky Československé. *Zákon o sociálním zabezpečení* [online]. 1964 [cit. 2015-08-02]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1964/044-1964.pdf>
- [44] Sbírka zákonů republiky Československé. *Zákon o sociálním zabezpečení* [online]. 1988 [cit. 2015-08-02]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1988/021-1988.pdf>
- [45] Sbírka zákonů republiky Československé. *Zákon o úhradě nákladů vznikajících státu z úrazů, nemocí z povolání a jiných poškození na zdraví* [online]. 1965 [cit. 2015-08-02]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1965/018-1965.pdf>
- [46] Sbírka zákonů republiky Československo. *Zákon o náhradě škody za pracovní úrazy a o náhradě nákladů léčebné péče a dávek nemocenského pojištění a důchodového zabezpečení* [online]. 1956 [cit. 2015-08-02]. Dostupné z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1956/031-1956.pdf>
- [47] Státní úřad inspekce práce. *Bezpečný podnik* [online]. Státní úřad inspekce práce, Státní úřad inspekce práce, 2014, 2014 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.suip.cz/informacni-materialy/bezpecnost-prace/>
- [48] Státní úřad inspekce práce. *Pracovní úrazovost v ČR v roce 2014* [online]. Státní úřad inspekce práce: Státní úřad inspekce práce, 2015 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: http://www.suip.cz/_files/suip-63ed3f776131b248e013fd35166c7f8a/pracovni_urazovost_2014.pdf
- [49] Svědomí. *Deklarace práv člověka a občana*. [online]. 1789 [cit. 2015-08-23]. Dostupné z: http://www.svedomi.cz/dokdoby/lp_frarev.htm
- [50] ŠUBRT, B. *Inspekce práce a jiné kontroly u zaměstnavatelů*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, c2009. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-526-9.
- [51] TOMEŠ, I. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 439 s. ISBN 978-80-7367-680-3.
- [52] Univerzita Hradec Králové. *Rozhodování spotřebitele za rizika* [online]. Univerzita Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, 2015 [cit. 2016-04-13]. Dostupné z:

https://edu.uhk.cz/~jindrvo1/files/miek2/texty/04_rozhodovani_spotrebitele_v_podminkach_rizika

- [53] Úrazové pojištění ČR. *Stav úrazového pojištění od roku 1990 až 1993*. [online]. 2015 [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: http://www.bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/tematicke_prilohy/urazy_nemoci/historie_urazoveho_pojisteni.k4.html
- [54] Ústřední věstník EU. *Listina základních práv Evropské Unie*. [online]. 2010 [cit. 2015-08-24]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:cs:PDF>
- [55] Verlag Dashöfer. *Zákonné úrazové pojištění* [online]. Dashöfer Holding, Ltd: Dashöfer Holding, Ltd, 2015, 2015 [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: http://www.du.cz/33/zakonne-pojisteni-zamestnavatele-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EiR6TYjbVZbLY5_GRPOR0Zw/?query=z%E1konn%E9%20%FArazov%E9%20poji%B9t%ECn%ED&serp=1
- [56] VOSTATEK, J. *Sociální a soukromé pojištění*. Praha: Codex Bohemia, 1996, 601 s. ISBN 80-859-6321-3.
- [57] Všeobecná zdravotní pojišťovna. *Zdravotní pojištění* [online]. 2015 [cit. 2015-10-14]. Dostupné z: <http://www.vzp.cz/platci/aktuality/zmeny-v-platbe-zdravotniho-pojisteni-od-1-ledna-2015>
- [58] Vývoj úrazového pojištění. *Současný stav úrazového pojištění* [online]. 2015 [cit. 2015-08-04]. Dostupné z: http://www.bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/tematicke_prilohy/urazy_nemoci/historie_urazoveho_pojisteni.k5.html
- [59] Vývoj úrazového pojištění. *Stav úrazového pojištění od roku 1948 až do roku 1965* [online]. 2015 [cit. 2015-08-02]. Dostupné z: http://www.bozpinfo.cz/knihovna-bozp/citarna/tematicke_prilohy/urazy_nemoci/historie_urazoveho_pojisteni.k2.html
- [60] Ziegler A. *Veřejný zájem* [online]. Týdeník Respekt: Týdeník Respekt, 2011 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://ziegler.blog.respekt.cz/co-je-to-verejny-zajem>

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha A vyměřovací základ
- Příloha B sazby pojistného
- Příloha C výpočet zákonného úrazového pojištění zaměstnanci a správní rada
- Příloha D vzor přihlášky k pojistnému
- Příloha E zákonné pojištění kryje škody podle zákoníku práce
- Příloha F hlášení pojistné události
- Příloha G okruh osob, z jejichž příjmu se zákonné pojištění neodvádí
- Příloha H vzorově vyhotovené tiskopisy konkrétního příkladu z praxe

Příloha A

Pojem	Vysvětlení	Poznámka, tip, doporučení
Vyměřovací základ pro odvod zákonného pojištění	Souhrn vyměřovacích základů pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti dle § 5 zákona č. 589/1992 Sb. za uplynulé kalendářní čtvrtletí.	Zahrnují se vyměřovací základy zaměstnanců, kteří mají uzavřen základní pracovněprávní vztah (pracovní poměr, dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr).
Maximální vyměřovací základ (MVZ)	Pro účely zákoného pojištění se k MVZ nepřihlíží a pojistné se odvádí bez ohledu na jeho výši.	Stanovisko MFČR ze dne 16. 6. 2008.
Které příjmy se do vyměřovacího základu nezahrnují?	Náhrada škody podle zákoníku práce.	Jde o náhradu za ztrátu na výdělku při dočasné pracovní neschopnosti nebo po ukončení pracovní neschopnosti.
	Odstupné, odchodné a odbytné na základě zvláštních právních předpisů.	Např. zákoník práce, zákon č. 236/1995 Sb., zákon č. 218/2002 Sb., zákon č. 312/2002 Sb. a odměna při skončení funkčního období náležející podle zákonů č. 128/2000 Sb., 129/2000 Sb., a 131/2000 Sb.
	Věrnostní přídavek horníků podle zákona č. 62/1983 Sb.	
	Jednorázová sociální výpomoc poskytnutá zaměstnanci k překlenutí jeho mimořádně obtížných poměrů v důsledku živelní pohromy, požáru, ekologické nebo průmyslové havárie nebo jiné mimořádně závažné události.	Za mimořádné závažnou událost se považuje úmrtí zaměstnance nebo nejbližšího rodinného příslušníka, který se zaměstnancem žil ve společné domácnosti.
	Plnění, které bylo poskytnuto poživateli starobního nebo invalidního důchodu III. stupně po uplynutí jednoho roku ode dne skončení zaměstnání.	

Příloha B

OKEČ kód	Ekonomická činnost (OKEČ – název)	Z vyměřovacího základu v ‰
10.1	Dobývání černého uhlí včetně výroby černouhelných briket	50,4
12	Dobývání a úprava uranových a thoriových rud	
13	Dobývání rud	
15.1	Výroba masa a masných výrobků (vč. drůbeže)	9,8
15.2	Zpracování ryb a rybích výrobků (vč. konzervování)	
15.4	Výroba rostlinných a živočišných olejů a tuků	
20.1	Výroba pilařská a impregnace dřeva	
24.11	Výroba technických plynů	
26.11	Výroba plochého skla	
26.7	Zpracování přírodního kamene	
27.5	Odlévání kovů (slévárství)	
37.1	Zpracování kovového odpadu a šrotu	
45	Stavebnictví	
75.25	Protipožární ochrana a ostatní záchranné práce	
02	Lesnictví, těžba dřeva a přidružené služby	8,4
10.2	Dobývání hnědého uhlí včetně výroby hnědouhelných briket	
11	Dobývání ropy a zemního plynu a související služby	
14.1	Dobývání a úprava kameniva	
15.5	Úprava a zpracování mléka	
15.83	Výroba cukru	
15.9	Výroba nápojů	
17.14	Úprava a spřádání lnářských vláken	
17.25.4	Tkaní jutařských tkanin	
17.53	Výroba netkaných textilií a výrobků z nich (kromě oděvů)	
20.2	Výroba dých, překližkových výrobků a aglomerovaných dřevařských výrobků	
20.3	Výroba stavebně truhlářská a tesařská	
20.4	Výroba dřevěných obalů	
21.1	Výroba vlákniny, papíru a lepenky	
24.3	Výroba nátěrových hmot, laků a podobných ochranných vrstev, tiskařských černí a tmelů	
24.64	Výroba chemických výrobků pro fotografické účely	
24.7	Výroba chemických vláken	
24.11	Výroba pryžových pneumatik	
24.12	Protektorování a opravy pryžových pneumatik	
26.13	Výroba dutého skla	
26.26	Výroba žáruvzdorných keramických výrobků	
26.3	Výroba keramických obkládaček a dlaždic	
26.5	Výroba cementu, vápna a sádry	
26.6	Výroba výrobků z betonu, cementu a sádry	
26.81	Výroba brusiv	
27.1-27.4	Výroba kovů (kromě slévárství)	
28	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků kromě výroby strojů a nářadí	

29	Výroba strojů a přístrojů	
31.3	Výroba kabelů a vodičů	
35.1	Stavba lodí a člunů (vč. oprav)	
36.1	Výroba nábytku	
37.2	Zpracování nekovového starého materiálu a zbytkového materiálu	
60.2	Pozemní doprava (mimo potrubní a železniční) vč. MHD	
85.2	Veterinární činnosti	
90	Odstraňování odpadu a odvod odpadních vod	
01	Zemědělství	7
16	Zpracování tabáku	4,2
17.23	Tkaní česaných vlnařských tkanin	
17.24	Tkaní hedvábnických tkanin	
17.25.3	Tkaní lnářských tkanin	
17.25.5	Tkaní vigoňových tkanin	
17.4	Výroba konfekčního textilního zboží (kromě oděvů) – koberce, ložní prádlo aj.	
17.52.1	Výroba provaznická	
17.54.1	Výroba stuh a prýmků	
17.54.2	Výroba tylů, krajek, záclon a výšivek	
17.6	Výroba pletených materiálů	
17.7	Výroba pleteného zboží	
18	Oděvní průmysl, zpracování a barvení kožešin	
19	Výroba usní a úprava kůží; Výroba brašnářského a sedlářského zboží a obuvi	
26.21	Výroba keramických a porcelánových výrobků pro domácnost a ozdobných předmětů	
26.22	Výroba keramických výrobků pro sanitární účely	
30.02	Výroba počítačů aj. přístrojů a zařízení na zpracování dat	
32	Výroba rádiových, televizních a spojovacích zařízení a přístrojů	
33	Výroba zdravotnických, přesných a optických přístrojů a hodin	
35.3	Výroba letadel a kosmických lodí	
36.2	Výroba zlatnických a šperkařských předmětů	
41	Výroba a rozvod vody	
55	Pohostinství a ubytování	
60.3	Potrubní doprava	
61.11	Námořní doprava	
62	Letecká doprava	
63.3	Cestovní kanceláře, průvodcovská činnost	
64.2	Telekomunikace	
70	Činnosti v oblasti nemovitostí (nákup, prodej, pronájem, správa, realitní agentury)	
73.1	Výzkum a vývoj v oblasti přírodních a technických věd	
74.1	Právní, daňové a podnikatelské poradenství; Účetnictví a jeho revize; Výzkum trhu a veřejného mínění; Správa cenných papírů	
74.2	Architektonické a inženýrské poradenství a podobné technické služby	
75 (kromě 75.25)	Veřejná správa; obrana; Povinné sociální pojištění (kromě protipožární ochrany a ostatních záchranářských prací)	
80	Školství	
85.1	Zdravotnictví	

85.3	Sociální činnosti	
91	Činnosti organizací společenských	
92.2	Provoz rozhlasu a televize	
22.1	Vydavatelské činnosti	2,8
65	Peněžnictví	
66	Pojišťovnictví kromě povinného sociálního zabezpečení	
67	Činnosti související s úvěry a pojišťovnictvím	
72	Zpracování dat a související činnosti (poradenská činnost, opravy, databanky aj.)	
73.2	Výzkum a vývoj v oblasti humanitních, společenských věd a nauk o literatuře	
74.4	Reklamní činnosti	
74.81	Fotografické služby	
92.1	Výroba, půjčování a distribuce filmů a videa	
92.5 (kromě 92.53)	Činnosti knihoven, veřejných archivů, muzeí a jiných kulturních zařízení (kromě činnosti botanických a zoologických zahrad a přírodních rezervací)	
93.02	Kadeřnické a jiné služby pro ošetření těla (manikúra, pedikúra, kosmetické úkony)	
	Činnosti nezařazené do jiných sazbových skupin (s výjimkou skupiny „Ostatní ekonomické činnosti“), ve kterých se zejména pracuje s výbušninami, radioaktivními látkami, radonem, infekčním materiálem, jedy, činnosti ve velkých výškách nebo hloubkách	10,5
	Ostatní ekonomické činnosti	5,6

Příloha C

ZÁKONNÉ POJIŠTĚNÍ ZAMĚSTNAVATELE

firma: A.B.C. s.r.o., Kollárova 669, Choceň

IČ: 12112288

období: 01.07.2015 až 30.09.2015

Rodné číslo	Jméno	-1-	Vyměřovací základ
895525/3399	Hana Nováková		17265
885951/3670	Dagmar Tomášková		22649
celkem			39914 *
sazba pojistného (promile)			5.60 ‰.
pojistné			223.52
po zaokrouhlení			224.00 Kč

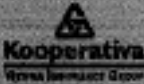
Zaměstnavatel zaměstnává zaměstnance, jejichž zaměstnání založí účast na nemocenském pojištění a v souhrnu za měsíc činí zúčtovaná částka 245 456 Kč. Dále poskytuje odměny členům správní rady a v měsíci jim budou zúčtovány odměny ve výši 175 000 Kč.

Pojištění odpovědnosti bude odvedeno ze součtu vyměřovacích základů zaměstnanců, kteří jsou účastni nemocenského pojištění a současně mají uzavřen pracovněprávní vztah. v případě příjmů členů správní rady, kteří nemají uzavřen pracovněprávní vztah, se musí odvést pojistné na sociální zabezpečení, avšak zákonné pojištění se z jejich odměn neodvede. Důvodem je to, že nejsou zaměstnanci z hlediska zákoníku práce. v případě úrazu nemají nárok na odškodnění pracovního úrazu. Pro zjednodušení předpokládáme, že uvedená situace bude platit po celé kalendářní čtvrtletí.

Zaměstnancům, kteří mají uzavřen pracovněprávní vztah, bude v měsíci zúčtován příjem	245 456 Kč
Odměny členů správní rady v měsíci	175 000 Kč
Vyměřovací základ pro odvod zákoného pojištění za kalendářní čtvrtletí	$245\,456 \times 3 = 736\,368$ Kč

Příloha D

Příhláška k pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za pracovní úrazy a nemoci z povolání

Podle zákona č. 115/1993 Sb. o provádění vyhlášky ministerstva financí č. 126/1993 Sb., která stanoví podmínky a řady úhrad pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při provozu úrazu nebo nemoci z povolání, ve dle § 12 odst. 1 přílohy k pojištění u této pojistovny a zároveň byla schválena dleje.

ZAMĚSTNATEL	ČI	Jméno zaměstnavatele	
Adresa sídla	Ulice (číslo), Počtaovní území		PSČ
Číslo evidenční přílohy			☐ Změnil se (1) (2) (3) (4)
Právní forma zaměstnavatele	(typ)	Kód číselníku	Kód číselníku
Číslo účtu banky	Město (střecha) bankovního		
Číslo účtu zaměstnavatele	Číslo účtu pro veřejnou potřebu		
Právní, právo zprávy o situaci			
Adresa sídla pojistky	Ulice (číslo), Počtaovní území		PSČ
Číslo evidenční přílohy			☐ Změnil se (1) (2) (3) (4)
Datum: 20			

Právní úprava: 115/1993 Sb. a přílohy vyhlášky ministerstva financí č. 126/1993 Sb.
Právní úprava: 115/1993 Sb. a přílohy vyhlášky ministerstva financí č. 126/1993 Sb.

INFORMACE	Bankovní spojení: KČ Praha, č. účtu: 00000000000000000000, SWIFT: 00000000000000000000, IČO: 00000000 Variabilní symbol: 00 (pojištění, konkrétní spojení: 3558)					
SPLATNOST POJISTNÉHO	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">1. čtvrtletí od 1. 1. do 31. 3.</td> <td rowspan="4" style="vertical-align: top; padding-left: 10px;"> Vyplněný formulář zašlete na adresu: Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group P. O. Box 50 664 42, Mostiště </td> </tr> <tr> <td>2. čtvrtletí od 1. 4. do 31. 6.</td> </tr> <tr> <td>3. čtvrtletí od 1. 7. do 31. 9.</td> </tr> <tr> <td>4. čtvrtletí od 1. 10. do 31. 12.</td> </tr> </table>	1. čtvrtletí od 1. 1. do 31. 3.	Vyplněný formulář zašlete na adresu: Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group P. O. Box 50 664 42, Mostiště	2. čtvrtletí od 1. 4. do 31. 6.	3. čtvrtletí od 1. 7. do 31. 9.	4. čtvrtletí od 1. 10. do 31. 12.
1. čtvrtletí od 1. 1. do 31. 3.	Vyplněný formulář zašlete na adresu: Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group P. O. Box 50 664 42, Mostiště					
2. čtvrtletí od 1. 4. do 31. 6.						
3. čtvrtletí od 1. 7. do 31. 9.						
4. čtvrtletí od 1. 10. do 31. 12.						

Ole správnosti § 12 odst. 1 vyhlášky č. 126/1993 Sb. se požaduje, aby byl v každém čtvrtletí vložena do této pojistky 10% důchodní částky ze každého čtvrtletí svého předchozího období. Maximální pojistná se pohybuje do 1000 Kč.

Příloha E

Druh náhrady	Poznámka
Náhrada za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti nebo po ukončení pracovní neschopnosti.	Náhrada se poskytuje do výše průměrného výdělku.
Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění.	Náhrada se poskytuje jednorázově.
Náhrada za účelně vynaložené náklady spojené s léčením.	Účelně vynaložené náklady spojené s léčením přísluší tomu, kdo tyto náklady vynaložil. Patří sem i náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem.
Náhrada věcné škody.	Jde o škodu na oděvech, osobních věcech, zavazadlech atd.
Jednorázové odškodnění pozůstalých.	Odškodnění přísluší pozůstalému manželovi nebo nezaopatřenému dítěti.
Náhrada nákladů na výživu pozůstalých.	Náhrada přísluší na výživu pozůstalých, kterým zemřelý zaměstnanec poskytoval výživu.

Příloha G

Okruh osob	Poznámka, tip, doporučení
Společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni, a ředitelé obecně prospěšné společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci.	Pojistné na sociální zabezpečení se odvádí, pokud jejich příjem založí účast na nemocenském pojištění .
Prokuristé.	Pojistné na sociální zabezpečení se odvádí, pokud jejich příjem založí účast na nemocenském pojištění .
Členové kolektivních orgánů právnické osoby.	Pojistné na sociální zabezpečení se odvádí, pokud jejich příjem založí účast na nemocenském pojištění .
Likvidátoři.	Pojistné na sociální zabezpečení se odvádí, pokud jejich příjem založí účast na nemocenském pojištění .
Vedoucí organizačních složek zahraničního zaměstnavatele, jestliže je místo výkonu práce trvale v České republice.	Pojistné na sociální zabezpečení se odvádí, pokud jejich příjem založí účast na nemocenském pojištění .
Osoby pověřené obchodním vedením na základě smluvního zastoupení.	Pojistné na sociální zabezpečení se odvádí, pokud jejich příjem založí účast na nemocenském pojištění .
Fyzické osoby neuvedené výše, které mají příjmy ze závislé činnosti podléhající zdanění (např. člen okrskové volební komise).	Pojistné na sociální zabezpečení se odvádí, pokud jejich příjem založí účast na nemocenském pojištění .

Příloha H

Denisa Vaňková
ABC s.r.o.
Kollárova 669
565 01 Choceň

Kooperativa pojišťovna, a.s.
Vienna Insurance Group
P.O.BOX 50
664 42 Modřice

2015-12-01

Hlášení pracovní úrazovosti za měsíc listopad 2015

Ve sledovaném období v naší firmě vznikla v souvislosti s léčením pracovního úrazu, pracovní neschopnost delší než tři kalendářní dny. Úraz však nesplňuje podmínky uvedené v § 4 odstavce 1) písmeno c) nařízení vlády č. 201/2010 Sb. ve znění 170/2014 Sb. Záznam úrazu je přílohou tohoto dopisu.

Příloha: 1x záznam o úrazu

Denisa Vaňková
jednatelka společnosti

Denisa Vaňková
ABC s.r.o.
Kollárova 669
565 01 Choceň

Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR
Smetanova 1390
562 01 Ústí nad Orlicí

2015-12-01

Hlášení pracovní úrazovosti za měsíc listopad 2015

Ve sledovaném období v naší firmě vznikla v souvislosti s léčením pracovního úrazu, pracovní neschopnost delší než tři kalendářní dny. Úraz však nesplňuje podmínky uvedené v § 4 odstavce 1) písmeno c) nařízení vlády č. 201/2010 Sb. ve znění 170/2014 Sb. Záznam úrazu je přílohou tohoto dopisu.

Příloha: 1x záznam o úrazu

Denisa Vaňková
jednatelka společnosti

Denisa Vaňková
ABC s.r.o.
Kollárova 669
565 01 Choceň

Oblastní inspektorát práce
pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj
Říční 1195
501 01 Hradec Králové

2015-12-01

Hlášení pracovní úrazovosti za měsíc listopad 2015

Ve sledovaném období v naší firmě vznikla v souvislosti s léčením pracovního úrazu, pracovní neschopnost delší než tři kalendářní dny. Úraz však nesplňuje podmínky uvedené v § 4 odstavce 1) písmeno c) nařízení vlády č. 201/2010 Sb. ve znění 170/2014 Sb. Záznam úrazu je přílohou tohoto dopisu.

Příloha: 1x záznam o úrazu

Denisa Vaňková
jednatelka společnosti

ZÁZNAM O ÚRAZU

- smrtelném
 s hospitalizací delší než 5 dnů
 ostatním

Evidenční číslo záznamu *:

Evidenční číslo zaměstnavatele #: 01/2015

A. Údaje o zaměstnavateli, u kterého je úrazem postižený zaměstnanec v základním pracovněprávním vztahu

1. IČO: 02628943 Název zaměstnavatele a jeho sídlo (adresa): <div style="text-align: center;"> ABC s.r.o. KOLLODOVÁ 669 565 04 CHOCOV </div>	2. Hlavní činnost (CZ-NACE), v jejímž rámci k úrazu došlo: <div style="text-align: center;">25.1</div>
	3. Místo, kde k úrazu došlo: <div style="text-align: center;">HMLA 4</div>
	4. Bylo místo úrazu pravidelným pracovištěm úrazem postiženého zaměstnance? ☒ Ano ☐ Ne

B. Údaje o zaměstnavateli, u kterého k úrazu došlo (pokud se nejedná o zaměstnavatele uvedeného v části A záznamu):

1. IČO: Název zaměstnavatele a jeho sídlo (adresa):	2. Hlavní činnost (CZ-NACE), v jejímž rámci k úrazu došlo: 3. Místo, kde k úrazu došlo:
--	--

C. Údaje o úrazem postiženém zaměstnanci

1. Jméno a příjmení: <div style="text-align: center;">JAN NOVÁK</div>	Pohlaví: ☒ Muž ☐ Žena
2. Datum narození: 24.2.1986	3. Státní občanství: ČR
4. Adresa pro doručování: Podhomolí 2538, 565 04 CHOCOV	
5. Klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO): Zámečnick – svářeč 72 223	6. Činnost, při které k úrazu došlo: Svařování zametacího stroje
7. Délka trvání základního pracovněprávního vztahu u zaměstnavatele roků: 2 měsíců: 6	
8. Úrazem postižený je:	☒ zaměstnanec v pracovním poměru ☐ zaměstnanec zaměstnaný na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr ☐ osoba vykonávající činnost nebo poskytující služby mimo pracovněprávní vztahy (§ 12 zákona č. 309/2006 Sb.)
9. Trvání dočasné pracovní neschopnosti následkem úrazu *: od 9. 11. 2015 do 20. 11. 2015 celkem kalendářních dnů: 12	

D. Údaje o úrazu

1. Datum úrazu: 9. 11. 2015 Hodina úrazu: 10,00 Datum úmrtí úrazem postiženého zaměstnance:				2. Počet hodin odpracovaných bezprostředně před vznikem úrazu: 3,0					
3. Druh zranění:			0	1	2	4. Zraněná část těla #:		1	2
5. Počet zraněných osob celkem: jedna									
6. Co bylo zdrojem úrazu? ☐ dopravní prostředek ☐ stroje a zařízení přenosná nebo mobilní ☒ materiál, břemena, předměty (pád, přičažení, odětnutí, náraz, zavlčení) ☐ pád na rovné, z výšky, do hloubky, propadnutí ☐ nástroj, přístroj, nářadí					☐ průmyslové škodliviny, chemické látky, biologické činitele ☐ horké látky a předměty, oheň a výbušniny ☐ stroje a zařízení stabilní ☐ lidé, zvířata nebo přírodní živly ☐ elektrická energie ☐ jiný blíže nespecifikovaný zdroj				
7. Proč k úrazu došlo? (příčiny) ☐ pro poruchu nebo vadný stav některého ze zdrojů úrazu ☐ pro špatné nebo nedostatečné vyhodnocení rizika ☐ pro závady na pracovišti					☐ pro nedostatečné osobní zařetí zaměstnance včetně osobních ochranných pracovních prostředků ☐ pro porušení předpisů vztahujících se k pracovním pokynům zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance ☒ pro nepředvídatelné riziko práce nebo selhání lidského činitele ☐ pro jiný, blíže nespecifikovaný důvod				
8. Byla u úrazem postiženého zaměstnance provedena kontrola přítomnosti alkoholu nebo jiných návykových látek, a pokud ano, s jakým výsledkem? Ano: Ne: výsledek: ☒									

9. Popis úrazového děje, rozvedení popisu místa, příčin a okolností, za nichž došlo k úrazu.
(V případě potřeby připojte další list.)

Zaměstnanec měl přivařit nerezovou trubku na zadní čelo zametacího stroje. Když začal svářet vrchní část trubky, praskl spodní bodový svár vlivem pnutí a trubka sjela dolů. Zasáhla zaměstnance do hlavy a způsobila mu tržnou ránu.

21

10. Uveďte, jaké předpisy byly v souvislosti s úrazem porušeny a kým, pokud bylo jejich porušení do doby odevlání záznamu zjištěno. (V případě potřeby připojte další list.)

Zaměstnanec pracoval obvyklým způsobem – pracovní úraz vznikl z rizika práce.

11. Opatření přijatá k zabránění opakování pracovního úrazu:

Zaměstnanec byl při sepsání zápisu do knihy všech pracovních úrazů opětovně proškolen o nutnosti zvýšené opatrnosti při sváření.

E. Vyjádření úrazem postiženého zaměstnance a svědků úrazu

Se zápisem, který odpovídá skutečnosti, souhlasíme.

Úrazem postižený zaměstnanec	10.11.15	DAV NOVÁK - Novák	Novák
Svědci Bez přímých svědků	datum	jméno a příjmení	podpis
	datum	jméno a příjmení	podpis
	Datum	jméno a příjmení	podpis
Zástupce zaměstnanců pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci ¹⁾	Ve firmě dosud není zvolený zástupce zaměstnanců		
Zástupce odborové organizace ²⁾	Ve firmě není odborová organizace		
Za zaměstnavatele ³⁾	Datum 10.11.2015	JEDLIKA VADCOVA	podpis
	pracovní zařazení: jednatel společnosti		

- Vypírá orgán inspekce práce, popřípadě orgán státní báňské správy.
- Vypírá zaměstnavatel.
- Uvede se typ pracoviště, pracovní plochy nebo lokality, kde byl úrazem postižený zaměstnanec přítomen nebo pracoval těsně před úrazem, a kde došlo k úrazu, například průmyslová plocha, stavební plocha, zemědělská nebo lesní plocha, zdravotnické zařízení, letecká síť - úřad.
- Činností se rozumí hlavní typ práce a účelou účelou tvrdění, kterou úrazem postižený zaměstnanec vykonával v čase, kdy k úrazu došlo, například svařování plamenem. Najedná se o konkrétní úkon, například zapálení hořáku při svařování plamenem.
- Konec dočasné pracovní neschopnosti se vypisuje pouze v případě, kdy byla tato dočasná pracovní neschopnost skutečně ukončena.
- Podle Přílohy č. 3 tohoto nařízení vidy se do rámečku uvede trojmístný číselný kód klasifikace druhu poranění podle metodiky ESAW (NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 349/2011, čl. 2 odst. 1 ze dne 11. dubna 2011).
- Podle Přílohy č. 3 tohoto nařízení vidy se do rámečku uvede dvojmístný číselný kód klasifikace pro poraněnou část těla podle metodiky ESAW (NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 349/2011, čl. 2 odst. 1 ze dne 11. dubna 2011).
- Porušení předpisů se týká jak předpisů právních, tak i ostatních a konkrétních pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, daných zaměstnanci vedoucími zaměstnanci, kteří jsou mu nadřazení ve smyslu § 349 odst. 1 a 2 zákonníku práce. Předpisy se rozumí předpisy na ochranu života a zdraví, předpisy hygienické a protiepidemioloé, technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořovinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými přípravky a jinými látkami škodlivými zdraví, pokud upravují stáží týkající se ochrany života a zdraví.
- V případě, že náležitě z osob, které jsou známy o úrazu podepisují, chce podle vyjádření, učini tak na základním listě, který se k záznamu o úrazu připojí.

Nemocnice Pardubického kraje, a.s., IČ: 27520536, Kyjevská 44, 532 03 Pardubice
 Pracoviště: Litomyšlská nemocnice, J. E. Purkyně 652, 570 14 Litomyšl
 tel:+420 461 655 111, fax:+420 461 612 459, www.litnem.cz

Chirurgická odd. Litomyšl, Chirurgie LITOMYŠL-ambulance
Zpráva o ambulantním vyšetření

Pacient : JAM NOVÁK (8602243919) ZP: 201
 bydliště: 'Podhomol' 2528, 565 01 CHOCEŇ

Datum vyš.: 09.11.2015

Diagnóza: S014 Ot.rána tv.a temporomandib.kr.

Nález: V práci se roztrhl svár a spadla na něj trubka, pamtuje si vše, bezvědomí nebylo. TAT neví.

Obj.: let. od 1. oka tržná rána do podkoží délky do 2 cm, silnější krvácení z jedné cévy.

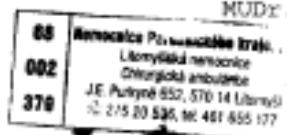
g.: V. lacerum faciei l.sin.

h.: v LA opich, sutura, jodkolođium

Op.: kontrola na stehy ve spádu za týden, kontrola očkování u PL.

09.11.2015 11:12

MUDr. Michal Vlach

[Handwritten signature]

Přeočkování proti tetanu
 provedeno dne: -9 XI. 2015

14.12.2015

Příjmový pokladní doklad

Č.: 150357

Organizace

Název: MEDITOM s.r.o.
 Ulice: Záměstí 151
 Obec: 56501 Choceň

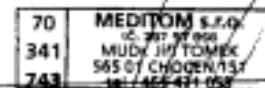
IČZ: 70341000
 IČO: 28797868

Odběratel

Jméno: JAM NOVÁK
 Adresa: 'Podhomol' 2528
 565 01 CHOCEŇ

Způsob úhrady: Platba v hotovosti

Datum	Kód	Popis	Jméno	Pásmo	Počet	Cena	Celkem
14.12.2015	00020	hlášení pojistné události	JAM NOVÁK		1,00	200,00	200,00
						Celkem CZK	200,00

Razítko a podpis

Hlášení pojistné události

Každěmu odpovědnosti za škodu z pracovních úrazů
zavazuje a povoliť dle vyhlášky MF ČR č. 306/12/93 Sb.

A
UDAJE O
POJIŠTENÉM

02678917 | ABC V P O
 BEAŤKA KOLÁŘOVÁ - JEDNATELKA
 KOLÁŘOVÁ 669 | MČP/ČP: 56564
 465493391 | E-mail: VANKOVA@ale.com

B
UDAJE O
POŠKOZENÉM

8602241949 | JAN NOVÁK
 POHYBOML 2528 | MČP/ČP: 56599
 LHOCEŇ

C
UDAJE O ÚRAZU
NEBO NE MOCI
Z POVOLÁNÍ

09440015 - 10160
 MĚSTO HOLA 4

ZAMĚSTNANEC MEL PŘIVÁBÍT NEBEZPEČNOU TRUBKU NA SVAŘENÍ, KDYŽ ZAČAL SVAŘET VŘECHNÍ ČÁST TRUBKY, PRÁSKL ŠPONDŘI BODOVÝ SVAŘ VLIIVEM PRŮTÍVA TRUBKA ŠKELA DOLŮ. ZASAHLA ZAMĚSTNANEC DO HLAVY A ZPŮSOBILA MU TRĚNOU RÁNA

Číslo pojistné události

1.	Roční číslo <i>3602283918</i>	Jméno a příjmení poškozeného <i>JAN NOVÁK</i>
2.	Místo úrazu Hala 4	
	Hodina 10.00	Den 9 Měsíc listopad Rok 2015
3.	Dočasná pracovní nevolnost: od 9.11. do 20.11.2015 do práce nastoupil dne 23.11.2015	
4.	Výplacení nemocenské dávky celkem Zaměstnavatel (základní část)	Průběžně přehledně ÚSSZ Datum 12
5.	Průměrný měsíční výdělek za pracovní den 1167,20	Zaměstnavatel pracovních dní 10
<p>Průměrný měsíční výdělek - průměrný měsíční, resp. rok odhad pracovní doby se zpožděním: do zneškodnění pracovní doby hodiny odpracované v 1. den dočasně pracovní nevolnosti se od výpočtu náhrady musí odečíst. M Výpočet průměrného výdělu za zneškodnění pracovní doby dočasně PN průměr 145,9/hod x 77</p> <p>Typ pracovní doby poškozeného (poškozený pracuje na směny - uvedte počet hodin příslušných za jednu směnu, li seba je nejvíce hodin upad): 8 hodin denně v pracovních dnech</p>		
6.	Výplacení náhrady měly při dočasně pracovní nevolnosti celkem 4413	Zaměstnavatel pracovních dní 10
7.	Výpočet náhrady bodů (a mínus body k-4 + ztráta na výdělu)	
	Průměrný výdělek bodů (a) rozpor. den /hodin 10dnů/77hodin	11234
	Náhrada body + nemocenské dávky (bod k + bod 4)	4413
	Ztráta na výdělu	6821
8.	Přetrvávají škody, že jsou odepřeny - bod výběže	
	Ztráta na výdělu	0
	Odškodnění (část bodů)	0
	Získání společného uplatnění (část bodů)	0
	Poplatek za vyřízení lékařského posudku	0
	Výhod škody vznikl poškozením	0
	Způsobení odpovědností zmlouvaných škodami	0
	Náhrada celkem	0
9.	Přílohou k této účtárně na účet zaměstnavatele jsou:	
	Datum	
	Podpis a pečeť zaměstnavatele	

Vyplnění formulář zašlete na adresu

Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
R. O. Box 50, 664 42 Mladějov